

„Tento projekt bol realizovaný s finančnou pomocou Európskej únie z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) prostredníctvom Operačného programu Základná infraštruktúra, ktorého riadiacim orgánom je Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky “

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE

ŽIPOV

RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

Schvaľovacia doložka:

Označenie schvaľovacieho orgánu: Obecné zastupiteľstvo v Žipove

Číslo uznesenia a dátum schválenia:

Číslo VZN obce, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN obce :

Oprávnená osoba: František Dzuriček – starosta obce

August 2008

Obstarávateľ : **Obec Žipov**
 Obecný úrad
 08241 Žipov, číslo 85
 Zastúpený : František Dzuriček – starosta obce
 IČO : 00 328 065

Spracovateľ : **Ing. arch. Viktor Malinovský AA**
 Rázusova 44, 040 01 Košice
 Číslo osvedčenia : 0760 AA
 IČO : 35 576 081

Riešiteľský kolektív

Hlavný riešiteľ	: Ing. arch. Viktor Malinovský AA
Urbanizmus	: Ing. arch. Vladimír Nedelko
	: Ing. arch. Viktor Malinovský
	: Akad. arch. Ing. arch. Jozef Zelem
Demografia a socioekonomický potenciál	: Mgr. Katarína Rosičová
Kultúra a kultúrne dedičstvo	: Akad. arch. Ing. arch. Jozef Zelem
Rekreácia, turizmus a cestovný ruch	: Ing. arch. Vladimír Nedelko
Verejná doprava a dopravné zariadenia	: Ing. Ján Staroň
Vodné hospodárstvo	: Ing. Ivan Bača
Energetika – elektrická energia	: Ing. Vasil' Vachna
Energetika – plyn	: Ing. Ivan Bača
Telekomunikácie a informačné siete	: Ing. Vasil' Vachna
Ochrana prírody a tvorba krajiny	: Mgr. Marián Buday
Odpadové hospodárstvo	: Ing. Zuzana Durbaková
Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo	: Ing. Marek Glevaňák
	: Ing. Ján Stano
Grafické práce a GIS	: Vladimír Nedelko
Editorské práce	: Cecília Mihalová

Odborne spôsobilou osobou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacích dokumentácii obcí a regiónov podľa § 2a zákona číslo 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov je Ing. arch. Vladimír Debnár s registračným číslom preukazu 069 vydaného Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky dňa 31.10.2001.

OBSAH :

1.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE	4
1.1.	Údaje o základnej územnej jednotke	4
1.2.	Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši	4
1.3.	Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu	5
1.4.	Údaje o súlade riešenia so zadávacím dokumentom	5
1.5.	Východiskové podklady	5
2.	RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU	7
2.1.	Vymedzenie územia a základné charakteristiky	7
2.1.1.	Vymedzenie riešeného a záujmového územia	7
2.1.2.	Fyzickogeografická charakteristika územia	7
2.1.3.	Územná charakteristika prírodného potenciálu	11
2.2.	Zásady ochrany kultúrohistorických a prírodných hodnôt územia obce	12
2.2.1.	Ochrana prírodných hodnôt územia obce	12
2.2.2.	Ochrana kultúrohistorických hodnôt	15
2.3.	Základné demografické údaje	16
2.4.	Väzby vyplývajúce zo záväzných častí nadradených dokumentácií	18
2.5.	Širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia	23
2.6.	Sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	23
2.7.	Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania	24
2.8.	Funkčné využitie územia	25
2.8.1.	Obytné územia	25
2.8.1.1.	Koncepcia rozvoja súčasného obytného územia	25
2.8.1.2.	Rozvojové plochy bývania	25
2.8.2.	Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra	26
2.8.3.	Výrobné územia	30
2.8.3.1.	Koncepcia rozvoja hospodárskej základne	30
2.8.3.2.	Stanovenie ochranných pásiem výroby	31
2.8.4.	Plochy zelene	31
2.8.5.	Rekreácia, kúpeľníctvo a cestovný ruch	32
2.9.	Verejné dopravné a technické vybavenie	34
2.9.1.	Doprava	34
2.9.2.	Vodné hospodárstvo	37
2.9.3.	Energetika a energetické zariadenia	39
2.9.4.	Telekomunikácie	41
2.10.	Ochrana prírody	42
2.10.1.	Koeficient ekologickej stability	42
2.10.2.	Prvky územného systému ekologickej stability	42
2.11.	Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	45
2.11.1.	Krajinnoekologické opatrenia	45
2.11.2.	Odpadové hospodárstvo	45
2.12.	Riešenie záujmov obrany štátu a ochrany obyvateľstva	46
2.13.	Vymedzenie zastavaného územia	47
2.14.	Vymedzenie ochranných pásiem a plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu	48
2.15.	Vyhodnotenie použitia poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske využitie	51
2.16.	Hodnotenie navrhovaného riešenia	51

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1. Údaje o základnej územnej jednotke

Obec: Žipov				
Kód ZUJ	525502	Rozloha ZUJ v ha		764
Kraj	7 Prešovský	Nadmorská výška m.n.m.	od	345
Okres	707 Prešov		do	668

Poznámka: ZUJ - základná územná jednotka

Obec Žipov je prejazdnu cestnou obcou v okrese Prešov. Zastavané územie má prevažne obytnú funkciu. Výstavba v obci Žipov je charakteristická malou vyváženosťou staršej historickej a novej povojnovej zástavby. Podľa posledného sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 mala obec 256 obyvateľov a 69 trvale obývaných bytov.

1.2. Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši

1.2.1. Údaje o dôvodoch obstarania územného plánu

Obec Žipov v súčasnosti nemá pre svoj ďalší rozvoj žiadnu záväznú územnoplánovaciú dokumentáciu. Územný plán VÚC Prešovského kraja 2004 nerieši lokálny charakter územia, preto je potrebné vypracovať územný plán obce, aby bolo možné zahrnúť aj širšie vzťahy medzi jednotlivými katastrami. Tieto perspektívne zmeny však nemožno realizovať bez cieľavedomej pomoci štátu, ktorá by mala formou rozvojových programov v spolupráci so štrukturálnymi fondmi Európskej únie podnietiť iniciatívu domáceho obyvateľstva. Riešenie úlohy preto vyplýva z potreby vypracovať pre obec Žipov dlhodobú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja. Potreba vypracovať územný plán obce, zdôvodňujúceho obstaranie, vyplýva z toho, že:

- je základným nástrojom pre koncepciu organizácie územia obce počas záväznosti územného plánu obce,
- umožňuje priechodnosť investičných zámerov, to znamená konkrétnej povoloňovacej činnosti riešenej v územnom pláne pri následnom vydávaní územných rozhodnutí a stavebných povolení,
- je záväzným podkladom pre koordináciu zámerov výstavby v území,
- je záväzným podkladom pre projektovanie dopravnej, technickej a sociálnej vybavenosti v obci,
- umožňuje realizovať v obci také stavby verejnoprospešného charakteru, kde nie je daný súhlas vlastníkov pozemkov s ich výstavbou, a to tým, že vymedzí verejnoprospešné stavby v danom území v zmysle stavebného zákona.

Územný plán obce Žipov bol objednaný z dôvodu jeho absencie a aktuálnej potreby pre dlhodobé a operatívne rozhodovanie pri riadení a usmerňovaní rozvoja obce.

1.2.2. Hlavné ciele riešenia

Hlavným cieľom riešenia Územného plánu obce Žipov je prehodnotenie súčasnej urbanistickej štruktúry obce, riešenie vhodného usporiadania funkčných plôch z pohľadu perspektívneho rozvoja obce. Zámery je potrebné zosúladiť s územným systémom ekologickej stability.

V územnom pláne obce v súlade s Územným plánom VÚC Prešovského kraja 2004 je potrebné riešiť:

- priestorové usporiadanie a funkčné využitie územia,
- plochy výstavby v priamej nadväznosti na zastavané územie obce,
- možnosti rozvoja obytnej zástavby a usmernenia výhľadových plôch určených pre funkciu bývania,
- rozvoj občianskej vybavenosti obce a sociálnej infraštruktúry,
- rozvoj športových a rekreačných aktivít s možnosťou využitia prírodného potenciálu územia,
- rozvoj hospodárskej základne,
- rozvoj dopravnej a technickej vybavenosti obce,
- opatrenia na zvýšenie ekologickej stability územia,
- opatrenia vplývajúce zo záujmov obrany štátu,
- opatrenia protipožiarnej ochrany a ochrany územia pred povodňami,
- vyhodnotenie použitia poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske využitie,
- záväzné regulatívy priestorového a funkčného využitia územia,
- verejnoprospešné stavby.

Obec nemá viac ako 2000 obyvateľov. Riešenie Územného plánu obce Žipov je bilancované na obdobie k roku 2025. Územný plán obce je spracovaný v rozsahu ustanovení platného stavebného zákona a súvisiacich predpisov o územnoplánovacích dokumentáciách obce.

1.3. Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu

Obec Žipov nemala nikdy v minulosti vypracovaný územný plán obce. Realizácia výstavby v obci bola uskutočňovaná na základe územných rozhodnutí v zmysle stavebného zákona.

1.4. Údaje o súlade riešenia so zadaním

1.4.1. Chronológia spracovania jednotlivých etáp územného plánu

Územný plán obce Žipov bol objednaný obcou Žipov v decembri 2006. Prieskumy a rozboru boli spracované Ing. arch. Viktorom Malinovským AA, Košice v marci 2007 s podrobnosťou požadovanou metodickým usmernením pre riešenie územných plánov obcí. Návrh zadania pre spracovanie územného plánu obce bol vypracovaný v zmysle zákona číslo 50/1976 Z.z. v znení neskorších predpisov a v súlade s vyhláškou číslo 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Zadanie bolo spracované Ing. arch. Viktorom Malinovským AA, Košice v roku 2007 a schválené Obecným zastupiteľstvom v Žipove dňa 15. novembra 2007 uznesením číslo 6/2007 v súlade so stanoviskom Krajského stavebného úradu v Prešove, odboru územného plánovania číslo 2007–913/002 zo dňa 7. októbra 2007 k posúdeniu návrhu zadania pre spracovanie Územného plánu obce Žipov.

Prerokovanie návrhu Územného plánu obce Žipov oznámila obec Žipov verejnosti podľa §22 ods.1 stavebného zákona oznámením na úradnej tabuli a v obecnom rozhlase. O prerokovaní návrhu Územného plánu obce Žipov upovedomila obec podľa §22 ods. 2 stavebného zákona jednotlivo dotknuté orgány štátnej správy, samosprávny kraj, dotknuté obce a dotknuté právnické osoby. Prerokovanie návrhu Územného plánu obce s verejnosťou sa uskutočnilo dňa 22.04.2008 na Obecnom úrade v Žipove.

1.4.2. Zhodnotenie súladu riešenia so zadaním

Pri riešení Územného plánu obce Žipov sa dôsledne vychádza zo schváleného zadania uznesením číslo 6/2007 zo dňa 15. novembra 2007, ako základného záväzného podkladu spracovania územného plánu. Z riešenia územného plánu nevyplývajú žiadne požiadavky na preschválenie zadania.

1.5. Východiskové podklady

Pre spracovanie územného plánu obce boli použité tieto dokumentácie a podklady:

- Nariadenie Vlády Slovenskej republiky číslo 528/2001 Z.z. ktorým, sa vyhlasuje záväzná časť Konceptie územného rozvoja Slovenska 2001 a Uznesenie Vlády Slovenskej republiky číslo 1033/2001 zo dňa 31.10.2001, ktorým boli schválené záväzné zásady a regulatívy záväznej časti Konceptie územného rozvoja Slovenska 2000,
- Nariadenie Vlády Slovenskej republiky číslo 679/2002 Z.z. zo dňa 27.11.2002, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Vlády Slovenskej republiky číslo 216/1998 Z.z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu veľkého územného celku Prešovský kraj,
- Nariadenie Vlády Slovenskej republiky číslo 111/2003 zo dňa 12.3.2003, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Vlády Slovenskej republiky číslo 183/1998 Z.z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Územného plánu veľkého územného celku Prešovský kraj v znení nariadenia Vlády Slovenskej republiky číslo 679/2002 Z.z.,
- Územný plán VÚC Prešovského kraja Zmeny a doplnky 2004 – SAŽP CKEP Prešov, 2004, schválené zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja uznesením číslo 228/2004 zo dňa 22.06.2004 a Všeobecné záväzné nariadenie Prešovského samosprávneho kraja číslo 4/2004,
- Zákon Národnej rady Slovenskej republiky číslo 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny,
- Uznesenie Vlády Slovenskej republiky k národnému zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území číslo 636/2003 zo dňa 9.7.2003,

Použitá odborná literatúra:

- Atlas Slovenskej socialistickej republiky, SAV Bratislava, r. 1982,

- Atlas krajiny Slovenskej republiky 1. vydanie, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, r. 2002,
 - Geomorfologické členenie SSR a ČSSR, Slovenská kartografia Bratislava, r. 1986,
 - Atlas inžinierskogeologických máp SSR, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava, r. 1989,
 - Geologická mapa Popradskej kotliny, Hornádskej kotliny, Levočských vrchov, Spišsko-šarišského medzihoria, Bachurne a Šarišskej vrchoviny, Bratislava, r. 1999,
 - Nerastné suroviny Slovenskej republiky, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava, r. 2001,
 - Hydroekologický plán povodia Hornádu, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky Bratislava a Slovenský hydrometeorologický ústav Bratislava, r. 2002,
 - Minerálne vody Slovenska, r.1977,
 - Geobotanická mapa ČSSR – Slovenská socialistická republika, VEDA Bratislava, r. 1986,
 - Správa o kvalite ovzdušia a podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v Slovenskej republike 2001, Slovenský hydrometeorologický ústav Bratislava, r. 2002,
 - Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, Vydavateľstvo SAV Bratislava, r. 1977,
 - Súpis pamiatok na Slovensku, Obzor Bratislava, r. 1968,
 - Dejiny osídlenia Šariša, r.1990,
 - Ochrana prírody okresu Prešov, Ľudovít Dostal, r.1978,
- Ďalej boli použité tieto dokumentácie:
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Prešov, EKOLAND, s.r.o., r. 1994,
 - Správa o stave životného prostredia Prešovského kraja za rok 2002, Krajský úrad v Prešove a SAŽP, pracovisko Prešov, r. 2004,
 - Aktuálne údaje Archeologického ústavu SAV Nitra kraj Prešov k 31.12.1998,
 - Sčítanie dopravy, r. 2001,
 - Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja, r. 2006,
 - Program odpadového hospodárstva okresu Prešov, r. 2005,
 - Údaje zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 Krajského štatistického úradu v Prešove,
 - Informačná databáza obecného úradu v Žipove,
 - Register obnovenej evidencie pozemkov obce Žipov, GEOMAP Rožňava, je pred dokončením,
 - Krajinnoekologický plán obce Žipov, Slovenská agentúra životného prostredia Prešov, r. 2007,
 - Projektové dokumentácie inžinierskych sietí – podklady riešiteľov projektových dokumentácií uvedených inžinierskych sietí,
 - Prieskumy a rozbor pre spracovanie Územného plánu obce Žipov – Ing. arch. Viktor Malinovský – Košice, r. 2007,
 - Zadanie pre spracovanie Územného plánu obce Žipov – Ing. arch. Viktor Malinovský – Košice, r. 2007,
- Pre spracovanie boli použité mapové podklady:
- Základné mapy ČSSR v mierke 1: 50 000,
 - Základné mapy ČSSR v mierke 1: 10 000,
 - Vektorová mapa nehnuteľnosti katastra Žipov.

2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

2.1. Vymedzenie územia a základné charakteristiky

2.1.1. Vymedzenie riešeného a záujmového územia

2.1.1.1. Vymedzenie riešeného územia

Pre riešenie územného plánu obce Žipov riešené územie je vymedzené jeho katastrálnymi hranicami, ktorého rozloha má výmeru 764 ha. Podrobne riešené územie – výkres číslo 3, je vymedzené súčasnými hranicami zastavaného územia obce rozšírením o príľahlé plochy uvažované predovšetkým na bývanie, výrobu, rekreáciu, občiansku a technickú vybavenosť.

2.1.1.2. Vymedzenie záujmového územia

Záujmové územie tvorí územie bezprostredne súvisiace s riešeným územím majúcim prevádzkové a ekologické väzby, ochranné pásma a väzby na technickú infraštruktúru a zamestnanosť. Katastrálne územie obce Žipov je v dotyku s územiami obcí Bajarov, Ondrašovce, Križovany, Hrabkov, Klenov a Kvačany a nachádza sa v juhozápadnej časti okresu Prešov. (viď grafická časť – výkres číslo 1).

2.1.2. Fyzickogeografická charakteristika územia

2.1.2.1. Geológia

2.1.2.1.1. Geologické pomery

Katastrálne územie obce Žipov leží v území budovanom vnútrokarpatským paleogénom, horninami bielopotockého a zubereckého súvrstvia podtatranskej skupiny. V západnej a východnej časti katastra vystupuje ako súčasť bielopotockého súvrstvia konglomerátový flyš (prevažne hrubé lavice gradačne zvrstvených drobnozrnných zlepcov, v menšej miere sú zastúpené zlepenca a štrky s polohami pieskovcov), v severnej a južnej časti vystupujú pieskovce v absolútnej prevaha nad nevápnitými ílovcami (bielopotocké súvrstvie). Bielopotocké súvrstvie sa v teréne prejavuje vždy výrazným zostrnením reliéfu, silno piesčitými pôdami s lesným porastom alebo pasienkami.

V strednej časti katastra vystupuje pruh zubereckého súvrstvia (typický flyš: pieskovce a ílovce v pomere od 2 : 1 do 1 : 2). Súvrstvia paleogénu sú vo väčšej alebo menšej miere pokryté kvartérnymi sedimentmi (deluviálne, fluviálne, proluviálne): spravidla ide o zmes svahovín a sutín, od balvanovito – blokovitých, kamenitých, piesčito–kamenitých a piesčitých cez hlinito–kamenité a hlinito–piesčité až po výlučne hlinité. Ich hrúbka je veľmi variabilná, spravidla najväčšia na pätách svahov a tvorí výplň údolných polôh vodných tokov. Z hľadiska inžinierskogeologickej rajonizácie prevažuje v celom katastri rajón pieskovcovo–zlepencových hornín.

2.1.2.1.2. Zvýšená seizmicita, vyhodnotenie zemetrasnej činnosti

Z hľadiska ohrozenia územia seizmicitou sa v katastrálnom území obce Žipov makroseizmická intenzita pohybuje okolo 6 ⁰MSK-64. Seizmické ohrozenie v hodnotách špičkového zrýchlenia na skalnom podloží sa pohybuje v intervale 0,80 – 0,99 m.s⁻².

2.1.2.1.3. Prírodná rádioaktivita a radónové riziko

Katastrálne územie obce Žipov patrí do kategórie nízkeho radónového rizika a nie sú evidované žiadne zdroje prírodného žiarenia ani extrémne anomálie magnetického poľa zeme.

2.1.2.2. Geomorfológia

Územie obce Žipov leží v sústave alpsko–himalájskej, v podsústave Karpaty, v provincii Západné Karpaty, v subprovincii Vonkajšie Západné Karpaty, v oblasti Podhôrno–magurskej a v podoblasti Šarišská vrchovina.

2.1.2.2.2. Geomorfologické pomery

Riešené územie obce Žipov je po geomorfologickej stránke súčasťou subprovincie Vonkajšie Západné Karpaty, oblasti Podhôrno–magurskej a celku Šarišskej vrchoviny. Vlastná morfológia reliéfu je kontrolovaná odolnosťou jednotlivých súvrství vnútrokarpatského paleogénu voči zvetrávaniu a odnosu materiálu vodnou eróziou: súvrstvia s prevahou zlepcov a pieskovcov sú odolnejšie proti denudácii reliéfu, vytvárajú exponovanejší reliéf vrchoviny so sklonmi zvyčajne nad 7° a súvrstvia s prevahou ílovcovej zložky majú reliéf hladšie modelovaný, s menej exponovanými

sklonmi do 7°. Geologická stavba v rozhodujúcej miere modifikuje aj morfológické a morfometrické pomery v riešenom území. Jeho prevažná časť sa vrchovinovým (stredne členité vrchoviny) reliéfom s hlboko zarezanými dolinami vodných tokov s úzkou údolnou nivou a sklonmi svahov zväčša nad 7°.

2.1.2.3. Morfometrická charakteristika

2.1.2.3.1. Sklonitosť

Sklonitosť reliéfu sa využíva predovšetkým pri stanovovaní rýchlosti odosu vody a materiálu po svahu, limituje lokalizáciu aktivít v krajine. Podľa všeobecných morfometrických charakteristík je katastrálne územie z hľadiska sklonitosti rozčlenené do šiestich intervalov (0–3°, 3–7°, 7–12°, 12–17°, 17–25°, 25° a viac). Najvýraznejšie svahy so sklonom 17–25° a viac sa vyskytujú na svahoch kopca Ortovisko, Bubon a Homôľka (západ katastra) a na svahoch Čmeľova v severnej časti k.ú.; vo východnej časti katastra na svahoch Močiarov, Petrovej a Povrázkov. Ide o lokality, kde sa svahy prudko zvažujú od zarovnaných vrcholových polôh do údolí vodných tokov a prítokov v priemere medzi 600–500 m.n.m. až po 460–410 m.n.m. Intervaly sklonitosti 7–12–17° sú charakteristické pre homogénnejšie členené a miernejšie klesajúce svahy v rozmedzí 480–410 m.n.m. v centrálnej časti katastra. Sklonitosť 0–7° je najmä v doline pozdĺž Kanovského potoka, erodovaných dolinách jeho prítokov, miestami na zarovnaných plochách v rámci svahov, prípadne rozsiahlejších sedlách a plátá.

2.1.2.3.2. Expozícia

Poloha svahu s ohľadom na slnečné žiarenie, osvetlenie, vietor a zrážky sa člení podľa svetových strán. Ide o orientáciu reliéfu, ktorá je dôležitá pre stanovenie podkladov pre mikroklimu územia, lokalizáciu poľnohospodárskych plodín, športových aktivít a pod. V katastri sú dve dominantné expozície svahov. V severnej polovici sleduje striedanie východných a severovýchodných svahov, ktoré sa v údoliach prepájajú na svahy s južnou, juhozápadnou a miestami západnou orientáciou. Je to ovplyvnené severojiužným smerovaným vodných prítokov v tejto lokalite. Južnú časť katastra charakterizujú najmä severovýchodné a severné svahy, miestami severozápadné až západné.

2.1.2.3.3. Insolácia

Pri insolácii (inak oslnení) reliéfu ide o priame slnečné žiarenie dopadajúce na zemský povrch a jeho množstvo závisí od výšky Slnka, intenzity žiarenia, od sklonu a expozície povrchu. Z pozorovaní sa zistilo, že najvyššie hodnoty insolácie majú južné až juhozápadné svahy so sklonom v rozmedzí 7–17° a viac. Západne orientované svahy majú najvyššiu hodnotu v popoludňajších hodinách. Najmenšie hodnoty sú na severných a severozápadných svahoch a tiež svahy strmšie ako 17° v úzkych údoliach.

2.1.2.4. Klimatológia

2.1.2.4.1. Klimatické podmienky

Územie v bezprostrednej blízkosti riešeného územia katastra obce Žipov možno na základe klimatických charakteristík zaradiť do mierne teplej klimatickej oblasti, ktorá je mierne teplá, vlhká až veľmi vlhká so studenou zimou, reprezentovanej mierne teplým, vlhkým, vrchovinovým okrskom (klimatické znaky – priemerná júlová teplota $\geq 16^{\circ}\text{C}$, počet letných dní < 50 , index zavlaženia je $I_z = 60$ až 120 prevažne nad 500 m.n.m.).

2.1.2.4.2. Klimatické pomery

Klimatické pomery sú ovplyvňované členitosťou územia, výškovou zonalnosťou a ich orientáciou.

Zrážky

Z hľadiska výskytu hmiel patrí predmetné katastrálne územie obce Žipov do oblasti zníženého výskytu hmiel – podhorské až horské svahové polohy (s priemerným počtom dní s hmlou pohybujúcim sa v intervale od 20 do 50 dní) a vrcholové polohy hornatín v širšom okolí obce do oblasti horských advektívnych hmiel (s priemerným počtom dní s hmlou pohybujúcim sa v intervale od 70 do 300 dní). Priamo v obci sa nenachádza zrážkomerná stanica. Pre ilustráciu zrážkových pomerov v dotknutom území sú uvedené údaje zo zrážkomerných staníc v meste Prešov a v obciach Chmiňany a Kysak,.

Priemerné mesačné, ročné úhrny a úhrny letného polroku zrážok v mm. – Prešov

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	LP
30	27	31	44	64	84	90	78	53	49	42	33	625	413

Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav

Priemerné mesačné, ročné úhrny a úhrny letného polroku zrážok v mm. – Chmiňany

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	LP
24	23	25	42	69	89	92	80	45	40	40	30	599	418

Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav

Priemerné mesačné, ročné úhrny a úhrny letného polroku zrážok v mm. – Kysak

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	LP
34	37	36	56	76	99	96	80	59	51	59	46	727	466

Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav

Teploty

Širšie dotknuté územie možno na základe klimatických charakteristík zaradiť do mierne teplej klimatickej oblasti reprezentovanej mierne teplým, vlhkým vrchovinovým okrskom M6.

Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu za vegetačné obdobie – Prešov

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	IV-IX
-3,7	-1,5	2,7	8,7	13,6	17,3	18,6	17,8	13,8	8,6	3,5	-1,3	8,2	15,0

Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav

Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu za vegetačné obdobie – Sabinov

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	IV-IX
-4,1	-1,9	2,3	8,3	13,2	16,7	17,9	17,2	13,2	7,9	3,0	-1,6	7,7	14,4

Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav

Veternosť

Z hľadiska zaťaženia územia prízemnými inverziami patrí širšie dotknuté územie medzi mierne inverzné polohy plošne zahŕňajúce predovšetkým Šarišskú vrchovinu. V prípade dotknutého územia je z hľadiska širších vzťahov určujúcim faktorom veterných pomerov predovšetkým severo – južná až východo – západná orientácia pohoria Čierna hora a blízkosť územia Sedlickej brázdy otvorenej zo severu. Z údajov prezentovaných v nasledujúcej tabuľke za najbližšiu klimatickú stanicu Prešov sú zrejme dominantné vetry severných a južných smerov, pričom v porovnaní s inými областami Slovenska má oblasť širšieho okolia Prešova pomerne nízky podiel bezvetria. Pomerne úzka dolina, v ktorej je obec Žipov situovaná vytvára možnosti pre dlhodobjšie stagnácie chladného vzduchu a podmienky pre tvorbu prízemných mrazov. Inverzné polohy sú najmä v nízko položených miestach v okolí vodných tokov. Na ich formovaní sa podieľajú stekavé prúdy chladného vzduchu z okolitých svahov Šarišskej vrchoviny.

Početnosť smerov vetra v % v klimatickej stanici Prešov za roky 1961 – 1970

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	BEZVETRÍE
23	13	2	10	19	5	2	19	7

Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav

Priemerná rýchlosť vetra v klimatickej stanici Prešov v m.s⁻¹ za roky 1961 – 1970

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	BEZVETRÍE
3,8	3,6	2,5	4,4	4,3	3,2	2,4	3,3	–

Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav

2.1.2.5. Hydrogeológia

2.1.2.5.1. Hydrogeografická charakteristika

Hydrologickou kostrou riešeného územia je vodný tok Kanovský potok pretekajúci stredom katastra zo západu na východ a priberá niekoľko menších obojstranných bezmenných prítokov. Kanovský potok sa pri obci Bajerov vlieva do Kvačianskeho potoka. Samotný Kvačiansky potok sa vlieva do riečky Svinka v obci Rokycany. Riečka Svinka sa vlieva do rieky Hornád ako jej ľavostranný prítok pod Obišovcami.

2.1.2.5.2. Hydrogeologické pomery

Šarišská vrchovina je budovaná súvrstviami flyšového charakteru, ktoré sú z hydrogeologického hľadiska zväčša málo zvodnené a predstavujú neperspektívnu oblasť.

V paleogenných sedimentoch sú tri druhy litologicky odlišných súvrstiev s rôznym stupňom zvodnenia:

- vysoko zvodnené sedimenty bazálneho súvrstvia s hustou sieťou puklín zóny zvetrávania a tektonických puklín spôsobuje dobrú puklinovú priepustnosť súvrstvia, ktoré spolu s podložnými karbonátmi mezozoika tvorí jeden zvodnený komplex. V riešenom území sa nevyskytujú.
- stredne zvodnené sedimenty pieskovcového súvrstvia, kde obeh podzemnej vody sa viaže najmä na zónu zvetrávania a čiastočne na poruchové zóny. Súvrstvie je odvodňované spravidla

sutinovými prameňmi s plytkým obehom, ktorých výdatnosť je závislá od zrážok. V riešenom území sú spolu s nízko zvodnenými sedimentmi najrozšírenejšie.

- nízko zvodnené sedimenty predstavujú prechodné pieskovcové a pieskovcovo-ílovcové súvrstvia, kde je obeh podzemnej vody v dôsledku cyklického striedania pieskovcov a ílovcov obmedzený. Súvrstvie odvodňujú prevažne druhotné sutinové pramene s nízkou výdatnosťou.
- veľmi nízko zvodnené sedimenty ílovcového súvrstvia sa vyznačujú nepatrnou priepustnosťou. Ílovcovo-hlinitý pokryv obmedzuje infiltráciu zrážkových vôd. Súvrstvie sa vyznačuje veľmi nízkym stupňom zvodnenia a plytkým obehom podzemných vôd v zóne zvetrávania.

Z kvartérnych sedimentov patria na vnútrokarpatskom paleogéne k najvýznamnejším hydrogeologickým kolektorom fluviálne piesčité štrky dnovej výplne vodných tokov. Ich výdatnosť je však veľmi podmienená hlinitou a ílovitou prímesou.

2.1.2.5.3. Hydrogeologické rajóny

V rámci širšie riešeného územia Šarišskej vrchoviny a pohoria Čierna hora sa nachádzajú dva hydrogeologické rajóny. Od severu sem zasahuje hydrogeologický rajón P 122 Paleogén povodia Svinky (spadá do neho celé riešené územie katastra Žipov), smerom južným sa nachádza hydrogeologický rajón MG 124 Mezozoikum a kryštalinikum Čiernej hory. Určujúcim typom priepustnosti na území oboch hydrogeologických rajónov je puklinová priepustnosť.

Využitelné množstvá podzemných vôd sa v hydrogeologickom rajóne 122 Paleogén povodia Svinky pohybujú v intervale od 0,50 do 0,90 l.s⁻¹.km⁻² a v hydrogeologickom rajóne MG 124 Mezozoikum a kryštalinikum Čiernej hory v intervale od 1,00 do 1,99 l.s⁻¹.km⁻².

Širšie okolie riešeného územia sa vyznačuje bohatším výskytom minerálnych vôd (napr. Minerálne pramene v Brežanoch, na Cemjate, Kvašnej vode a pod.).

2.1.2.6. Pedológia

V riešenom území sa z pôdných typov vyskytujú prevažne kambizeme modálne a kultizemné nasýtené až kyslé, sprievodné rankre a kambizeme pseudoglejové zo stredne ťažkých až ľahších skeletnatých zvetralín nekarbonátových hornín a kambizeme pseudoglejové nasýtené, sprievodné pseudogleje modálne a kultizemné, lokálne gleje zo zvetralín rôznych hornín.

Z pôdných druhov prevládajú v území pôdy piesčito-hlinité a hlinito-piesčité, neskeletnaté až slabo kamenité (obsah skeletu do hĺbky 0,6 m v rozsahu 0 – 20 %). Pôdotvorné procesy sú podmienené rôznymi endogénnymi a exogénnymi faktormi ako je materská hornina, klíma, biologické činitele, geografia terénu. Odrazom vplyvu týchto faktorov sú základné vlastnosti pôdy, a to chemické, fyzikálne a biologické.

Kambizeme patria do skupiny pôd hnedých, pre ktoré je charakteristický proces hnednutia (alterácie), oxidického zvetrávania, s dominantným kambickým B- horizontom.

Kambizeme pseudoglejové (KMg) – stredne hlboké až hlboké na svahoch do 12°. Sú rozšírené najmä v južnej časti riešeného územia. Obsah prachových častíc (z kambizemí najvyšší – 60 %) a hrubého prachu (36 % v povrchovom horizonte), ich spolu s výrazne zníženou priepustnosťou podorníčia pre vodu zaraďuje k najviac erodovaným pôdam tohto územia. Výmenná reakcia je slabo kyslá 5,9 pH/KCl a sorpčný komplex nasýtený bázami na 60 %, pri sorpčnej kapacite 16,5 mval na 100 g. Obsah prijateľného P je 49,5 mg.kg⁻¹ a K 208 mg.kg⁻¹. V týchto pôdach sa z dôvodu ich výskytu v depresných polohách, ako aj v dôsledku zníženej priepustnosti prejavujú sezónne výrazné znaky oxidačno-redukčných procesov v spodnej časti ornice a v podorníči.

Kambizeme typické kyslé (KMm^a) – stredne hlboké až hlboké na svahoch do 12° tvoria len veľmi malé percento z celkovej výmery pôdy riešeného územia. Obsah celkového prachu je 53,5 %, hrubého prachu 29,8 %, to znamená, že sú tiež veľmi ľahko erodovateľné. Obsah humusu je vyšší, priemerne 2,6 %, čo je podmienené najmä vyšším zastúpením trávnych porastov na týchto pôdach. Výmenná reakcia je kyslá 5,4 a sorpčný komplex je nasýtený bázickými kationmi priemerne na 39 %. Relatívne veľmi malé zvýšenie pH a nasýtenia v povrchovom horizonte je podmienené kultiváciou. Obsah prijateľného P je 43 mg.kg⁻¹, K 193 mg.kg⁻¹. Intenzita hnojenia je v týchto pôdach s najväčšou pravdepodobnosťou nižšia ako v predchádzajúcich a rovnako v nich nie je používané vápnenie.

Subtypy kambizemí s plytkým profilom (KM) (do 0,30 m) sú prevažne stredne ťažké. Sú to pôdy využívané prevažne ako trvalé trávne porasty. Majú vyšší obsah humusu, priemerne 2,9 %. Sú prevažne slabo kyslé s nasýtením sorpčného komplexu bázami pod 50 %. Obsah prijateľného P je

nízky, pretože tieto pôdy sú väčšinou využívané menej intenzívne. Okrem malej hĺbky profilu majú často veľmi členitý mikrorelief povrchu (zosuvy, terasy, erózne strže).

Subtypy kambizemí na svahoch od 12 do 25° (KM) – sú prevažne stredne ťažké s vysokým zastúpením prachových častíc v prvom horizonte (53 %), čo v orných pôdach na svahoch nad 12° pri súčasnej agrotechnike zapríčiňuje výrazné poškodzovanie plošnou vodnou eróziou. Obsah humusu je priemerne 2,4 %, pôdna reakcia je slabokyslá 5,6 pH/KCl, obsah prijateľného P a K v rámci kambizemí je najnižší, čo sa dá vysvetliť vysokým zastúpením extenzívne využívaných pôd, ale svoj podiel tu má zrejme aj erózia.

Fluvizeme (FM, FMm, FMG) – ich výskyt je viazaný na nivy vodných tokov. V riešenom území je ich výmera veľmi nízka. Sú to pôdy prevažne stredne ťažké s dobrými fyzikálnymi vlastnosťami s relatívne vysokým obsahom humusu (2,8 %), so slabokyslou až neutrálnou pôdnou reakciou 6,7 pH, s vysoko nasýteným sorpčným komplexom a vysokým obsahom prijateľných živín. Charakteristické pre nivy v tejto oblasti je ich malá šírka a stredne silná až silná skeletovitosť.

Pseudogleje (PGm) – Sú tu pôdy stredne ťažké s typickým vysokým obsahom prachových častíc (nad 70 %, so zastúpením hrubého prachu 50 %). Ďalšou typickou vlastnosťou je veľké zvýšenie obsahu ílu v podorníči, čo je sprevádzané prirodzene vyššou objemovou hmotnosťou, ale i náchylnosťou na utlačanie, najmä orbou pri väčšej vlhkosti. Obsah humusu je nízky 1,8 % s vysokým podielom fulvokyselín a poklesom v podorníči na 0,7 %. Pôdna reakcia je v priemere 6,0 pH/KCl, hlbšie klesá na 5,0 pH. Sorpčný komplex je nasýtený bázami nad 50 %. Obsah prijateľného P a K je vysoký, pretože sú intenzívne využívané.

Podľa dostupných údajov sa v riešenom území nenachádzajú kontaminované pôdy.

2.1.3. Územná charakteristika prírodného potenciálu

2.1.3.1. Štruktúra krajiny

Katastrálne územie obce Žipov je v dotyku s katastrálnymi územiami obcí Bajerov, Ondrašovce, Križovany, Hrabkov, Klenov a Kvačany a nachádza sa v juhozápadnej časti okresu Prešov.

Riešené územie má mierne pretiahnutý oválny tvar s dlhšou osou v smere východ – západ v dĺžke približne 3,8 km, maximálna šírka v smere sever – juh je okolo 2,9 km. Územie obce Žipov má podhorský charakter s výškovým položením od nadmorskej výšky 345 do 668 m.n.m. Stred obce pri kostole sa nachádza vo výške 385 m nad morom. Stredom katastra obce preteká Kanovský potok, ktorý vteká do Kvačianskeho potoka a potom do rieky Svinka ako jej pravý prítok. Kataster obce je v severnej časti Košickej kotliny. Má rovinný až mierne zvlnený pahorkatinový povrch podhorského charakteru. Z hľadiska súčasnej krajinnnej štruktúry a využívania vymedzeného územia v obci Žipov je podiel ekologicky stabilných krajinných prvkov pomerne dobre zastúpený. Z hľadiska zastúpenia prírodných prvkov a dôležitosti pri zachovaní ekologickej stability územia sú významné lesné pozemky zaberajúce viac ako tretinu plochy vymedzeného územia. V území je nerovnomerné rozmiestnenie krajinných prvkov. Na západe a východe katastra dominuje prírodná lesná krajina, ostatné územie v strede katastra je charakterizované poľnohospodárskou krajinou s prevahou ornej pôdy.

V katastrálnom území obce Žipov sú podľa evidencie nehnuteľnosti nasledujúcim podielom zastúpené jednotlivé druhy pozemkov, ktoré tvoria súčasnú krajinnú štruktúru a využitie územia:

Plocha	%	ha
orná pôda	34	256
lúky a pasienky	21	157
záhrady, ovocné sady	2	14
lesy	36	273
vodné plochy	2	13
zastavané plochy	2	12
ostatné	5	39
Celkom:		764

Zdroj: Katalógové listy Slovenskej agentúry životného prostredia a Štatistický úrad Slovenskej republiky

Poznámka: Jednotlivé plochy štruktúry krajiny sú vyznačené vo výkrese číslo 2 a 3 grafickej časti územného plánu obce.

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že zornenie je 256 ha čo predstavuje 34 % z celkovej výmery a 273 ha zaberajú lesy čo je 36 % rozlohy územia obce. Obec sa nachádza v nenarušenom prírodnom

prostredí z hľadiska krajinej scenérie. Negatívne vplyvy poľnohospodárskej veľkovýroby spojené s hrubými zásahmi do prírodných ekosystémov nie sú v porovnaní s inými regiónmi veľmi výrazné.

2.1.3.2. Poddolované územia a staré zátáže

V katastrálnom území obce sa nenachádzajú žiadne environmentálne zátáže ani poddolované územia.

2.1.3.3. Zosuvné územia a erózne javy

Z významných geodynamických javov sa v katastrálnom území obce Žipov veľmi ojedinele vyskytujú svahové poruchy na paleogéne. Predmetné katastrálne územie sa vyznačuje slabou náchylnosťou územia na zosúvanie.

2.1.3.4. Prieskumné územia, chránené ložiskové územia a dobývacie priestory

V katastrálnom území obce Žipov sa prieskumné územia, chránené ložiskové územia a dobývacie priestory nenachádzajú.

2.2. Zásady ochrany kultúrohistorických a prírodných hodnôt územia obce

2.2.1. Ochrana prírodných hodnôt územia obce

Významnosť krajinných štruktúr v rámci riešeného územia je determinovaná stabilitou štruktúr. Klasifikácia územia a jeho ekologické hodnoty predstavuje diferenciáciu územia podľa vybraných kritérií. Na základe tejto klasifikácie bola získaná priemerná hodnota stupňa ekologickej stability za celé katastrálne územie. Táto hodnota vyjadruje kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušania ekologických väzieb v riešenom katastrálnom území. V závislosti od podielu lesných spoločenstiev a iných stabilnejších prvkov v krajine má územie priemerný stupeň ekologickej stability – hodnota 3,03, čo predstavuje územie s priemernou ekologickou stabilitou. Z uvedeného vyplýva možnosť v rámci koncepcného návrhu územného systému ekologickej stability mierne posilniť ekologicky významnejšie štruktúry v katastri a prispieť ku zvýšeniu biodiverzity najmä na ekologicky nestabilnej ornej pôde. V území sa nachádza významné percento stabilných krajinných štruktúr.

Z hľadiska súčasnej krajinej štruktúry a využívania územia, riešené územie má stredne veľký podiel krajinných prvkov s ekostabilizačnou hodnotou a z hľadiska rozmiestnenia ide o nerovnomerné rozloženie. Rozsiahle enklávy ornej pôdy v strednej časti územia v priestore nadväzujú na plochy lesných porastov a plôch nelesnej drevinnej vegetácie. V rámci nich potom sú plochy lúčnych a pasienkových spoločenstiev.

Z hľadiska zastúpenia prírodných prvkov a dôležitosti pre zachovanie ekologickej stability územia majú lesné pozemky viac ako tretinové zastúpenie (36 %), porasty nelesnej drevinnej vegetácie, zaberajú maximálne 3 % plochy (pre hodnotenie sa nepoužíva) katastrálneho územia a trvalé trávne porasty tvoria necelú štvrtinu tohto územia (21 %), vodné plochy 2 % plochy katastrálneho územia, čo spolu predstavuje 59 % plochy riešeného územia. Sumárne majú tieto ekologicky stabilné krajinné prvky v území stredné zastúpenie. Vyššie zastúpenie má orná pôda zaberajúca 33 % plochy. Negatívom z hľadiska stupňa antropickej zátáže na prírodné prostredie má nízke zastúpenie zastavaných plôch zaberajúcich 2 % plochy riešeného územia, pričom ho možno označiť za sídlo s priemerným výskytom všetkých foriem zelene (nedostatok vnútornej sídelnej zelene, absencia sprievodnej zelene tokov). Zastúpenie ostatných krajinných prvkov (záhrady a ovocné sady, ostatné plochy) v riešenom území plošne nie je príliš významné a súhrne zaberá 2 % plochy.

V riešenom území obce Žipov sa nenachádza žiadna lokalita navrhovaná do sústavy území európskeho významu (schvaľovacia etapa A) podľa výnosu číslo 3/2004, a taktiež ani lokalita etapy B. V blízkosti riešeného územia sa nachádzajú lokality území európskeho významu (schvaľovacia etapa A) Dunitová skalka a Stredné Pohornádie. Z lokalít navrhovaných do etapy B sa v blízkosti riešeného územia nachádzajú lokality navrhovaného územia európskeho významu Hornádske lúky a Čierna hora.

Do riešeného územia nezasahuje svojím územím žiadne navrhované vtáčie územie. Najbližšie v okolí lokalizované je Chránené vtáčie územie Volovské vrchy, ktoré je v pôsobnosti Národného parku Slovenský kras, Národného parku Slovenský raj a Regionálneho strediska štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky Prešov.

Priamo v katastrálnom území obce Žipov nie sú registrované žiadne významné národné, regionálne ani lokálne mokrade. V okolí vodných tokov sa nachádzajú vlhké lúky menšieho rozsahu, významné sú aj občasne zaplavované plochy v inundačnom území.

Z hľadiska širších vzťahov má riešené územie väzby na okolité priestory s významnými záujmami ochrany prírody, priamo v katastrálnom území obce Žipov v súčasnosti sa nachádzajú okrem prvkov miestnej úrovne len nadregionálny biokoridor Šarišská vrchovina prechádzajúci po južnej hranici obce. Na území obce je potrebné rešpektovať tiež biotopy národného a európskeho významu a priradiť im zodpovedajúce funkcie v miestnom územnom systéme ekologickej stability.

Celé katastrálne územie je zaradené do 1. stupňa ochrany prírody. Realizácia zásahov, ktoré môžu poškodiť alebo zničiť biotop európskeho alebo národného významu, podlieha z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny vydaniu súhlasu orgánu ochrany prírody a krajiny – Obvodného úradu životného prostredia v Prešove podľa ustanovení zákona číslo 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

2.2.1.1. Významné krajinné prvky

V katastrálnom území obce Žipov sa nachádzajú lokality – územia, ktorých zachovanie resp. posilnenie ich kvality je dôležité z ekologického hľadiska. Sú to lesné komplexy, nelesná drevinová vegetácia, miestne toky a ich sprievodná vegetácia a lúčne spoločenstvá. Viacero z týchto lokalít – území, ako významné krajinné prvky v rámci súčasnej krajinnej štruktúry, sú v tomto územnom pláne špecifikované ako prvky územného systému ekologickej stability t.j. plochy s ekostabilizačnou funkciou – vid' kapitolu 2.10.2 Územný systém ekologickej stability. Avšak i okrem takto vymedzených plôch s ekostabilizačnou funkciou sa v katastri obce nachádzajú plochy, ktoré pri správnom obhospodarovaní majú potenciál, aby v budúcnosti plnili významnejšiu ekostabilizačnú funkciu ako majú dnes.

2.2.1.1.1. Lesy

Lesy v katastrálnom území obce Žipov sa nachádzajú mozaikovite po celom obvode katastrálneho územia. Lesy pokrývajú zarovnané vrcholové partie a strmé podvrcholové svahy silne členitého reliéfu Šarišskej vrchoviny. V území sa tiež vyskytuje sukcesná vegetácia s charakterom lesa, ktorá vyplňa zastabilizované erózne ryhy a iné ostatné plochy. V katastrálnom území obce je evidovaných 273 ha lesa, čo tvorí až 36% celkovej plochy katastrálneho územia. Lesné porasty sú prevažne štandardného zmiešaného charakteru s prevahou listnatých spoločenstiev, zastúpených prevažne drevinami buk lesný a hrab obyčajný (dubovo-hrabové lesy, bukové lesy, 2. a 3. lesný vegetačný stupeň). Miestami sa vyskytuje v poraste smrek obyčajný a jedľa biela. Podľa lesného hospodárskeho plánu je väčšina lesov hospodárskych. Lesy ochranné a osobitného určenia sa nachádzajú na strmých svahoch, kde plnia protizosuvnú a pritieroznu funkciu. Lesné spoločenstvá predstavujú biotopy európskeho alebo národného významu a zoznam lesných biotopov nachádzajúcich sa v katastrálnom území obce Žipov je uvedený v kapitole 2.2.1.2.3.

2.2.1.1.2. Nelesná drevinová vegetácia

Nelesná drevinová vegetácia zaberá relatívne veľké územie a predstavuje významný krajinný prvok v rámci súčasnej krajinnej štruktúry. V extraviláne katastrálneho územia obce Žipov, najmä v jeho severnej a západnej časti sa táto vegetácia uplatňuje najmä ako zeleň na poľnohospodárskej pôde, miestami majúca až charakter lesných porastov, a to najmä na miestach hraničiacich s lesom. Bohaté porasty sú tiež na medziach, v erózných ryhách a terénnych depresiách. Určité podiel náletových drevín sa nachádza na pasienkoch a lúkach, kde sa znížila intenzita bežného obhospodarovania. Nálety na exponovaných svahoch v okolí erózných rýh, pôvodne slúžiacich na pasienkové hospodárenie taktiež podliehajú sukcesii s pestrým druhovým zložením. Výrazne sa tiež uplatňuje zeleň brehových porastov v extraviláne, ktorá je dobre vyvinutá pozdĺž Kanovského potoka a jeho prítokov a je tvorená jelšovo – topoľovými a vrbovými porastami. Významným krajinným prvkom je líniová zeleň v juhozápadnej časti katastra ako zeleň medzi oddeľujúcich úzkopásové obrábané terasy polí a lúk.

2.2.1.1.3. Lúčne spoločenstvá

V katastrálnom území obce Žipov lúčne spoločenstvá/ trvale trávne porasty zaberajú jednu pätinu z výmery územia. Lúky a pasienky sú lokalizované v roztrúsenej forme po celom katastrálnom území. V krajinnej štruktúre majú významné postavenie kosné lúky a pasienky práve s podielom nelesnej drevinovej vegetácie. Na okrajoch obhospodarovaných lúk a pasienkov hraničiacich s lesným

porastom prebieha intenzívna sukcesia, čím sa vytvára dôležité prechodné pásmo medzi lesom a ornou pôdou resp. intenzívne využívanými lúkami. Väčšina v súčasnosti kosených trávnych porastov vznikla zatrávením menej produkčnej ornej pôdy, čo je pozitívne z hľadiska druhovej biodiverzity. Trvalé trávne porasty majú miestami polosuchý charakter, v podhorí a blízkosti vodných tokov sú svieže lúky a pasienky. Popri vodných tokoch sa vytvorili tiež vlhké lúčne spoločenstvá. V súčasnosti nie sú ešte lúčne biotopy komplexne v tomto katastrálnom území zmapované. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky nedisponuje informáciami o výskyte typov lúčnych biotopov národného alebo európskeho významu.

2.2.1.1.4. Mokrade

V katastrálnom území obce Žipov sa nenachádzajú mokrade národného významu. V okolí vodných tokov sa nachádzajú vlhké lúky menšieho rozsahu. V lesných porastoch na sever od zastavaného územia sú lokalizované tri pramene minerálnych vôd.

K mokradiam tiež radíme i miestne potoky – Kanovský potok, jeho ľavostranné a pravostranné prítoky v erózných ryhách, pričom niektoré z miestnych potokov boli určené ako miestne biokoridory.

2.2.1.2. Chránené časti prírody a krajiny

Za osobitne chránené časti prírody a krajiny sa podľa zákona číslo 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov považujú územia, ktoré sú vyhlásené za chránené územia (územná ochrana) a chránené druhy rastlín a živočíchov (druhovú ochrana). Územná ochrana je ochrana územia v 2. až 5. (najvyššom) stupni ochrany podľa zákona číslo 543/2002 Z.z.. Na území, ktorému sa neposkytuje územná ochrana v 2. až 5. stupni ochrany, platí podľa zákona číslo 543/2002 Z.z. 1. stupeň ochrany. Chránené územia môžu byť súčasťou národnej siete chránených území alebo môžu byť súčasťou európskej siete chránených území – NATURA 2000 (územia európskeho významu – SKUEV a chránené vtáčie územia – CHVÚ). Ochrana sa už od 1. stupňa tiež poskytuje biotopom európskeho alebo národného významu.

Zoznam týchto biotopov je uvedený vo vyhláske číslo 24/2003 Z.z..

2.2.1.2.1. Územná ochrana

V katastrálnom území obce Žipov sa z národnej siete chránených území nenachádza žiadne chránené územie. Rovnako sa tu nenachádzajú ani územia zaradené do súvislej európskej siete chránených území – NATURA 2000, t.j. nenachádzajú sa tu územia európskeho významu (UEV) z Národného zoznamu území európskeho významu schváleného Výnosom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky číslo 3/2004 a ani chránené vtáčie územia (CHVÚ). Podľa údajov Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky sa v súčasnosti nepripravuje ani žiadny návrh územia európskeho významu, ktorý by sa nachádzal v katastrálnom území obce Žipov. Z uvedeného vyplýva, že v katastrálnom území obce v súčasnosti platí 1. stupeň ochrany podľa zákona číslo 543/2002 Z.z..

2.2.1.2.2. Druhovú ochrana

Z hľadiska druhovej ochrany je možné všeobecne konštatovať, že charakter katastrálneho územia Žipov vytvára predpoklady pre výskyt chránených druhov napr. avifauny, obojživelníkov. Lokality významné z hľadiska biodiverzity vytvárajúce podmienky pre výskyt chránených druhov sú zahrnuté medzi prvky miestneho ÚSES (viď kapitola 2.10.).

2.2.1.2.3. Biotopy európskeho a národného významu

V rámci plôch, ktoré v súčasnosti plnia ekostabilizačnú funkciu sa z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny venuje špecifická ochrana i biotopom európskeho a národného významu, ktorých zoznam je vymedzený vo Vyhláske Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky číslo 24/2003 Z.z.. Činnosti, ktorými sa môžu biotopy európskeho alebo biotopy národného významu poškodiť alebo zničiť, sú regulované zákonom číslo 543/2002 Z.z.. Táto regulácia spočíva v tom, že orgán ochrany prírody vydáva na činnosti, ktorými sa môžu tieto biotopy poškodiť a lebo zničiť rozhodnutie formou súhlasu, v ktorom orgán ochrany prírody za poškodenie alebo zničenie biotopu ukladá vykonať revitalizačné opatrenia alebo zaplatiť náhradu do výšky spoločenskej hodnoty

zasiahnutého biotopu (§ 6 zákona číslo 543/2002 Z.z.). O vydanie súhlasu je povinný požiadať každý, kto zamýšľa zasiahnuť do biotopu takou činnosťou, ktorá by mohla biotop poškodiť alebo zničiť. Biotopy, ktoré boli identifikované v katastrálnom území obce Žipov, sú charakterizované podľa Katalógu biotopov Slovenska. V texte nižšie je pri každom druhu biotopu uvedená okrem charakteristiky i informácia o významnosti biotopu z hľadiska jeho zaradenia medzi európsky významné biotopy (kód NATURA 2000). Podľa evidencie odbornej organizácie ochrany prírody a krajiny Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky, Regionálna správa ochrany prírody v Prešove (z januára 2008) sa v katastrálnom území obce Žipov nachádzajú nasledovné biotopy, ktoré sú spravidla začlenené do prvkov kostry ekologickej stability obce Žipov (biocentrá, biokoridory, interakčné prvky):

2.2.1.2.3.1. Biotopy národného významu

1. Dubovo – hrabové lesy karpatské (Ls2.1 /kód podľa slovenskej nomenklatury – Katalóg biotopov Slovenska)

Biotop tvoria porasty duba zimného a hrabu, najčastejšie s prímесou buka, menej ďalších drevín na hlbších pôdach typu kambizemi s dostatkom živín. Podrast má trávinný charakter, prítomné sú mezofilné druhy. Spravidla sa vyskytuje na nížinách, pahorkatinách, nižších vrchovinách a kotlinách až do výšky 600 m.n.m.. Porasty väčšinou patria do hospodárskeho lesa.

2.2.1.2.3.2. Biotopy európskeho významu

1. Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (Ls5.1, 9130 – kód NATURA 2000)

Porasty spravidla s bohatým viacvrstvovým bylinným podrastom, ktorý tvoria typické lesné tieňomilné rastliny. Vyskytujú sa na miernejších svahoch, na vlhkých pôdach dobre zásobených živinami. Biotop je relatívne málo ohrozený. Typické druhové zloženie: buk lesný, cyklámen fatranský, fialka lesná, javor horský, jedľa biela, lykovec jedovatý.

2. Kyslomilné bukové lesy (Ls5.2, 9110 – kód NATURA 2000)

Biotop je tvorený acidofilnými bukovými porastami nachádzajúcimi sa v nižších polohách a na minerálne chudobných horninách a plytkých a skeletnatých pôdach. Porast je floristicky chudobný, so stálou prímесou dubu, miestami aj jedle, krovinové poschodie je slabo vyvinuté

2.2.2. Ochrana kultúrnohistorických hodnôt

2.2.2.1. Historický vývoj osídlenia

Obec Žipov vznikla ako potočná radová dedina. Prvá písomná správa o obci je z roku 1405. V roku 1427 sa v obci spomínajú ako tunajší zemepáni Fejérovci. Obec bola v roku 1831 aktívne zapojená do východoslovenského sedliackeho povstania. Bola súčasťou Šarišskej župy.

2.2.2.2. Archeologické náleziská

V Centrálnej evidencii archeologických nálezísk Slovenskej republiky nie sú doposiaľ evidované žiadne archeologické lokality na riešenom území obce Žipov. Krajský pamiatkový úrad Prešov na základe dosiaľ evidovaných archeologických lokalít určil územie historického jadra obce za územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku a zaniknutého stredovekého kostola podľa tradície v blízkosti domu so súpisným číslom 23. Nie je možné však vylúčiť predpoklad výskytu neznámych archeologických objektov a nálezov aj mimo známych archeologických lokalít a preto je potrebné pri stavebnej činnosti na území obce oznámiť takýto nález Krajskému pamiatkovému úradu Prešov, ktorý zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní.

2.2.2.3. Kultúrne pamiatky

Na území obce Žipov v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod číslom 407/0 je evidovaná národná kultúrna pamiatka kaštieľ, ktorý bol postavený koncom 18. storočia v klasicistickom slohu. Pre zabezpečenie ochrany a pre usmernenie rozvoja aktivít v najbližšom okolí kaštieľa bol v roku 2005 Krajským pamiatkovým úradom v Prešove spracovaný návrh na vyhlásenie ochranného pásma tejto nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky, ktoré budú prevzaté do návrhu riešenia územného plánu obce Žipov.

Súpis nehnuteľných pamiatok v obci Žipov:

lokality	parcely	názov pamiatky	názov objektu	vyhlásenie
v strede obce	615	kaštieľ	kaštieľ	17.04.1963

Zdroj: Ústredný zoznam pamiatkového fondu v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok

Na ploche národnej kultúrnej pamiatky je nevyhnutné dodržať ustanovenia § 32 zákona číslo 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. Z historického vývoja a archívnych údajov je zrejmé, že v katastri obce bol starší kostol, zvonica a kúria.

Pozornosť si zaslúži aj barokovo-klasicistický rímskokatolícky kostol sv. Anny z roku 1825, ktorý bol v roku 1935 renovovaný a voľne stojacej krypty rodiny Bujaničovej a krížom na území obce, ktoré sú vždy pamätníkmi miestnych udalostí v histórii obce a aj keď nie sú zapísané v zozname pamiatkového fondu kultúrnych pamiatok sú súčasťou kultúrneho dedičstva obce a ako takým je im potrebné venovať primeranú ochranu a zveľaďovanie.

Obec si môže viesť v zmysle § 14 zákona číslo 49/2002 o ochrane pamiatkového fondu evidenciu pamätihodností obce. Do evidencie pamätihodností možno zaradiť nehnuteľné a hnutelné veci, kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, katastrálne a zemepisné názvy viažuce sa k histórii a osobnostiam obce. K pamätihodnostiam je možné zaradiť aj staré stromy v katastri, božie múky, kríže a iné objekty viažuce sa k histórii obce. Krajský pamiatkový úrad Prešov na požiadanie poskytne obci metodickú a odbornú pomoc pri evidovaní pamätihodností obce.

Kultúrne pamiatky uvedené v Ústrednom zozname pamiatok je potrebné chrániť a pre potreby rozvoja cestovného ruchu vytvárať vhodné podmienky ich funkčného využitia a údržbu a úpravy stavieb realizovať len so súhlasom Pamiatkového úradu.

2.3. Základné demografické údaje

2.3.1. Údaje o obyvateľstve

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľstva do roku 2001 v obci Žipov 1869 – 2004:

rok	1869	1890	1910	1930	1948	1970	1991	1996	2001	2005
počet obyvateľov	341	306	328	383	392	492	281	265	256	248

Zdroj: Katalógové listy Slovenskej agentúry životného prostredia a Štatistický úrad Slovenskej republiky

Od začiatku sledovaného obdobia, od roku 1869 do roku 1910 mal demografický vývoj obyvateľstva klesajúcu a potom až do roku 1970 neustále stúpajúcu tendenciu a od toho roku sa počet obyvateľov prudko zmenil a sú zaznamenávané najnižšie hodnoty od sledovaného obdobia čo odráža ekonomické pomery v spôsobe obživy. Vývoj obce v počte obyvateľov je mierne regresívny. Údaje o obyvateľstve a bytovom fonde boli analyzované na základe výsledkov zo sčítania ľudu, domov a bytov k roku 2001 za obec.

Porovnanie v rámci územnosprávneho členenia riešeného územia obce:

Územná jednotka	Rozloha v km ²	Počet obyvateľov k 26.5.2001	Hustota obyvateľstva na 1 km ²	Počet obcí
Obec Žipov	7,64	256	33,5	1
Okres Prešov	934	161 782	173,2	91
Prešovský kraj	8 993	784 451	87,0	665
Slovenská republika	49 034	5 402 547	110	2 908

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Riešené územie zaberá 0,82 % z celkovej plochy okresu Prešov, pričom počet trvalo žijúcich obyvateľov k 26.5.2001 predstavoval 0,16 % z celkového počtu obyvateľov okresu. Obec Žipov patrí v rámci okresu Prešov do skupiny malých obcí. Hustota obyvateľstva v riešenom území je nižšia ako dosiahnutá priemerná hodnota v okrese Prešov patriacom medzi okresy s najvyššou hustotou obyvateľstva v rámci Slovenskej republiky a tiež nižšia ako zaznamenané hodnoty v rámci Prešovského kraja i Slovenskej republiky.

Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa veku v obci Žipov:

spolu	Trvale bývajúce obyvateľstvo vo veku						Podiel z trvale bývajúceho obyvateľstva vo veku %		
	0 - 14	muži 15 - 59	ženy 15 - 54	muži 60+	ženy 50+	nezis tené	pred produktívnom	v produktívnom	po produktívnom
256	41	93	64	19	39	0	16,0	61,3	22,7

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 mala obec Žipov 256 trvale bývajúcich obyvateľov a z toho bolo 16,0 % v predproduktívnom, 61,3 % v produktívnom a 22,7 % vo veku poproduktívnom.

Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity v obci Žipov:

Trvale bývajúce obyvateľstvo			podiel žien z trvale bývajúcich obyvateľov %	Prítomné obyvateľstvo		Ekonomicky činné obyvateľstvo			podiel ekonomicky činných obyvateľov z trvale bývajúcich obyvateľov %
spolu	muži	ženy		spolu	na 1000 trvale bývajúcich obyvateľov	spolu	muži	ženy	
256	140	116	45,3	244	953	108	65	43	42,2

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v obci je ekonomicky aktívnych 108 obyvateľov.

Obyvateľstvo podľa národnosti v obci Žipov k roku 2001:

národnosť	spolu	%
slovenská	254	99,2
rómska	0	0,0
česká	0	0,0
rusínska	0	0,0
ukrajinská	0	0,0
poľská	1	0,4
nezistené	1	0,4

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Obyvateľstvo v obci Žipov z hľadiska národnostného zloženia je jednoliate slovenskej národnosti s minimálnym zastúpením iných národností bez rómskeho etnika.

Obyvateľstvo podľa vierovyznania v obci Žipov k roku 2001:

vierovyznanie	spolu	%
rímsko-katolícke	212	82,81
grécko-katolícke	0	0,00
pravoslávne	0	0,00
evanjelické a.v.	41	16,02
svedkov Jehovových	0	0,00
bez vyznania	1	0,39
nezistené	2	0,78

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

V obci z hľadiska náboženského vierovyznania absolútne prevláda rímskokatolícke náboženstvo nad evanjelickým a.v. s minimálnym zastúpením obyvateľov bez vyznania.

2.3.2. Údaje o bytovom fonde

V obci Žipov bol k roku 2001 nasledovný stav domového fondu:

domy spolu	trvale obývané domy		neobývané domy	byty spolu	trvale obývané byty		neobývané byty
	spolu	z toho rodinné domy			spolu	z toho v rodinných domoch	
92	71	71	21	93	69	69	22

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 mala obec Žipov spolu 71 trvale domov, v ktorých je 93 bytov, z toho trvale obývaných 69 bytov. Podľa počtu trvale bývajúcich obyvateľov pripadalo 3,55 osôb na jeden trvale obývaný byt.

Ukazovatele úrovne bývania v obci Žipov v roku 2001:

Priemerný počet					podiel trvale obývaných bytov s 3+ obytnými miestnosťami (%)
trvale bývajúce osoby na 1 trvale obývaný byt	obytná plocha na 1 trvale obývaný byt m ²	obytné miestnosti na 1 trvale obývaný byt	trvale bývajúce osoby na 1 trvale obytnú miestnosť	obytné plochy na osobu m ²	
3,55	55,30	3,62	0,98	15,6	85,5

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Podiel trvale obývaných bytov podľa vybavenosti domácností v obci Žipov:

s ústredným kúrením	s kúpeľňou alebo sprchovacím kútom	s automatickou pračkou	s rekreačnou chatou, domčekom, chalupou	s osobným automobilom	s počítačom
43,5	81,2	46,4	0,0	40,6	14,5

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Pre možnosť porovnania vybavenosti jednotlivých domácností v obci Žipov je uvedený aj prehľad úrovne bývania a vybavenosti priemernej domácnosti v okrese Prešov.

Ukazovatele úrovne bývania v okrese Prešov v roku 2001:

Priemerný počet					podiel trvale obývaných bytov s 3+ obytnými miestnosťami (%)
trvale bývajúce osoby na 1 trvale obývaný byt	obytná plocha na 1 trvale obývaný byt m ²	obytné miestnosti na 1 trvale obývaný byt	trvale bývajúce osoby na 1 trvale obytnú miestnosť	obytné plochy na osobu m ²	
3,58	56,40	3,26	1,10	15,7	71,1

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Podiel trvale obývaných bytov podľa vybavenosti domácností v okrese Prešov:

s ústredným kúrením	s kúpeľňou alebo sprchovacím kútom	s automatickou pračkou	s rekreačnou chatou, domčekom, chalupou	s osobným automobilom	s počítačom
81,5	94,2	63,0	6,3	41,6	14,1

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Z výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov vyplýva, že domácnosti obyvateľov obce mali v roku 2001 štandard vybavenia nižší v porovnaní s okresným priemerom pri vyššej úrovni bývania.

Neobývané byty podľa dôvodu neobyvanosti v obci Žipov:

spolu	zmena užívateľa	určený na rekreáciu	uvolnený na prestavbu	nespôsobilý na bývanie	po kolaudácii	v pozostalostnom alebo súdnom konaní	z iných dôvodov
22	0	1	0	2	0	0	19

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Na území obce bolo 22 neobývaných domov s 22-mi neobývanými bytmi.

2.4. Väzby vyplývajúce zo záväzných častí nadradených dokumentácií

2.4.1. Záväzné časti schváleného Územného plánu VÚC Prešovského kraja 2004 vzťahujúce sa k riešenému územiu

Pri riadení využitia a usporiadania územia Prešovského kraja je potrebné riadiť sa záväznými časťami Územného plánu VÚC Prešovského kraja, ktorého druhé Zmeny a doplnky 2004 boli schválené Krajským zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja dňa 22.6.2004 uznesením číslo 228/2004 a Všeobecne záväzným nariadením Prešovského kraja číslo 4/2004, ktorým bola vyhlásená jeho záväzná časť. Toto nadobudlo účinnosť dňa 30.7.2004. Pri riešení Územného plánu obce Žipov boli dodržané záväzné časti, ktoré nadväzujú na schválené zásady a regulatívy Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 schválené uznesením vlády Slovenskej republiky číslo 1033/2001 Z.z. zo dňa 31.októbra 2001.

Záväzná časť Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja 2004 (vybraná príslušná časť z plného znenia):

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a životného prostredia
 - 1.1. v oblasti rozvoja nadregionálnych súvislostí a dobudovania multimodálnych koridorov,
 - 1.1.4 formovať základnú koncepciu sídelných štruktúr Prešovského kraja vytváraním polycentrickej siete ťažísk osídlenia a miest, ktorých prepojenia budú podporované rozvojovými osami. Rozvojom polycentrickej sídelnej štruktúry sledovať naviazanie na Slovenskú a celoeurópsku polycentrickú sídelnú sústavu a komunikačnú kostru, prostredníctvom medzinárodne odsúhlasených dopravných koridorov,
 - 1.1.5 sledovať pri decentralizácii riadenia rozvoja územia vytváranie polycentrických systémov – sietí miest a aglomerácií, ktoré efektívne podporujú vytváranie vyššej funkčnej komplexnosti subregionálnych celkov,
 - 1.1.6 formovať sídelnú štruktúru prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, sídelných centier, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
 - 1.1.9 vytváranie nadnárodnej siete spolupráce medzi jednotlivými mestami, regiónmi a ostatnými aktérmi územného rozvoja v Prešovskom kraji a okolitých štátoch s využitím väzieb jednotlivých sídiel a sídelných systémov v eurorégiónoch a ďalších oblastiach cezhraničnej spolupráce, v súlade s dohodami a zmluvami regionálneho charakteru vo väzbe na medzivládne dohody,
 - 1.2 v oblasti nadregionálnych súvislostí usporiadania územia, rozvoj osídlenia a sídelnej štruktúry

- 1.2.1 podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry,
- 1.2.2 zabezpečovať rozvojovými osami pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok ostatného územia Slovenskej republiky,
- 1.3 ťažiská osídlenia v oblasti regionálnych súvislostí usporiadania osídlenia
- 1.3.1 podporovať ako ťažiská osídlenia najvyššej úrovne košicko-prešovské ťažisko osídlenia ako aglomeráciu medzinárodného významu s dominantným postavením v Karpatskom euroregióne,
- 1.3.5 formovať ťažiská osídlenia uplatňovaním princípov dekoncentrovanej koncentrácie, upevňovať vnútroregionálne sídelné väzby medzi ťažiskami osídlenia,
- 1.3.6 podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením ich regionálnych súvislostí,
- 1.3.7 podporovať nástrojmi územného rozvoja diverzifikáciu ekonomickej základne ťažisk osídlenia, pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území,
- 1.3.8 podporovať rozvoj sídelných centier, ktoré tvoria základné terciárne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obšlužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemie, tak pre príslušný regionálny celok, a to hierarchickým systémom pozostávajúcim z týchto skupín centier:
 - 1.3.8.1 prvej skupiny, ktoré tvoria jej prvú podskupinu: Prešov,
- 1.4 vytvárať možnosti pre vznik suburbanných zón okolo ťažisk osídlenia s prihliadnutím na ich stupeň sociálno-ekonomického rozvoja,
- 1.5 podporovať rozvoj priestorov - mikroregiónov mimo ťažisk osídlenia, charakterizovaných ekonomickou a demografickou depresiou a tento princíp aplikovať aj pri tvorbe subregiónov,
- 1.6 vytvárať priestorové podmienky pre vedenie rozhodujúcich sietí technickej infraštruktúry a rezervovať plochy pre stavby environmentálnej infraštruktúry regionálneho a nadregionálneho významu,
- 1.7 rešpektovať podmienky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu v okresoch Bardejov, Humenné, Kežmarok, Levoča, Poprad, Prešov, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník a Vranov nad Topľou,
- 1.8 rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesy ako obmedzujúci faktor urbanistického rozvoja územia,
- 1.11 rezervovať plochy pre zariadenia na potreby útvaru OHK PZ,
- 1.13 v oblasti civilnej ochrany obyvateľstva rezervovať plochy pre zariadenia na ukrývanie obyvateľstva v prípade ohrozenia,
- 1.14 v oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom,
- 1.14.1 zabezpečovať vyvážení rozvoj územia, najmä v horských a podhorských oblastiach v nadväznosti na definované centrá polycentrických sústav a osídlenia sídelnej štruktúry Prešovského kraja,
- 1.14.2 podporovať vzťah urbanných a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností,
- 1.14.3 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrá, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbanným priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
- 1.14.4 pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,
- 1.14.5 zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny; zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,
- 1.15 v oblasti sociálnej infraštruktúry
 - 1.15.1 v oblasti školstva
 - 1.15.1.1 vytvoriť územnotechnické podmienky pre zabezpečovanie spolupráce školského systému a zamestnávateľov tak, aby rozsah a štruktúra vzdelávania zodpovedala vzdelanostným požiadavkám pracovných miest,
 - 1.15.1.2 vytvárať územnotechnické predpoklady pre rovnocennú dostupnosť siete stredných a vysokých škôl a ich zariadení na území kraja, s osobitným zreteľom na územie vzdialené od ťažisk osídlenia,
 - 1.15.2 v oblasti zdravotníctva
 - 1.15.2.1 vytvárať územnotechnické predpoklady na rovnakú prístupnosť a primeranú efektívnu dostupnosť zariadeniami ambulantnej a ústavnej starostlivosti a jej zameranie na prevenciu, včasnú diagnostiku a liečbu závažných ochorení,
 - 1.15.2.4 vytvárať podmienky na ochranu zdravia odstraňovaním rizikových faktorov v území,
 - 1.15.3 v oblasti sociálnych služieb,
 - 1.15.3.1 vytvárať územnotechnické podmienky k rozširovaniu siete zariadení sociálnej starostlivosti sociálnych služieb paralelne s narastaním podielu odkázaných na sociálnu pomoc a občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,
 - 1.15.3.2 v súvislosti s predpokladaným nárastom počtu obyvateľov v poproduktívnom veku vytvárať územnotechnické predpoklady pre lokalizáciu ubytovacích zariadení pre občanov v dôchodkovom veku s preferovaním zariadení rodinného a penzijnového typu,
 - 1.15.3.3 zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb,
 - 1.15.3.4 vytvárať územno-technické predpoklady na uskutočňovanie výstavby zariadení, umožňujúcich zamestnanie zdravotne postihnutých občanov,
 - 1.15.3.6 vytvárať územnotechnické podmienky bývania, občianskeho vybavenia a realizáciu technickej infraštruktúry marginalizovaných skupín obyvateľstva,
- 1.16 v oblasti kultúry a umenia,

- 1.16.1 rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etnokultúrne, hospodársko-sociálne a prírodno-klimatické oblasti a rešpektovať potenciál takých kultúrohistorických a spoločenských hodnôt a javov, ktoré kontinuálne pôsobia v danom prostredí a predstavujú rozvojové impulzy kraja (etnokultúrne a spoločenské tradície, historické udalosti, osobnosti a artefakty na celom vymedzenom území),
- 1.16.2 vytvárať územnotechnické podmienky pre podporu kultúrnych zariadení v regióne ako neoddeliteľnej súčasti existujúcej infraštruktúry kultúrnych služieb obyvateľstvu,
- 1.16.3 vytvárať územnotechnické podmienky pre podporu zariadení zachovávajúcich a rozvíjajúcich tradičnú kultúru identickú pre subregióny,
- 1.17 v oblasti prírodného a kultúrneho dedičstva
- 1.17.1 rešpektovať kultúrohistorické dedičstvo, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky, vyhlásené pamiatkové územia (pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma), pamätihodnosti a súbory navrhované na vyhlásenie v súlade so zákonom o ochrane pamiatok,
- 1.17.2 uplatniť a rešpektovať typovú a funkčnú profiláciu sídel mestského a malomestského charakteru a rôzne formy vidieckeho osídlenia vrátane rurálnej štruktúry v rozptyle a rešpektovať kultúrno-historické urbanistické celky, a to aj v širšom rozsahu, ako požaduje ochrana pamiatok,
- 1.17.3 zabezpečiť aktívnu ochranu technických pamiatok, vybraných typických remeselníckych a priemyselných objektov,
- 1.17.4 vytvárať podmienky na ochranu a obnovu historických objektov vo voľnej krajine (hrady, zámky, zrúcaniny, areály kalvárií a pod.) ako historických dokumentov a výrazných kompozičných prvkov v krajinnom obraze,
- 1.17.5 využívanie kultúrnych pamiatok a pamiatkových území prispôbiť ďalšie využívanie ochranným podmienkam pre jednotlivé skupiny pamiatok určených v návrhoch opatrení na ich zachovanie,
- 1.17.6 rešpektovať dominantné znaky typu pôvodnej a kultúrnej krajiny, morfológie a klímy v oblasti stredného a horného Spiša, Šariša a horného Zemplína,
- 1.17.8 stavebnotechnicky predchádzať ohrozeniu, poškodeniu alebo zničeniu národných kultúrnych pamiatok a dbať na trvalé udržanie dobrého stavu, vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote,
- 1.17.9 venovať osobitnú pozornosť lokalitám známym, evidovaným aj predpokladaným archeologickým náleziskám, pričom orgánom ochrany archeologických nálezísk je Pamiatkový úrad SR,
- 2 V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky,
- 2.4 vytvárať podmienky pre vznik nových komplexných stredísk CR s fakultatívnym využitím potenciálu atraktívnych priestorov, pri rešpektovaní záujmov ochrany prírody a krajiny,
- 2.6 podporovať a prednostne rozvíjať tie druhy a formy turizmu, ktoré majú pre rozvoj v danom území najlepšie predpoklady a ktoré sú zároveň predmetom medzinárodného významu (letný a zimný horský turizmus, kultúrno – poznávací turizmus, kúpeľný turizmus, kúpeľný liečebno-rekondičný turizmus, ekoturizmu a agroturizmus),
- 2.10 usmerňovať rozvoj funkčno-priestorového subsystému rekreácie a turizmu v súlade s Konceptiou územného rozvoja Slovenska 2001, Regionalizáciou cestovného ruchu Slovenskej republiky a Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja,
- 2.12 vytvárať územnotechnické podmienky funkčného využitia kultúrnych pamiatok pre potreby rozvoja cestovného ruchu,
- 2.15 vytvárať podmienky pre obnovu a realizáciu nových viacúčelových vodných nádrží /sústav / s prevládajúcou rekreačnou funkciou a príslušnou športovo rekreačnou vybavenosťou (vodné sústavy: Brezina, Uzovský Šalgov..., nádrž Fričovce ...),
- 2.16 v záujme zlepšovania dostupnosti centier, vytvárať územnotechnické podmienky pre realizáciu turistických ciest,
- 2.16.3 na regionálnej úrovni,
- 2.16.3.3 regionálne cyklotrasy a pešie turistické chodníky prepájajúce významné turistické centrá regiónu:
 - c) 016 Východokarpatská cyklomagistrála
- 4 Ekostabilizačné opatrenia,
- 4.1 postupne zabezpečovať ochranu najcennejších častí prírodného potenciálu formou vyhlásenia za osobitne chránené územia ochrany prírody a krajiny v regióne,
- 4.3 zabezpečiť funkčnosť prvkov územného systému ekologickej stability, pri ďalšom využití a usporiadaní územia,
- 4.3.5 znižovať produkciu odpadov a zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu priestorov bývalých a správných skládok odpadov a odkalísk priemyselných odpadov,
- 4.5 pozemkovými úpravami, usporiadaním pozemkového vlastníctva a užívateľských pomerov v poľnohospodárskom a lesnom extraviláne podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v prvkoch územného systému ekologickej stability, s maximálnym využitím pôvodných (domácich) druhov rastlín,
- 4.6 podporovať v podhorských oblastiach zmenu spôsobu využívania poľnohospodárskeho pôdneho fondu ohrozeného vodnou eróziou,
- 4.7 výstavbu líniových stavieb dopravy a trás technickej infraštruktúry realizovať ekologickým prepájaním nadregionálnych a regionálnych biokoridorov a biocentier,
- 4.9 v oblasti ochrany prírody a krajiny,
- 4.9.7 pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability uplatňovať podmienky stanovené pre
 - 4.9.7.1 hospodárenie v lesoch na území vyhlásených a navrhovaných za osobitne chránené zabezpečiť hospodárenie v lesoch podľa platných predpisov pre lesné ekosystémy v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,
 - 4.9.7.2 ochranu poľnohospodárskej pôdy pre poľnohospodárske ekosystémy v kategóriách podporujúcich a zabezpečujúcich ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),

- 4.9.7.3 prispôsobovať trasovanie dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich funkčnosť a homogénnosť,
- 4.9.7.4 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných emisií, znečisťovanie vodných tokov a pod.),
- 5 V oblasti dopravy
- 5.1 v oblasti nadradeného dopravného vybavenia,
- 5.1.1 stabilizovať základné zónovanie Slovenskej republiky v priestoroch,
- 5.1.1.1 východné Slovensko a dopravno-gravitačné centrum Košice/Prešov,
- 5.3 chrániť koridory ciest I., II. a vybraných úsekov III. triedy, ich preložiek a úprav vrátane prejazdnych úsekov dotknutými sídlami na:
- 5.3.43 ostatných cestách III. triedy z dôvodu ich rekonštrukcie,
- 5.3.44 v oblasti ostatných verejných dopravných zariadení,
- 5.3.44.1 chrániť existujúce verejné dopravné zariadenia,
- 5.3.44.2 vytvárať a chrániť priestory pre zariadenia verejnej hromadnej dopravy,
- 5.3.44.3 podporovať vznik mototuristických obslužných centier pozdĺž tranzitných a turistických trás,
- 6 V oblasti vodného hospodárstva,
- 6.1 v záujme zabezpečenia zdrojov pitnej vody,
- 6.1.1 využívať existujúce a zdokumentované zdroje pitnej vody s cieľom zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov,
- 6.1.3 zvyšovať podiel využívania úžitkovej vody pri celkovej spotrebe vody v priemysle, poľnohospodárstve, vybavenosti a pri spotrebe na bývanie,
- 6.1.4 zavádzať opatrenia na znižovanie strát vody,
- 6.1.5 od plošne veľkých stavebných objektov a spevnených plôch riešiť samostatné odvedenie dažďových vôd a nezaťažovať tak čistiare odpadových vôd,
- 6.2 chrániť priestory na líniové stavby,
- 6.2.3 v oblasti skupinových vodovodov na
- 6.2.3.26 rezervovať plochy a chrániť koridory pre plánované samostatné a skupinové vodovody v ostatných obciach Prešovského kraja napojené na verejné zdroje,
- 6.3 rezervovať plochy a chrániť koridory (kanalizácie)
- 6.3.1 pre stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd. Prednostne realizovať kanalizačné siete v sídlach ležiacich v pásmach ochrany využívaných zdrojov pitnej vody, v ochranných pásmach minerálnych a liečivých vôd. Výstavbu kanalizačných sietí ako verejnoprospešných stavieb konkretizovať v územnom pláne obce,
- 6.3.2 zabezpečiť kvalitu vypúšťania vyčistených odpadových vôd v zmysle požiadaviek stanovených s vyhláškou č.491/2002 Z.z.,
- 6.3.3 zabezpečiť postupné znižovanie zaostávania rozvoja verejných kanalizácií za rozvojom verejných vodovodov,
- 6.3.4 v rozhodovacom procese posudzovať investičnú a ekonomickú náročnosť navrhovaných kanalizačných sústav a čistiarní odpadových vôd z dôvodu optimalizácie prevádzkových nákladov pre pripojených užívateľov,
- 6.4 rezervovať priestory na výhľadové vybudovanie kanalizačných systémov, (kanalizácia + ČOV),
- 6.4.1 realizovať výstavbu kanalizácií a ČOV obcí,
- 6.4.4 realizovať nové, respektíve intenzifikovať a modernizovať zariadenia na čistenie odpadových vôd pre technologické prevádzky priemyslu a poľnohospodárstva,
- 6.5 vodné toky, meliorácie, nádrže
- 6.5.1 na tokoch, kde nie sú usporiadané odtokové pomery, komplexne revitalizovať vodné toky s protipovodňovými opatreniami, so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami,
- 6.5.2 na upravených úsekoch tokov vykonávať údržbu s cieľom udržiavať vybudované kapacity,
- 6.5.3 s cieľom zlepšiť kvalitu povrchových vôd a chrániť podzemné vody realizovať výstavbu čistiarní odpadových vôd,
- 6.5.4 zlepšovať vodohospodárske pomery na malých vodných tokoch v povodí zásahmi smerujúcimi k stabilizácii vodohospodárskych pomerov za extrémnych situácií počas povodní aj v období sucha, pri úpravách tokov využívať vhodné plochy na výstavbu poldrov s cieľom zachytávať povodňové prietoky,
- 6.5.5 zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať primerané protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu zastavaného územia miest a obcí a ochranu pred veľkými prietokmi (úpravy tokov, ochranné hrádze a poldre /,
- 6.5.6 venovať pozornosť úsekom bystrinných tokov v horských a podhorských oblastiach, na ktorých treba budovať prehrádzky s cieľom znížiť eróziu a zanášanie tokov pri povodňových stavoch bez narušenia biotopu,
- 6.5.7 vykonať protierózne opatrenia na priľahlej poľnohospodárskej pôde,
- 6.5.8 v rámci revitalizácie tokov zachovať priaznivé životné podmienky pre ryby, zoobentos a fytoobentos,
- 6.5.9 vykonávať údržbu na existujúcich melioračných kanáloch s cieľom zabezpečiť funkciu detailného odvodnenia,
- 6.5.14 vytvárať priestory v území pre výstavbu rybníkov a účelových vodných nádrží,
- 6.5.15 podporovať rekonštrukcie obnoviteľných energetických zdrojov, resp. výstavbu malých vodných elektrární,
- 6.5.19 vo vhodných lokalitách zriaďovať menšie viacúčelové vodné nádrže a prehrádzky a podporovať obnovenie zaniknutých vodných plôch,
- 7 V oblasti zásobovania plynom a energiou, telekomunikácie
- 7.1 za účelom rozvoja plošnej plynifikácie rezervovať koridory pre významné distribučné a prepojovacie VTL a STL plynovody,

- 7.3 v oblasti využívania obnoviteľných energetických zdrojov,
- 7.3.1 podporovať výstavbu zdrojov energie využívajúcich obnoviteľné zdroje,
- 7.4 v oblasti telekomunikácií a informačnej infraštruktúry
- 7.4.1 vytvárať podmienky na rozvoj globálnej informačnej spoločnosti na území Prešovského kraja skvalitňovaním infraštruktúry informačných systémov.
- 8 V oblasti hospodárstva
- 8.1. v oblasti hospodárstva a regionálneho rozvoja
- 8.1.1 koordinovať proces programovania a implementácie Národného plánu regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 s cieľom vytvoriť podmienky pre trvalo udržateľný rozvoj regiónov,
- 8.1.2 rozvíjať decentralizovanú štruktúru ekonomiky prostredníctvom vytvorenej polycentrickej sústavy mestského osídlenia, a tým zabezpečovať aj vyváženú sociálno-ekonomickú úroveň subregiónov,
- 8.1.3 diverzifikovať odvetvovú ekonomickú základňu obcí a miest, podporovať v záujme trvalej udržateľnosti malé a stredné podnikanie,
- 8.1.4 zabezpečovať rozvoj a skvalitnenie infraštruktúry komunikačných systémov,
- 8.1.5 vytvárať územnotechnické podmienky na rovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva s vyššou kvalifikáciou,
- 8.2 v oblasti priemyslu a stavebníctva
- 8.2.6 podporovať rozvoj tradičnej remeselnej výroby, doplnkové výroby a nevýrobné činnosti podporujúce rozvoj vidieka,
- 8.3 v oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva
- 8.3.1 podporovať diverzifikáciu poľnohospodárskej produkcie a formy obhospodarovania pôdy na základe rôznorodosti produkčného potenciálu územia a klimatických podmienok,
- 8.3.2 podporovať alternatívne poľnohospodárstvo v chránených územiach, v pásmach hygienickej ochrany a v územiach začlenených do územného systému ekologickej stability,
- 8.3.3 zabezpečiť protieróziu ochranu poľnohospodárskej pôdy s využitím vegetácie v rámci riešenia projektov pozemkových úprav a agrotechnickými opatreniami zameranými na optimalizáciu štruktúry pestovaných plodín v nadväznosti na prvky územného systému ekologickej stability,
- 8.3.5 neproduktívne a nevyužiteľné poľnohospodárske pozemky zalesňovať a pri zalesňovaní využívať pôvodné (domáce) druhy drevín,
- 8.3.6 podporovať extenzívne lesopasienkárске využívanie podhorských častí s cieľom zachovať krajinárske a ekologicky hodnotné územia s rozptýlenou vegetáciou,
- 8.3.7 podporovať doplnkové formy podnikania na báze tradičných remesiel ako využitie surovín z produkcie poľnohospodárskej a lesnej výroby vo vidieckych sídlach s voľnou pracovnou silou, s cieľom znížiť hospodársku depresiu najmä v oblastiach s vyšším stupňom ochrany prírody,
- 8.4 v oblasti odpadového hospodárstva
- 8.4.1 nakladanie s odpadmi na území kraja riešiť v súlade so schváleným aktualizovaným Programom odpadového hospodárstva SR, Prešovského kraja a jeho okresov,
- 8.4.2 uprednostňovať v odpadovom hospodárstve minimalizáciu odpadov, separovaný zber a zhodnocovanie odpadov s využitím ekonomických nástrojov a legislatívnych opatrení,
- 8.4.3 riešiť s výhľadom do budúcnosti zneškodňovanie odpadov v kraji na skládkach vyhovujúcich technickým podmienkam, s orientáciou na existujúce a plánované regionálne skládky,
- 8.4.6 zabezpečiť postupnú sanáciu, resp. rekultiváciu uzatvorených skládok odpadu a starých environmentálnych zátŕaží,
- II. Verejnoprospešné stavby**
- 2 V oblasti vodného hospodárstva
- 2.2.1 stavby pre úpravu a revitalizáciu vodných tokov, meliorácií a nádrží
- 2.2.1.1 stavby protipovodňových ochranných hrádzí a úpravy profilu koryta,
- 2.2.1.2 poldre, zdrže, prehrádzky a malé viacúčelové vodné nádrže pre stabilizáciu prietoku,
- 2.4 pre skupinové vodovody
- 2.4.40 samostatné a skupinové vodovody v ostatných obciach Prešovského kraja napojené na verejné zdroje,
- 2.4.41 samostatné a skupinové vodovody v ostatných obciach s využitím lokálnych zdrojov,
- 2.4.42 stavby na ochranu a revitalizáciu zdrojov minerálnych liečivých vôd a minerálnych stolových vôd ako aj ich ochranné pásma,
- 2.5 stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd, v obciach Prešovského kraja.
- 3 V oblasti zásobovania plynom a energiami,
- 3.1 v oblasti zásobovania plynom,
- 3.1.1 stavby VTL a STL plynovodov pre plošné zásobovanie podľa územných plánov obcí a generelu plynifikácie v území Prešovského kraja.
- 3.2 Stavby pre zásobovanie a prenos elektrickej energie
- 5 V oblasti telekomunikácií
- 5.1 stavby pre prenos terestriálneho a káblového signálu a stavby sietí informačnej sústavy, a ich ochranné pásma.
- 6 V oblasti obrany štátu a civilnej ochrany obyvateľstva
- 6.3 stavby civilnej ochrany obyvateľstva,
- 6.3.1 zariadenia na ukrývanie obyvateľstva v prípade ich ohrozenia,
- 6.3.2 zariadenia na signalizáciu a koordináciu činnosti v stave ohrozenia.
- 7 V oblasti prírodného a kultúrneho dedičstva

- 7.1 stavby uvedené v Ústrednom zozname pamiatok vyhlásené za Národné kultúrne pamiatky, pamiatky a ich okolie zapísané v zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO a objekty súvisiace s pamiatkovo chránenými historickými parkami, ich údržbu a úpravy realizovať len so súhlasom Pamiatkového úradu,
 - 7.3 stavby pre ochranu, prieskum a sprístupnenie archeologických lokalít.
 - 8. V oblasti poľnohospodárstva
 - 8.1 stavby pre závlahové systémy, rozvodné siete a čerpace stanice,
 - 8.2 stavby viacúčelových vodných nádrží pre zavlažovanie s využitím pre rekreáciu a turizmus, rybné hospodárstvo a ekostabilizáciu.
 - 9. V oblasti životného prostredia
 - 9.1 stavby na ochranu pred prívalovými vodami – ochranné hrádze a úpravy vodného toku, prehrádzky poldre a viacúčelové vodné nádrže,
 - 9.2 stavby na účely monitorovania stavu životného prostredia.
 - 10. V oblasti odpadového hospodárstva
 - 10.3a stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov,
 - 11. V oblasti ekostabilizačných opatrení
 - 11.1 prepojenia nadregionálnych a regionálnych biokoridorov a biocentier.
- Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa ustanovení § 108 zákona číslo 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.
- Poznámka : Text a číslovanie je podľa textu plného znenia záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja 2004.**

2.4.2. Väzby vyplývajúce z odvetvových koncepcií, stratégií a známych zámerov na rozvoj územia

Záväzne časti vyplývajúce z priestorových odvetvových koncepcií a stratégií sú zapracované v Územnom pláne VUC Prešovského kraja 2004 ako nadradenej územnoplánovacej dokumentácie a sú premietnuté do riešenia územného plánu obce. Z ďalších známych koncepcií schválených po dni jeho schválenia nevyplývajú pre riešenie územného plánu obce ďalšie požiadavky.

Do riešenia tejto dokumentácie sú premietnuté všetky známe rozvojové dokumenty Prešovského kraja a okresu Prešov.

2.5. Širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia

Hierarchia obce v rámci sídelnej štruktúry Slovenskej republiky bola definovaná v Koncepcii územného rozvoja Slovenska 2001 a premietnutá do Zmien a doplnkov územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja 2004, ktoré boli schválené krajským zastupiteľstvom dňa 22.6.2004 uznesením číslo 228/2004 a ktorých záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením Prešovského kraja číslo 4/2004, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 30.7.2004.

V zmysle Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja Zmeny a doplnky 2004 sa obec Žipov nachádza mimo ťažiska osídlenia, v kontakte so základným terciárnym centrom osídlenia mesta Prešov, ktoré tvorí prvú podskupinu tretej skupiny týchto sídiel a ktoré okolo ťažísk osídlenia vytvára možnosti pre vznik suburbanných zón s prihliadnutím na ich stupeň sociálno-ekonomického rozvoja. To znamená, že nástrojmi územného rozvoja podporuje diverzifikáciu ekonomickej základne ťažísk osídlenia, pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území a že určité druhy funkcií je možné situovať do katastrálneho územia obce Žipov a to predovšetkým chalupárčenie a prímestskú rekreáciu.

V súlade s riešením Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja Zmeny a doplnky 2004 je potrebné riešením územného plánu podporovať rozvoj obce Žipov, nachádzajúcej sa v priestore mimo ťažísk osídlenia, charakterizovanej demografickou a ekonomickou depresiou a s princípom aplikovania pri tvorbe subregiónov vytvárať územnotechnické a priestorové podmienky pre vedenie rozhodujúcich sietí dopravnej a technickej infraštruktúry a rezervovanie plôch pre stavby environmentálnej infraštruktúry a tým podporovať rozvoj hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít pre priliehajúce zázemie.

2.6. Sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

Prirodzeným pohybom obyvateľstva (pôrodnosť a úmrtnosť obyvateľstva) nezáskala obec v roku 2004 žiadnych obyvateľov, čo zodpovedá nulovému prirodzenému prírastku. V rámci mechanického pohybu obyvateľstva bolo v rámci obce Žipov zaznamenaných 5 prisťahovaných a 6 vystáňovaných, čo predstavuje -4,12 ‰ úbytok obyvateľstva odsťahovaním 1 osoby. Celkový pohyb obyvateľstva, pozostávajúci z prirodzeného a mechanického pohybu, tvorila v roku 2004 v obci Žipov -1 osoby, t.j.

celkový úbytok obyvateľstva -4,12 %. Priemerný vek obyvateľstva v obci Žipov dosiahol v roku 2005 hodnotu 35,0 rokov u mužov a 43,9 rokov u žien.

Podľa údajov zo sčítania uskutočnenom v roku 2001 žilo v obci Žipov 112 ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo je 43,8 % z celkového počtu osôb. V rámci odvetví hospodárstva najvyšší 21,4 % podiel dosahovali osoby pracujúce v oblasti priemyselnej výroby, 9,8 % veľkoobchodu a maloobchodu, opravy motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru a 8,9 % v odvetví poľnohospodárstva, poľovníctva a súvisiacich služieb. Ekonomicky aktívne osoby bez udania odvetvia zaberajú podiel 25,9 % všetkých ekonomicky aktívnych obyvateľov.

Prognóza vývoja počtu obyvateľov v obci Žipov do roku 2025:

Rok:	2001	2005	2010	2015	2020	2025
počet obyvateľov:	256	248	254	261	267	274

Pri prognóze vývoja počtu obyvateľov sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii. Predpokladaná miera rastu populácie (celkový pohyb obyvateľstva) je 5 ‰ za rok.

Na vývoj obyvateľstva budú mať v budúcnosti aj tieto predpoklady:

- predpoklady ekonomickej stability v štáte a tým ochota mladých ľudí zakladať rodiny,
- zvyšovanie ekonomickej gravitácie centra kraja,
- nedostatok disponibilných plôch pre výstavbu v krajskom meste Prešov pre solventných obyvateľov,
- výhodná poloha pre bývanie vo vzťahu dostupnosti vyšších služieb,
- dostupná oblasť pre rekreáciu
- ľahký prístup k hlavným dopravným tepnám.

Pri zohľadnení uvedených predpokladov a prognóze vývoja počtu obyvateľov je potrebné k tomuto uvažovať s nárastom plôch pre bývanie a pre umiestnenie adekvátnej občianskej vybavenosti a ďalších funkčných plôch súvisiacich s rozvojom obce pričom je potrebné zohľadniť dostupnosť vybavenosti v meste Prešov.

2.7. Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania

Kataster obce Žipov má mierne zvlnený pahorkatinový povrch podhorského charakteru zčasti odlesnený. Súvislý zmiešaný les sa nachádza v severovýchodnej a juhozápadnej časti katastra. Kataster obce je v rozmedzí 345 až 668 m.n.m. Obec leží na severných svahoch Sopotnických vrchov. Stred obce pri kostole je vo výške 390 m.n.m.. Územie katastra má relatívne prevýšenie 323 m. Ide o podhorský typ krajiny. Územie obce má rozlohu 7,64 km². Územie obce je charakteristické lesnými porastami a len zčasti využívanou poľnohospodárskou pôdou. Stredom katastra obce preteká Kanovský potok. Obec Žipov má charakter koncovej obce pri hradskej so založenou sieťou dopravnej a technickej infraštruktúry. Zástavba pôvodnej obce Žipov sa rozvíjala okolo cesty v údolí Kanovského potoka, ktorá je dnes miestnou komunikáciou a ktorá tvorí historickú kompozičnú os obce a je aj súčasnou hlavnou kompozičnou osou obce. Táto miestna komunikácia bude v obci spĺňať zároveň funkciu vedľajšej zbernej komunikácie, kým funkciu hlavnej zbernej komunikácie plní cesta II/546, ktorá je vedľajšou kompozičnou osou. Na východno – západnej hlavnej kompozičnej osi je vo vstupnej časti umiestnené futbalové ihrisko a na opačnom západnom konci je bytová zástavba ukončená vodnou zdžrou na Kanovskom potoku. V centrálnej polohe v strede obce vzniklo prirodzené centrum obce, ktoré je obsiahnuté areálom klasicistickej kurie, areálu dominantnej stavby barokovo-klasicistického kostola sv. Anny s malým parkom a v blízkosti s funkčným cintorínom, budovy Jednoty a verejnou zeleňou obecného parku, ktorého súčasťou je otvorené prírodné kúpalisko. V historickej budove kurie sú zriadené priestory kultúrneho domu a obecného úradu. V budove Jednoty je širokosortimentná predajňa a miestne pohostinstvo. Ďalšie plochy občianskej vybavenosti by bolo vhodné získať dostavbou a vhodnou prestavbou blízkeho územia s možnosťou zmeny a doplnenia na funkcie služieb, kultúry a športu. Komplexnou prestavbou musí prejsť areál starého hospodárskeho dvora v centrálnej časti. V centre obce je vybudovaná sústredená plocha občianskej vybavenosti, ktorá je posilnená vhodnou plochou pre pakovanie osobných áut. Takto je už založený koncepčný základ urbanistickej kompozície obce, čo je jednou z hlavných rozvojových zásad pri vytváraní kompaktného sídla Na túto časť vo východnej, severnej a západnej polohe naväzuje urbanisticky jasne členená pôvodná zástavba rodinných domov okolo ciest, na ktorú sú obojstranne radené stavebné pozemky.

Väčšie disponibilné plochy obce pre rozvoj tejto základnej funkcie má v severovýchodnej a juhozápadnej zastavanej časti obce.

Vo východnej časti obce je funkčný poľnohospodársky dvor, ktorý využíva Agrovýroba s.r.o. Rokycany. Na území hospodárskeho dvora je funkčný chov hovädzieho dobytku. Ďalšie plochy výroby, výrobných služieb a skladového hospodárstva na území obce nie sú a mohli by byť na tomto území po jeho stabilizácii a pri dodržaní a stanovení limitov trvalo udržateľného rozvoja s možnosťou využitia potenciálu pôvodného hospodárskeho dvora. Hlavný komunikačný nástup do areálu je z hlavnej cesty.

2.8. Funkčné využitie územia

Súčasťou funkčného využívania územia je určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia, určenie regulácie využitia jednotlivých plôch je v záväznej časti v kapitole 3.2..

2.8.1. Obytné územia

2.8.1.1. Konceptia rozvoja súčasného obytného územia

Obytné územie obce Žipov v súčasnosti predstavuje kompaktné zastavané územie pozdĺž cesty II/546. Bytový fond pozdĺž tejto cesty predstavuje zmes staršej povojnovej zástavby v dobrom stavebnom stave, postupne rekonštruovanej a dostavovanej ale tiež novej zástavby. Najnovšia bytová výstavba je predovšetkým v jej centrálnej a západnej časti. Na území obce sa nenachádzajú osady rómskeho etnika. V obci Žipov je záujem o výstavbu nových rodinných domov nielen spomedzi samotných obyvateľov obce, ale aj blízkeho okolia. Obec má relatívne veľké disponibilné plochy, ktoré má pre rozvoj tejto základnej funkcie. Územný rozvoj obytného územia je možný jeho doplnením v zastavaných častiach obce a na plochách bezprostredne na ne nadväzujúcich v južnej časti západne od hospodárskeho dvora a v severnej pri cintoríne.

Výstavbu nových bytov je potrebné usmerňovať predovšetkým na využitie nezastavaných pozemkov na území obce s dostatočnou výmerou v rámci zastavaného územia a čiastočnou prestavbou pôvodného bytového fondu a jeho hospodárskych častí s vytvorením rezervných plôch pre možnú ponuku s možnosťou využitia jestvujúcich sietí technickej infraštruktúry. Pri prestavbe, dostavbe a vytváraní novej zástavby je potrebné rešpektovať identitu prostredia a zohľadniť charakter obce, ktorá plní funkciu vidieckeho osídlenia. Využitím stavebnotechnických podmienok pre výstavbu je potrebné podporovať zvyšovanie kvality bývania. Využitím možnosti situovania novej výstavby v prielukách sídla je možno umiestniť asi 2 rodinné domy.

2.8.1.2. Rozvojové plochy bývania

Potreba nových bytov vyplýva z predpokladaného prírastku obyvateľov a vývoja cenovej domácnosti. Potreba novej bytovej výstavby v období do roku 2025 vychádza z celkového prírastku bytov, ktorý sa zvýši o náhradu prestarlého bytového fondu a o rekonštrukcie a modernizácie v závislosti na požiadavke priblížiť sa k celoslovenskému priemeru 307 bytov/1 000 obyvateľov.

V riešení územného plánu obce pre bilančné obdobie do roku 2025, vrátane rezervných plôch sú to lokality:

Číslo	Názov lokality	Poloha v obci	Výmera m ²	Orientačný počet	
				rodinných domov	bytov
L 1	Hôrka	v severozápadnej nezastavanej časti	7 668	8	8
L 2	Pod Kriškovou	severne od hospodárskeho dvora	7 696	8	8
L 3	Prívrat'	v južnej časti obce	29 163	29	30
Spolu:			42 378	45	46

Označenie lokalít je podľa grafickej časti územného plánu

Pre optimálnu organizáciu zástavby v týchto troch lokalitách o celkovej výmere 42 376 m² pri orientačnom počte 45 rodinných domov, kde sa dá predpokladať s realizáciou približne 43 bytov, je potrebné zabezpečiť podrobné urbanistické riešenia, ktoré stanovia podrobné podmienky zástavby. Potrebné podrobné podmienky zástavby pre novú obytnú lokalitu L3 stanoví urbanistická štúdia a podrobné podmienky zástavby pre ostatné lokality stanovia dokumentácie pre vydanie územných rozhodnutí. Obytné domy sú situované za 60 dB(A) hranicu hluku. Bytová výstavba je riešená ako

kontinuálny systém dotvárania jestvujúcich obytných zón, štruktúr a spôsobu zástavby, formou individuálneho bývania v rodinných domoch. Zabezpečením prípravy týchto troch obytných lokalít je vytvorená územná rezerva, ktorú je možné využiť aj po bilančnom období roku 2025. Územný plán zároveň rieši

2.8.2. Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

Obec má v zásade vybudovanú základnú vybavenosť. Územný plán obce k roku 2025 uvažuje so štruktúrou a kapacitou občianskej vybavenosti podľa očakávaného prirodzeného nárastu počtu obyvateľov obce a záujemcov o výstavbu rodinných domov z iných oblastí. Pre výpočet jednotlivých druhov občianskej vybavenosti bola použitá metodická príručka pre obstarávateľov a spracovateľov územnoplánovacej dokumentácie vydaná ako Štandardy minimálnej vybavenosti obcí v Bratislave v roku 2002 a Zásady a pravidlá územného plánovania vpracované VUVA – urbanistické pracovisko Brno z roku 1979. Uvedené výpočty je potrebné považovať za orientačné a majú odporúčací charakter. Orientačný charakter má tiež uvádzaný počet pracovných príležitostí. Majú slúžiť používateľom územného plánu pri zostavovaní podnikateľských plánov a obci pri usmerňovaní jeho územného rozvoja. Vzhľadom na predpokladaný rozvoj obce je potrebné rozšíriť ich druhovosť a možné kapacity s ohľadom na vhodné dochádzkové vzdialenosti k mestu Prešov. Pri riešení občianskej vybavenosti územný plán obce uprednostňuje umiestňovanie časti vybavenosti do už založených plôch priamo posilňujúcich jeho centrálnu časť, čím jej dáva nový charakter.

Druhovú skladbu zariadení občianskej vybavenosti územný plán obce rieši na úrovni vidieckych sídiel s prioritizovaním ich postavenia v karpatskom regióne. Kapacity týchto zariadení sú dimenzované pre potreby obyvateľov samotnej obce bez spádového územia. Výnimku tvorí iba špecifická občianska vybavenosť rekreácie turistického ruchu, jej druhovosť a kapacity, ktorá ovplyvňuje jedinečnosť prostredia a jej polohy. Zdokumentovaná návrhová časť v jednotlivých oblastiach – sférach je v svojej druhovosti odporúčaná, je možné ju flexibilne upravovať podľa spoločenskej požiadavky a aktuálnych potrieb. Preto nie je súčasťou záväznej časti územného plánu obce.

2.8.2.1. Školstvo

Na území obce sa nachádza jednotriedna materská škola, ktorá má kapacitu pre 22 detí, a teraz ju navštevuje do 12 detí. Toto predškolské zariadenie s 3-mi zamestnancami je sčasti vyťažené a pre súčasné potreby obyvateľov obce, ale aj pre výhľadové obdobie je postačujúce. Budova materskej školy sa nachádza na pozemku o výmere 428 m², na ktorom je záhrada s preliezkami. Stravovanie detí je zabezpečené v školskej jedálni. Na území obce sa nenachádza základná škola. Miestne školopovinné deti navštevujú základnú školu v blízkom Bajerove, čo je pre súčasnosť a aj budúci rozvoj obce postačujúci stav.

Orientačný výpočet potrieb základnej vybavenosti:

Druh vybavenia	účelová jednotka	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2025		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
materská škola*	miesto	40	1 400	11	132	384

Poznámka: *modifikačný koeficient je 1,0 priemerných kapacít základnej vybavenosti

Pre bilančné obdobie územného plánu bude potrebné uskutočniť celkovú rekonštrukciu budovy materskej školy, vrátane opravy strechy.

Pre budúci rozvoj obce pri terajšom populačnom trende v riešenom období územného plánu obce nie je potrebné riešiť možnosť zriadenia základnej školy. Školopovinné deti budú aj naďalej dochádzať do základnej školy v obci Bajerov. Študenti stredných škôl tieto navštevujú v okresnom sídle respektíve v iných mestách kraja.

2.8.2.2. Kultúra a osвета

Na území obce je v kaštieli zriadený kultúrny dom s viacúčelovou sálou o výmere cca 70 m² a s 80-imi stoličkami a rozmontovateľným javiskom o výmere cca 18 m². Súčasťou kultúrneho domu je knižnica s knižným fondom cca 980 kníh o výmere cca 25 m². Pre ďalší rozvoj tejto funkcie obec uvažuje s rekonštrukciou budovy kaštieľa pre potreby kultúrneho domu. Obec od roku 1945 vedie kroniku obce. Obec Žipov sa vyznačuje primeranou sídelnou identitou a dobrou mierou vzdelanosti a

lokálneho patriotizmu. Na kultúrnospoločenskom živote obce sa okrem pracovníkov obecného úradu podieľa folklórny súbor Kanovčan, ktorý má spevokol.

Na území obce pôsobí rímskokatolícka farnosť s farou v Bajerove a kostolom sv. Anny v centrálnej časti obce so 70-imi miestami na sedenie. V obci Žipov sú v priestoroch kaštieľa v súčasnosti vytvorené vhodné zhromažďovacie priestory pre väčšie verejné zhromaždenia občanov. Malé priestranstvo je pred kostolom.

Orientačný výpočet potrieb základnej a vyššej vybavenosti:

Druh vybavenia	účelová jednotka	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2025		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
knižnica*	miesto	30	60	8	9	16
klubovne pre kultúrnu činnosť**	miesto	6	36	2	7	10
kluby spoločenských organizácií	miesto	6	36	2	7	10
klub dôchodcov	miesto	4	22	1	5	6
univerzálna sála	sedadlo	25	187,5	7	42	51

Poznámka: * základná vybavenosť

Poznámka: **modifikačný koeficient je 1,0 priemerných kapacít základnej vybavenosti

Územný plán obce rieši možnosť rekonštrukcie budovy kultúrneho domu a možnosť dostavby pre rozšírenie kultúrno-spoločenských zariadení v kúrie.

2.8.2.3. Telovýchova a šport

Obec má futbalové ihrisko, ktoré užíva miestny futbalový klub. Pre šport sú využívané detmi plochy na záhrade materskej školy. V centre obce je potrebné dobudovať otvorené prírodné kúpalisko. V zime pre korčuľovanie na zamrznutom Kanovskom potoku na hornom konci obce a lyžovanie pri vleku v západnej časti obce.

Výpočet potrieb vybavenosti:

Druh vybavenosti	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2025	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
telovýchova a šport	0	2 880	0	789

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 500 obyvateľov

Orientačný výpočet potrieb základnej a vyššej vybavenosti v oblasti telovýchovy a športu je uskutočnený len pre nové potreby obce. Zárodokom budúceho areálu športov sú plochy východne od futbalového ihriska vo východnej časti obce, kde na ploche o výmere cca 18 m² rieši pokrytie čo najväčšieho spektra športových aktivít v rozsahu prislúchajúcom počtu obyvateľov obce, vrátane klziska. Územný plán ďalej rieši v centrálnej časti obce prírodné kúpalisko s príslušným sociálnym a obchodno-stravovacím zázemím.

2.8.2.4. Zdravotníctvo

V obci nepôsobí žiadny lekár a nie sú vytvorené žiadne lekárske pracoviská. Lekárske služby pre občanov obce sú poskytované v blízkom Bzenove a v meste Prešov. Na území obce nie je zriadená lekáreň. Najbližšia je v Prešove.

Výpočet potrieb vybavenosti:

Druh vybavenosti	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2025	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
zdravotnícke služby	460	1 430	652	2 026

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 500 obyvateľov

V bilančnom období je neefektívne vybudovať pre obec Žipov samostatné zdravotnícke zariadenie, kde je predpokladaný počet približne 274 obyvateľov k bilančnému roku územného plánu.

Komplexné zdravotnícke služby poskytuje blízka obec Bzenov a mesto Prešov, kde sú pre občanov obce aj doposiaľ poskytované. Rovnako tomu bude aj pri zabezpečení liekov.

2.8.2.5. Sociálna starostlivosť

Obec Žipov nemá zriadený klub dôchodcov a ani dôchodcom nie je poskytované stravovanie. Na poli sociálnej starostlivosti pre dôchodcov obce pôsobí jedna externá pracovníčka.

Orientačný výpočet potrieb vyššej vybavenosti:

Druh vybavenia	účelová jednotka	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2025		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
jedáleň dôchodcov	m ² odb.pl.	2,8	15,6	1	2	4

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 500 obyvateľov

Pre bilančné obdobie územný plán obce rieši klub dôchodcov s vytvorením možnosti poskytovania stravovania v budove materskej školy. Vytvorenie možnosti poskytovania stravovania dôchodcom je podmienené rozsahom poskytovaných služieb verejného stravovania v obci.

2.8.2.6. Maloobchodná sieť

Na území obce sa nachádza jedna predajňa potravín a zmiešaného tovaru o celkovej predajnej ploche cca 60 m² v budove Jednoty s jedným pracovníkom.

V riešení územného plánu je potrebné ich vytvárať v rozptyle s prioritným zriaďovaním v centrálnej časti obce a odbytové plochy, ich druhovosť a možné kapacity s ohľadom na vhodné dochádzkové vzdialenosti prednostne umiestňovať do polyfunkčnej plochy posilňujúcej jej centrálnu časť.

Výpočet potrieb vybavenosti:

Druh vybavenosti	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2025	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
maloobchodná sieť	460	1 440	126	395

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 500 obyvateľov

Odbytové plochy ďalších predajných jednotiek, ich druhovosť a možné kapacity sú ovplyvnené blízkosťou a dostupnosťou obchodných reťazcov krajského mesta. Maloobchodná sieť je podmienená realizáciou významných aktivít v území. Územný plán v riešení obce uprednostňuje ich umiestňovať v integrácii s rodinným bývaním, posilňujúcich tak jeho centrálnu časť.

Územný plán obce rieši zriadenie predajne potravín v severnej časti obce v lokalite novej obytnej výstavby.

2.8.2.7. Verejné stravovanie

V obci je jedno zariadenie verejného stravovania IV. cenovej skupiny s odbytovou plochou cca 60 m² v budove Jednoty v strede obce. V tomto zariadení pracuje jeden pracovník. Stravovanie detí je zabezpečené v školskej jedálni, kde sú dvaja zamestnanci.

Výpočet potrieb vybavenosti:

Druh vybavenosti	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2025	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
verejné stravovanie	90	230	25	63

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 500 obyvateľov

Odbytové plochy verejného stravovania, ich druhovosť, rozsah a možné kapacity sú podmienené realizáciou nových športových a športovo rekreačných aktivít, ktoré územný plán obce rieši.

Ich umiestnenie sa viaže na tieto funkčné plochy. Môžu však byť umiestnené aj na plochách obytných lokalít obce, ktoré majú výhodnú polohu z hľadiska dostupnosti zákazníkov.

2.8.2.8. Ubytovacie služby

Ubytovacie služby na území obce sa v súčasnosti neposkytujú. Orientačný výpočet potrieb vybavenosti nie je uskutočnený pretože Štandardy minimálnej vybavenosti obcí a pravidlá územného plánovania nestanovujú pre obec tejto veľkosti plošné nároky. Potreba zariadenia ubytovacích služieb môže vyplývať z rozvoja cestovného ruchu a turizmu na území obce alebo v jeho okolí a z podnikateľských plánov užívateľov územného plánu. Ich vybudovanie je podmienené realizáciou zariadení športu, turizmu a cestovného ruchu v nadväznosti na verejné stravovanie. Územný plán obce ich rieši, v kapitole 2.8.5.1.2. Koncepcia rozvoja rekreácie a cestovného ruchu. Časť tejto oblasti občianskej vybavenosti je predurčená na to, aby bola budovaná na súkromno-podnikateľskej báze s podporou obce priamo v zastavanom území a pre tento účel využité jednotlivé neobývané domy obce.

2.8.2.9. Nevýrobné služby

Na území obce nie sú zabezpečované nevýrobné služby.

Pohrebné služby v obci sú zabezpečované na dvoch cintorínoch v severnej časti obce v zastavanej časti i mimo zastavanú časť obce, Obec nemá zriadený dom smútku.

Výpočet potrieb vybavenosti:

Druh vybavenosti	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2025	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
nevýrobné služby	10	10	3	3

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 500 obyvateľov

Orientačný výpočet potrieb základnej a vyššej vybavenosti:

Druh vybavenia	účelová jednotka	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2025		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
dom smútku (nádeje)	miesto	3	27	1	4	7
cintorín*	hrob	70	455	31	0	199

Poznámka: *modifikačný koeficient je 1,6 priemerných kapacít základnej vybavenosti

Rozvoj nevýrobných služieb v obci je podmienená veľkosťou obce a je silne limitovaný blízkosťou krajského sídla. V oblasti občianskej vybavenosti nevýrobných služieb s ohľadom na predpokladaný rozvoj cestovného ruchu a turizmu na území obce a v jeho okolí je možné uvažovať s ich ďalším rozširovaním. Jednotlivé prevádzky nevýrobných služieb budú súčasťou území športu a turistického ruchu. Niektoré však môžu byť sčasti integrované s bývaním a riešenie územného plánu preferuje ich umiestňovanie v centrálnej časti obce.

Terajší cintorín pre riešenie veľkosti obce k bilančnému roku 2025 v rámci pohrebných služieb je postačujúci a preto územný plán nerieši jeho rozšírenie. Pre zomrelých rieši novostavbu domu smútku – nádeje s kapacitou cca 50 miest na sedenie a chladiacim boxom v nástupnej časti areálu cintorína.

2.8.2.10. Výrobné a opravárenské služby

V obci je teraz jedna autoopravovňa pri rodinnom dome na ploche cca 18 m² s jedným pracovníkom.

Výpočet potrieb základnej a vyššej vybavenosti:

Druh vybavenosti	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2025	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
výrobné služby	60	120	16	33

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 500 obyvateľov

Druhovosť a kapacity potrieb vybavenosti výrobných služieb môžu vyplývať z podnikateľských plánov využívatel'ov územného plánu. Jednotlivé výrobné prevádzky môžu byť sčasti integrované s bývaním. V územiach s bývaním môžu byť lokalizované len nehlukné a zároveň čisté hygienicky nezávadné prevádzky výrobných služieb.

2.8.2.11. Správa a riadenie

Vo verejnej správe na obecnom úrade, ktorý je umiestnený v objekte kaštieľa, pracujú dvaja pracovníci, ktorí zabezpečujú činnosť obecnej správy. Obec nemá zriadenú sobášnu sieň. Tá je v neďalekom Bzenove, kde je aj matrika. Na území obce nie je pošta. Pošta sa nachádza v Prešove. Spoločná úradovňa stavebného úradu pre obec Žipov je v meste Prešov. V obci nie je zriadená úradovňa polície. Táto sa nachádza v blízkom Prešove. Obec má hasičskú zbrojnicu, ktorá sa nachádza v západnej časti obce na vhodnom mieste v samostatnej budove a je v dobrom stavebnotechnickom stave a s dostatočne dobrým stavom hasičskej techniky pozostávajúcej z dvoch hasičských striekačiek. Orientačný výpočet potrieb základnej a vyššej vybavenosti:

Druh vybavenia	účelová jednotka	štandard na 1 000 obyvateľov		potreba do roku 2025		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
správa a riadenie	prac. miesto	1,2	43,2	0	8	12
hasičská zbrojnica*	m ² uprav.pl.	130	325	42,74	51	107

Poznámka: *modifikačný koeficient je 1,2 priemerných kapacít základnej vybavenosti

Z orientačného výpočtu potrieb základnej vybavenosti výpočtu vyplýva, že pre potreby obecného úradu v správe a riadení obce nie je potrebné jeho rozšírenie. Uvedený počet pracovných miest je orientačný a nevyjadruje pôsobnosť obecného úradu. Výmera plôch hasičskej zbrojnice je potrebné upraviť podľa orientačného výpočtu. Budovu hasičskej zbrojnice je potrebné zrekonštruovať.

2.8.3. Výrobné územia

2.8.3.1. Koncepcia rozvoja hospodárskej základne

2.8.3.1.1. Ťažba nerastných surovín

Podľa podkladov Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra v Bratislave sa v katastrálnom území obce Žipov nenachádzajú žiadne ložiská nerastných surovín ani žiadne chránené ložiskové územie nebudú dotknuté záujmy ochrany a využívania nerastného bohatstva výhradných ložísk. Na území obce sa neťažia nerastné suroviny a ani nikdy v minulosti tu nebola známa ťažba nerastných surovín. Na území obce sa nenachádzajú ložiská nerastných surovín, ktoré by bolo vhodné ťažiť a preto územný plán v riešení nevytvára predpoklady pre ťažbu nerastných surovín.

2.8.3.1.2. Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárska činnosť je zameraná na rastlinnú výrobu, špeciálne na plodiny ako sú hustosiate obiloviny, zemiaky a repa. V obci v minulosti na pôde hospodárilo Jednotné roľnícke družstvo Mier Rokycany. Dnes poľnohospodársky pôdny fond pozostávajúci zo 256 ha ornej pôdy a 157 ha lúk a pasienkov obhospodaruje Agrovýroba s.r.o. Rokycany, ktorá má poľnohospodársku pôdu v prenájme od pôvodných vlastníkov. Poľnohospodárska pôda zaradená podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky (BPEJ) do 1.– 4. kvalitatívnej skupiny sa v katastrálnom území obce Žipov nenachádza. Podrobné údaje o kódoch BPEJ nachádzajúcich sa na území obce sú uvedené vo vyhodnotení použitia poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske využitie kapitoly 2.15., ktoré tvorí samostatnú textovú prílohu územného plánu. Grafické znázornenie tohto vyhodnotenia je vyjadrené vo výkrese číslo 7 grafickej časti územného plánu.

Jestvujúca poľnohospodárska pôda dáva všetky vhodné predpoklady pre rozvoj poľnohospodárskej prvovýroby pri zabránení nežiaducich javov biodiverzity. Na území obce sa nenachádzajú drenážne zariadenia v správe Hydromeliorácie š.p. Bratislava, ktoré bolo potrebné v riešení územného plánu obce rešpektovať. Na území obce sa nachádzajú dva hospodárske dvory. Ten prvý v zastavanej časti obce už neslúži pôvodnej funkcii. Jeho ďalší rozvoj by mal byť pre výstavbu nájomných bytov a uvažovaný chov koní s ochranným pásom 50 m.

Vo východnej časti obce, mimo zastavaného územia, je súčasný hospodársky dvor s maštalami, v ktorých je v súčasnosti celoročne ustajnených cca 120 kusov hovädzieho dobytku, pre ktoré prislúcha ochranné pásmo 100 m široké. V súčasnosti sa uvažuje s jeho ďalším rozvojom. Limitom pre chov ustajneného dobytku je taký počet hospodárskych zvierat, pre ktoré nebude potrebné stanoviť ochranné pásmo k obývanej zástavbe viac ako 150 m široké. Pri riešení zariadení na chov farmových zvierat je potrebné dodržať súčasne platnú legislatívu vo veterinárnej službe.

Z hľadiska ochrany zdravia ľudí územný plán obce nanovo stanovuje pásma hygienickej ochrany oboch hospodárskych dvorov podľa druhu činnosti, ktorá sa v ich areáloch vykonáva resp. má vykonávať. Rozvoj poľnohospodárskej výroby v obci je podmienený podnikateľskými zámermi vlastníkov poľnohospodárskej pôdy a Agrovýroby s.r.o. Rokycany.

2.8.3.1.3. Lesné hospodárstvo

Lesné porasty na území katastra obce Žipov tvoria dva komplexy lesov na juhozápade a severovýchode obce, ktorý je súčasťou Šarišskej vrchoviny. V obci je evidovaných cca 273 ha lesa v lesnom pôdnom fonde, čo tvorí 36 % z celkovej plochy katastrálneho územia obce, ktorých vlastníkmí sú Lesy Slovenskej republiky, Urbariát Žipov a súkromní vlastníci lesov. Dominantný podiel na výmere lesných porastov v katastrálnom území obce Žipov majú hospodárske lesy. Malé plochy ochranných lesov sa nachádzajú iba v juhovýchodnej časti takto vymedzeného územia. V zastúpení lesných typov prevažujú lesy listnaté s prevahou duba a hraba a prímiesou javora, jaseňa a z ihličnatých drevín borovice. Z pohľadu vekových tried prevládajú vekové triedy 5 a 6, prevládajú v nich porasty dvoj etážové, ktoré už boli rozpracované v predchádzajúcom decéniu a obnova pokračuje formou okrajových clonených rubov v pásach na 1 až 2 výšky porastu. Drevná hmota je spracovávaná na pilách nachádzajúcich sa mimo územia obce.

Lesný hospodársky plán pre lesný hospodársky celok je platný na roky 2004–2013.

Riešenie územného plánu obce rešpektuje ustanovenia zákona číslo 326/2005 Z.z. o lesoch a okrem využívania lesných ciest pre turistické a cykloturistické chodníky, nezasahuje do územia lesov a na plochách lesov nerieši žiadnu funkčnú zmenu a považuje pre súčasné a budúce hospodárenie na lesnom pôdnom fonde predpisy lesného hospodárskeho plánu za záväzné.

2.8.3.1.4. Priemyselná, remeselná výroba a skladové hospodárstvo

Z pôvodných remesiel sa na území obce nezachovalo rozšírené uhliarstvo a kováčstvo. V súčasnosti sa v zastavanom území obce Žipov ani v jej katastrálnom území sa nenachádzajú areály plošného sústredenia výroby a výrobných služieb. Z prevádzok výrobných služieb sa v intraviláne obce nachádza opravovňa automobilov situovaná pri rodinnom dome.

Riešenie územného plánu obce stanovuje plochy pre výrobnú funkciu v juhozápadnej časti súčasného hospodárskeho dvora. Na tejto ploche, pri stanovení a dodržaní limitov trvaloudržateľného rozvoja, je možné umiestniť výrobu s mierne až stredne ohrozujúcimi výrobnými pochodmi, pre ktorú nie je potrebné stanoviť ochranné pásmo viac 100 m široké a ktoré nezasiahne východnú časť obytnej zástavby obce. Ochranné pásmo pre túto lokalitu bude stanovené pri umiestnení konkrétneho výrobného programu v tejto lokalite.

2.8.3.2. Stanovenie ochranných pásiem výroby

Riešenie územného plánu obce pre jednotlivé výrobné prevádzky na území obce stanovuje ochranné pásma a určuje podmienky ochrany súvislej bytovej výstavby, resp. opatrenia na zníženie ich nepriaznivých účinkov dopadu v týchto územiach.

Riešenie územného plánu obce pre predpokladaný druh výroby na lokalite hospodárskeho dvora stanovuje ochranné pásmo široké 100 m a pre elimináciu nepriaznivých vplyvov výroby na obytné územie územný plán rieši umiestnenie špeciálnej ochrannej zelene v šírke 10 m ako súčasť areálu.

Pásmo hygienickej ochrany poľnohospodárskeho dvora k obytným plochám je v šírke 150 m od oplotenia, ktoré limituje početný stav chovu pri neurčení druhu hospodárskych zvierat ustajnených na jeho ploche pri umiestnení špeciálnej ochrannej zelene v šírke 10 m ako súčasť dvora.

Pásmo hygienickej ochrany pre hospodársky dvor v zastavanej časti obce pre chov koní s ohľadom na predpokladaný stav stáda 20 kusov je 50 m.

V tomto ochrannom pásme sa nemôže umiestňovať nová bytová výstavba. Je možné tu umiestňovať prevádzky výroby a skladov a občiansku vybavenosť s obmedzeným pobytom ľudí.

2.8.3.3. Požiadavky na vymiestňovanie škodlivých prevádzok výroby

Prevádzky, ktoré v súčasnosti fungujú na území obce nie sú výrazne škodlivého charakteru a preto riešenie územného plánu nerieši vymiestnenie žiadnej z jestvujúcich prevádzok v obci.

2.8.4. Plochy zelene

Aj keď samotné zastavané územie obce je posudzované ako stresový faktor v území, no na jeho ploche sa nachádza systém zelene rôznych kategórií. Územný plán rieši jednotlivé druhy funkčnej zelene na území obce.

2.8.4.1. Plochy verejnej zelene

Väčšie parkovo upravené plochy v obci sa nachádzajú v jej centrálnej časti a pri kostole. Tieto sú rešpektované v riešení územného plánu obce a predpokladá sa ďalšie skvalitnenie.

Nová plocha verejnej zelene je navrhovaná na starom hospodárskom dvore s výmerou 22 258 m² ako súčasť novo navrhovaných aktivít.

2.8.4.2. Plochy zelene rodinných domov

Zeleň rodinných domov tvorí základ systému zelene v obci. Pozemok s rodinným domom je väčšinou členený na predzáhradku, zastavanú obytnú a hospodársku časť a na záhradu. Určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie týchto plôch je v záväznej časti územného plánu kapitola 3.2..

2.8.4.3. Plochy vyhradenej zelene

Medzi plochy vyhradenej zelene pre potreby riešenia územného plánu obce je zahrnutá plocha cintorína o výmere 7 780 m², ktorú je potrebné naďalej zveľaďovať a udržiavať. Iné druhy vyhradenej zelene sa v obci nenachádzajú ani ich územný plán nerieši. Územný plán obce rieši takúto zeleň v šírke 10 m na v západnej časti funkčnej ploche výrobného areálu a poľnohospodárskeho dvora.

Určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie týchto plôch je v záväznej časti územného plánu kapitola 3.2..

2.8.4.4. Plochy sprievodnej – líniovej zelene

Medzi menšie parkovo upravené plochy v obci patrí vysoká – líniová zeleň len pozdĺž cesty II/546 ako hlavnej komunikácie. Územný plán rieši jej doplnenie v zastavanej časti obce s preferovaním jej výsadby v jej centrálnej časti. V iných častiach obce je možné ju realizovať len obmedzene z dôvodu stiesnených pomerov pôvodnej zástavby.

Keďže obec má povinnosť viesť v zmysle ustanovení § 48 zákona číslo 543/2002 Z.z. pozemky vhodné pre náhradnú výsadbu za prípadný výrub drevín, riešenie územného plánu obce určilo tieto pozemky pozdĺž komunikácii a pri vytváraní parteru nových ulíc v obci.

Jestvujúca zeleň brehových porastov a sprievodná vegetácia Kanovského potoka v zastavanej časti obce obsahuje najmä krovinné poschodie v prepojení so stromovým. Líniová zeleň brehových porastov je zastúpená jelšovo – topoľovými a vrbovými porastmi a dopĺňa mozaikové štruktúry zelene v okolí.

Zeleň brehových porastov a sprievodnú vegetáciu vodných tokov územný plán rieši v rámci protipovodňových úprav vodných tokov, kde je potrebné pre novú výsadbu použiť len druhy drevín z domácej produkcie so zachovaním prirodzených ekosystémov pri zachovaní ochranných a manipulačných pásiem.

Určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie týchto plôch je v záväznej časti územného plánu kapitola 3.2..

2.8.4.5. Plochy lesov

V extraviláne obce Žipov sa z krajinej zelene najvýznamnejšie uplatňuje zeleň lesných porastov. Zeleň trvalých trávnych porastov a brehová zeleň vodných tokov i napriek tomu, že je v krajinej štruktúre plošne menej významne zastúpená má vysokú ekologickú hodnotu a je významným krajinným prvkom. Územný plán nerieši žiadne významné doplnenie krajnotvornej zelene vzhľadom k tomu, že táto má relatívne bohaté plošné a druhové zastúpenie v extraviláne obce.

Určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie týchto plôch je v záväznej časti územného plánu kapitola 3.2..

2.8.5. Rekreačia, kúpeľníctvo a cestovný ruch

2.8.5.1. Charakter potenciálu územia a využitie

2.8.5.1.1. Potenciál územia

Hlavným rekreačným priestorom v blízkosti riešeného územia je VIII. rekreačný krajinný celok v rámci Prešovského kraja Stredný Spiš, ktorý má charakter osídlenia pre chalupárenie a vidiecku turistiku a X. rekreačný krajinný celok Bachureň – Branisko, ktorý má charakter pre letnú a zimnú turistiku, kde je potrebné tento stav rešpektovať. Obec Žipov patrí do mikroregiónu Čierna Hora a Združenia cestovného ruchu Čierna Hora, ktorý má dostatočne veľký prirodzený potenciál pre rozvoj turizmu, chalupárenia a cestovného ruchu na území mikroregiónu, ktorý je potrebné rozvíjať.

Vhodné vybavenostné zázemie predstavujú podhorské obce vhodné pre vidiecku turistiku, ktoré je potrebné podporovať a prednostne rozvíjať tie druhy a formy turizmu, ktoré majú pre rozvoj v danom území najlepšie predpoklady usmerňovať rozvoj funkčno – priestorového subsystému rekreácie a turizmu v súlade s Konceptiou územného rozvoja Slovenska 2001, Regionalizáciou cestovného ruchu Slovenskej republiky a Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.

Územie obce Žipov leží v údolí Kanovského potoka v atraktívnom, málo narušenom prírodnom prostredí na území Šarišskej vrchoviny, ktoré na juhu nadväzuje na Sedlickú brázdú a Sopotnické vrchy a je relatívne blízko krajského mesta Prešov. Toto dáva predpoklad tvorby rekreačného zázemia pre toto sídlo. Preto je potrebné, aby obec Žipov slúžila ako priestor pre rozvoj doplnkových funkcií

cestovného ruchu a preto je nutné uvažovať o prepojení viacerých katastrov pre rekreáciu a vidiecku turistiku. Možnosti využitia miernejších terénov v katastrálnom území sú široké, ktoré môžu slúžiť pre turistiku, cykloturistiku a hubárčenie v lete a v zime pre lyžiarsku turistiku.

Na sever od zastavaného územia v údolí bezmenného potoka sa nachádzajú pôvodné vývery minerálnych vôd, ktoré sa využívajú na pitie. Pramene nemajú stanovené ochranné pásmo. Pramene sa po odbornom zachytení a úprave okolia môžu využiť ako cieľové turistické body. Prvý z nich je možné využiť v pitnom pavilóne na pitie a druhý na verejný odber minerálnych vôd.

Ďalšou z možností využitia prírodného potenciálu územia obce je poľovnícky revír Fil'ov v blízkych lesoch, kde pôsobí Poľovnícke združenie Fil'ov, ktoré má 15 poľovníkov a vlastní účelový objekt na území susednej obce Bajerov.

Územný plán rieši využitie prírodného potenciálu územia a danosti obce pre potreby rozvoja turistiky a cestovného ruchu obyvateľov a návštevníkov obce a zohľadňuje zábery obce.

2.8.5.1.2. Koncepcia rozvoja rekreácie a cestovného ruchu

Obec má vhodné podmienky pre chalupárčenie, letnú a zimnú turistiku v prírodnom prostredí. Severná a západná časť riešeného katastrálneho územia obce má vhodné lokalizačné predpoklady pre jej plné rozvinutie.

Koncepcia vychádza z potenciálu obce, danosti a možnosti jej katastra a širších územných súvislostí, predovšetkým dynamickej rekreácie. Lokalita rekreačných chat je riešená v Rekreačnej lokalite Skalka západne od zastavaného územia obce s výmerou 29 180 m², čo predstavuje cca 20 rekreačných chat. V centrálnej časti obce je riešený prírodný bazén, ako súčasť rekreačného potenciálu obce. Ďalším je rekreačný areál Pri rybníku v severovýchodnej časti obce pri miestnom potoku. Územný plán rieši realizovať chov koní s ustajnením a príslušným sociálnym a servisným vybavením na ploche o výmere 11 260 m² v južnej časti územia bývalého hospodárskeho dvora v zastavanej časti obce a s výbehom o výmere približne 41 340 m² na susediacich pasienkoch za účelom zriadenia hypocentra pre približne 20 koní. Ďalej rieši rozšírenie existujúcej záhradkovej osady o výmeru 2 260 m² východným smerom.

2.8.5.1.3. Dynamická rekreácia

K najviac uplatňovaným formám dynamickej turistiky patrí pešia turistika. Predovšetkým severná a západná časť riešeného katastrálneho územia obce má vhodné lokalizačné predpoklady pre jej plné rozvinutie. Predovšetkým údolie vodného toku Kvačianskeho potoka a naň nadväzujúci zalesnený masív Šarišskej vrchoviny poskytuje široké možnosti nenáročných turistických vychádzok a relaxácie v prírodnom prostredí. Naproti tomu krajinná štruktúra východnej časti riešeného územia s dominantne zastúpenou veľkoblokovou ornou pôdou nie je z pohľadu turistického návštevníka veľmi atraktívna. Samotná obec má vhodné lokalizačné predpoklady ako východisko peších turistických a cykloturistických výletov predovšetkým vo väzbe na susedné obce Klenov, Bajerov a Brežany.

Riešeným územím hlavné turistické trasy značených turistických chodníkov neprechádzajú. Pre pešiu turistiku v riešenom katastrálnom území obce Žipov slúžia len turisticky neznačené chodníky po poľných a lesných cestách. V blízkosti obce v katastrálnych územiach obcí Hrabkov, Klenov a Sedlice sa nachádzajú tieto turisticky značené chodníky (viď Turistický atlas Slovenska, VKÚ Harmanec, 2007):

- Zelený 2820 – vedie zo železničnej stanice v obci Malá Lodina a prechádza po ľavom brehu rieky Hornád proti jeho prúdu cez Hornádske lúky a Prokopov mlyn na potoku Sopotnica do obce Sedlice.
- Žltý 8729 – prechádza po južnej hranici katastrálneho územia obce Sedlice a obce Suchá Dolina vedie z Bystrej–priehyba na kóte 754,1 m.n.m., kde sa odpája z modrého turisticky značeného chodníka 2821 cez Hornádske lúky v Sopotnických vrchoch, kde sa križuje so zeleným 2820 a končí pri mlyne v Dolnom Slavkove na trase E 8 – Cesty hrdinov SNP, červeného turisticky značeného chodníka 0901.
- Modrý 2821 – vedie od kostola v obci Košická Bela cez Ružin a ďalej vedie po rozhraní Sopotnických a Bujanovských vrchoch cez Bystrú–priehyba na kóte 754,1 m.n.m., kde sa od nej odpája značený žltý chodník 8729 a katastrálne územie obce Miklušovce, pokračuje cez kameňolom Klenov na vrch Grúň na kóte 900,9 m.n.m. Pod Roháčkou, kde sa spája so žltým chodníkom 8730 a ďalej na vrch Roháčka na kóte 1028,5 m.n.m. a pohorím Roháčka cez obec Kľuknava na železničnú stanicu v Richnave.

- Žltý 8729 – prechádza po okraji katastrálneho územia obce a vedie z vrchu Roháčka na kóte 1028,5 m.n.m. cez Grúň v pohorí Roháčka a končí na železničnej stanici v Margecanoch.

Určitou nevýhodou trasovania vyššie uvedených turistických značkových chodníkov z pohľadu účastníka cestovného ruchu je ich vzdialenosť od obce.

Po katastrálnych územiach blízkyh obci prechádza (viď Cykloturistický atlas Slovenska, VKÚ Harmanec, 2006):

- Cyklistická trasa Okolo Svinky číslo 5873 vedúcej z obce Ľubovec v nadmorskej výške 320 m.n.m. v ľahkej rekreačnej trase cez obce Radatice, Janov, Bzenov, Rokycany a ďalej cez Kojatickú Dolinu, Jarovnice do obce Renčišov vo výške 610 m.n.m. v športovej trase na Buče a do Lačnova a potom sa vracia späť cez obce Lipovce až do obce Šindliar, odkiaľ už v rekreačnej trase cez obce Fričovce, Široké, Vítáz, Ovčie a ďalej cez obce Hrabkov, Klenov, Miklušovce, Sedlice a Suchá Dolina do východnej polohy v obci Ľubovec. Celková dĺžka tejto trasy je 82,5 km s približným prevýšením 680 m. Táto cyklistická trasa v obci Ľubovec nadväzuje na ďalšiu trasu Údolím Svinky číslo 8882 v nenáročnom rekreačnom trasovaní do Obišoviec.
- V blízkosti sa nachádza ďalšia cyklistická trasa šarišský okruh číslo 5874 v náročnejšom športovom trasovaní s približným výškovým prevýšením 230 m a celkovej dĺžke asi 25 km. Okruh cyklistickej trasy začína v Prešove pri mestskej hale a vedie cez Borkut v Haniske, Malkovskú hôrku, Stadlo, Radatice, Kvašnú vodu, Ortáš a Za Kalváriou do východnej polohy v Prešove.
- Prešovským okresom juhozápadným smerom od mesta Prešov prechádza po územiach obcí Bzenov, Rokycany, Bajerov, Žipov a Klenov do Margecian Karpatská cyklocesta, ktorá spája pohraničné oblasti piatich európskych krajín Slovenska, Poľska, Maďarska, Rumunska a Ukrajiny. Na území obce je niekoľko zaujímavých miest s dobrými výhľadmi na obec ale aj na širšie okolie a to predovšetkým z východných svahov Homôľky 571,1 m.n.m. a územia Pri Hruške na severozápade územia a z miest Medzi jarkami a Povrázky na juhu územia obce s panoramatickými výhľadmi.

2.8.5.2. Kúpeľné územia a územia prírodných a liečivých prameňov

Územia a objekty tohto charakteru sa v katastrálnom území obce nenachádzajú. V riešenom území v severovýchodnej časti sa nachádzajú dva pramene prírodných minerálnych vôd. Chemický typ oboch pôvodných výverov minerálnych vôd je rovnaký. Ide o prírodné, slabo mineralizované, hydrouhličitanové, vápenato – horečnaté, uhličité vody, studené, hypotonické. Vody sa dnes využívajú na pitie. Pramene nemajú stanovené ochranné pásmo.

Na území obce Žipov sú evidované tieto zdroje prírodných minerálnych vôd:

Lokalita – zdroj	Poloha k obci	Hĺbka m	Výdatnosť l/min	Teplota °C	Mineralizácia mg/l
Pri potoku	500 m východne	0,8	0,25	7 – 9	nad 2,0 g/l
Na hornom konci	250 m severozápadne	0,0	0,36	9,3	1 921,67

Zdroj: Minerálne vody Slovenska, r. 1977

Pramene sa po odbornom zachytení a úprave okolia môžu využiť ako cieľové turistické body. Prvý z nich je možné využiť v pitnom pavilóne na pitie a druhý na verejný odber minerálnych vôd.

2.9. Verejné dopravné a technické vybavenie

2.9.1. Doprava

2.9.1.1. Cestná doprava

2.9.1.1.1. Širšie dopravné vzťahy

Obec Žipov leží na ceste II/546, ktorá sa napája na nadradenú cestnú sieť európskeho významu – cestu I/18, Žilina – Prešov – Michalovce v meste Prešov.

Na ceste II/546 v úseku odbočka Klenov – odbočka Bajerov podľa sčítania dopravy z roku 2005 intenzita dopravy 473 vozidiel za 24 hodín v oboch smeroch.

2.9.1.1.2. Doprava a dopravné zariadenia

Obec Žipov je prejazdnu obcou na ceste II/546. Obec sa nachádza 14 km od krajského mesta Prešov, resp. 13 km od obce Margecany. Na základe vyjadrenia Slovenskej správy ciest v Bratislave číslo 3110/2098 zo dňa 27.2. 2007 k zadaniu pre spracovanie tohto územného plánu z hľadiska koncepcie rozvoja cestnej siete požaduje sa na ceste II. triedy mimo zastavaného územia rešpektovať šírkové usporiadanie v kategórii C 9,5/70 a v zastavanom území v kategórii MZ 12/50, resp. MZ 8,5/50 vo funkčnej triede B2.

V zastavanej časti obce sa na cestu II/546 napája sieť jestvujúcich i nových miestnych obslužných komunikácií v kategóriách C3 – MO 4,25/30, MO 6,5/30, MOK 7,0/30, MO 7,5/30. MO 8,0/30 a MOK 3,75/30 s výhybňami.

V obci budú všetky komunikácie kategórie MO, MZ odvodnené cez uličné vpuste do dažďovej kanalizácie. Jestvujúce mostné objekty na komunikáciách je potrebné upraviť tak, aby vyhovovali návrhovým parametrom a šírkovému usporiadaniu komunikácií. Tiež je potrebné zriadiť dva nové mostné objekty. Jeden cez Kanovský potok a jeden cez miestny potok.

2.9.1.1.3. Cestná osobná hromadná doprava

Pre obyvateľov obce je cestná osobná hromadná doprava zaistená autobusmi SAD Prešov – linka číslo 707417, ktoré premávajú po trase Prešov – Žipov a späť. V obci sa nachádzajú dve obojstranné autobusové zastávky na ceste II/546. Na konci obce sa nachádza otočka pre autobusy. Zastávky sú situované prevažne nevhodne umiestnené.

V územnom pláne sú zastávky riešené mimo rozhládových trojuholníkov križovatiek na samostatných zastávkových pruhoch, vrátane nástupísk a čakacích prístreškov.

2.9.1.1.4. Parkovacie, odstavné plochy a priestranstva, garáže

V obci je v súčasnosti nedostatok parkovacích miest. Vozidlá parkujú prevažne na voľných prielukách pozdĺž komunikácií. Pred objektmi občianskeho vybavenia v súčasnosti sa v obci nachádza parkovisko s celkovou kapacitou 6 osobných automobilov a menšie spevnené plochy, slúžiace pre dopravnú obsluhu týchto objektov. Územný plán obce rieši pri objekte obecného úradu zriadenie garáže pre nákladné hasičské vozidlo hasičskej zbrojnice.

Pre obyvateľov obce a pre objekty občianskej vybavenosti, výrobné prevádzky sú v obci riešené odstavné plochy pre stupeň motorizácie 1 : 2,5 a pomer dĺžby dopravnej práce individuálnej automobilovej dopravy ku ostatnej 25 : 75.

Celková potreba k bilančnému roku 2025 pre 274 obyvateľov v obytnom území obce je 110 odstavných miest a 2 parkovacích miest. Tieto odstavné a parkovacie miesta budú zabezpečené na pozemkoch rodinných domov a garážami.

Ďalšie odstavné a parkovacie miesta sú riešené na jednotlivých parkoviskách pre objekty občianskej vybavenosti a pre výrobné prevádzky. Z výrobných zariadení podnikov sa v obci nachádzajú dva hospodárske dvory.

Stanovenie počtu odstavných a parkovacích miest podľa STN 736110 na jednotlivých parkoviskách pre objekty občianskeho vybavenia a výroby:

Číslo	Druh objektu	Počet stojísk	Plocha parkoviska celkom (m ²)	Doba parkovania	Poznámka
P 1	Pohostinstvo	8	160	do 2 hod	spoločné parkovisko
	Predajňa potravín Jednota	2	40	do 2 hod	
P 2	Obecný úrad a univerzálna sála	12	240	do 8 hod	spoločné parkovisko
	Rímskokatolícky kostol	3	60	do 2 hod	
P 3	Cintorín starý a nový	10	200	do 2 hod	
P 4	Futbalové a tenisové ihrisko	15	378	do 8 hod	jeden autobus
Spolu:		50	1 078		jeden autobus

Poznámka: Orientačná výmera parkoviska pre jedno osobné vozidlo 20,0 (stojisko 12,5) m² a jeden autobus 78,0 (stojisko 40,25) m²

Územný plán pre potreby objektov občianskej vybavenosti v zastavanom území obce rieši na štyroch parkoviskách a odstavných plochách vytvorenie celkom 50 parkovacích stojísk pre osobné auta, 1 autobus o celkovej výmere 1 078 m². V obci pri obecnom úrade je riešená hasičská zbrojnica s jednou garážou pre nákladné auto hasičskej zbrojnice.

Územný plán obce nerieši parkovanie osobných áut v hromadných garážach. Pred hospodárskym dvorom na ploche o výmere 100 m² je riešené parkovisko P 5 s 5-imi stojiskami osobných áut. Ďalšie parkovacie plochy slúžiace pre potreby výroby je potrebné realizovať zásadne len na plochách výroby.

Pre potreby rekreácie územný plán obce rieši na ploche o výmere 200 m² v rekreačnom priestore Rekreačných chat vytvorenie plôch pre statickú dopravu na parkovisku P 6 pre 10 stojísk osobných áut, za predpokladu nesezónneho využitia lokality pre jestvujúce rekreačné chaty a nové rekreačné aktivity turizmu, voľného a viazaného cestovného ruchu.

2.9.1.1.5. Hlukové pásma cestnej dopravy

Hluk v obci Žipov bol vypočítaný z cestnej premávky na ceste II/546 Prešov – Margecany, ktorá prechádza obcou. Intenzita dopravy na tejto ceste bola prevzatá zo sčítania dopravy z roku 2000, prenasobená výhľadovými koeficientmi pre rok 2030, t.z. 10 rokov po návrhovom období územného plánu obce. Výpočet hluku bol urobený podľa metodických pokynov pre výpočet hluku z dopravy – VUVA Praha, UP Brno z roku 1991 a to pre dennú dobu vo výške 2,0 m nad terénom.

Maximálna povolená jazdná rýchlosť v intraviláne obce Žipov je $v = 60$ km/hod., výpočtová rýchlosť $v' = 50$ km/hod a mimo intravilánu je $v = 90$ km/hod, $v' = 70$ km/hod. Povrch vozovky je asfaltový. Vzhľadom na rozdielny pozdĺžny sklon cesty a výpočtovú rýchlosť bol posudzovaný úsek tohto sčítavacieho úseku cesty II/546 rozdelený na 7 dielčích úsekov, označených A – B až G – H.

Hluk je vypočítaný podľa vzorca : $X = F1p \times F2 \times F3 \times nd$

$$F1p = F1: (-13,081: Y' + 5,497)$$

$Y = 10 \times \log X + 40$ – ekvivalentná hladina hluku dB(A) vo vzdialenosti 7,5 m od osi príslušného jazdného pruhu komunikácie.

Intenzita dopravy na ceste II/546 – sčítací úsek číslo 02480 od križovatky s cestou III/5466 po križovatku s cestou III/5465:

Počet skutočných /všetkých/ vozidiel

$$S = 502 \times 1,98 = 994 \text{ voz./24 hod}$$

Počet nákladných vozidiel

$$T = 142 \times 1,70 = 242 \text{ voz./24 hod}$$

Priemerná intenzita vozidiel cez deň

$$Sd = 0,93 \times S = 0,93 \times 994 = 925 \text{ voz./16 hod}$$

Priemerná hodinová intenzita vozidiel cez deň

$$nd = Sd : 16 = 925 : 16 = 58 \text{ voz./hod}$$

Percentuálny podiel nákladných vozidiel cez deň

$$Nd = 0,93(T \times 100 : S) = 0,93(242 \times 100 : 994) = 22,6 \%$$

Výpočet hluku z cestnej dopravy na ceste II/546 – v obci Žipov:

úsek komunikácie	v	v'	s' %	F ₁ ^p	F ₁	F ₂	F ₃	nd	X	Y	D _p	Y+D _p	d ₄₀	d ₅₀
A – B	90	70	4,8	0,73	3,9	1,30	1,00	58	55,042	57,4	–	57,4	90,1	23,8
B – C	60	50	3,5	0,48	2,5	1,21	1,00	58	33,6864	55,3	–	55,3	68,4	17,8
C – D	60	50	6,2	0,48	2,5	2,50	1,00	58	69,60	58,4	–	58,4	102,8	27,3
D – E	60	50	0,5	0,48	2,5	1,00	1,00	58	27,84	54,4	–	54,4	60,7	15,6
E – F	60	50	2,5	0,28	2,5	1,13	1,00	58	31,4592	55,0	–	55,0	65,7	17,0
F – G	60	50	0,5	0,28	2,5	1,00	1,00	58	27,84	54,4	–	54,4	60,7	15,6
G – H	90	70	2,3	0,73	3,9	1,13	1,00	58	47,8442	56,8	–	56,8	83,3	21,9

Z vynesných hlukových izofón v grafickej časti tohto územného plánu vyplýva, že v roku 2030 pozdĺž cesty II/546 v zastavanej časti obce nebude prekročená v obytnej zástavbe prípustná 60 dB(A) hladina hluku, ani prípustná 50 dB(A) hladina hluku pri predškolskom zariadení.

2.9.1.2. Pešie komunikácie

V zastavanej časti obce sa chodníky nachádzajú v menšom rozsahu pri objektoch občianskeho vybavenia. Územný plán rieši pozdĺž cesty II/546 jednostranný chodník šírky 2,0 m a spojovací chodník medzi obecným úradom a cestou II/546 šírky 1,50 m smerom ku lávke cez Kanovský potok.

Ďalšie jednostranné i obojstranné chodníky je potrebné zriadiť pozdĺž komunikácií v lokalitách jestvujúcej aj novej bytovej zástavbe. Spojovacie a rekreačné chodníky šírky 1,50 m je potrebné zriadiť aj v nových športových a rekreačných priestoroch.

2.9.1.3. Cyklistická doprava

V obci nie je v súčasnosti segregovaná cyklistická doprava. Územný plán nerieši jej segregáciu ani po ceste II. triedy, ani po miestnych komunikáciách. Cyklistická doprava v obci Žipov je využívaná za účelom dochádzky k objektom občianskeho vybavenia, do zamestnania a za účelom cykloturistiky.

Je realizovaná po miestnych komunikáciách a po ceste II/546, ktorá je zároveň Karpatskou cyklocestou – II. etapa. Územný plán na území obce nerieši nové cykloturistické chodníky.

2.9.1.4. Železničná doprava

Osobná i nákladná doprava pre obyvateľov obce Žipov je zabezpečovaná traťou číslo 180 ŽSR Žilina – Košice, – číslo 170 Zvolen – Margecany a číslo 188 Kysak – Plaveč. Najbližšia stanica je v obci Margecany, ktorá je od obce vzdialená 13 km a 20 km je ďalšia v Prešove. Osobná hromadná doprava obyvateľov obce na železničnú stanicu Prešov je zabezpečovaná autobusmi SAD Prešov.

2.9.2. Vodné hospodárstvo

2.9.2.1. Zásobovanie pitnou a prevádzkovou vodou

2.9.2.1.1. Rozbor súčasného stavu

Obec nemá vybudovaný vodovod. Objekty občianskej vybavenosti a veľká časť rodinných domov je zásobovaná z vlastných studní z veľkej časti cez malé domové vodárne typu DARLING.

Vodné zdroje (studne) v obci sú malej výdatnosti bez potrebných ochranných pásiem a preto kvalita vody nevyhovuje SNT 75 7111 a STN 75 7211. Nakoľko je nedostatok vody v studniach a voda je závadná, je nutné v obci vybudovať verejný vodovod, ktorý vylúči zásobovanie z vlastných studní. Poľnohospodárske družstvo má na hospodárskom dvore vybudovane studne, ktoré postačujú.

V zmysle spracovaného Technického riešenia pre zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie obcí mikroregiónu Ekotorysa (VVS, a.s. Košice GR, január 2005) bolo zásobovanie obce pitnou vodou navrhované napojením na skupinový vodovod Prešov. V pripravovanom súbore stavieb Ekotorysa – Zásobovanie pitnou vodou, odvedenie a čistenie odpadových vôd, je riešená stavba vodovodu Žipov.

2.9.2.1.2. Výpočet potreby pitnej a úžitkovej vody pre bytový fond

Výpočet potreby pitnej a úžitkovej vody pre bytový fond je vykonaný podľa Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky číslo 684/2006 Z.z. zo 14. novembra 2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a verejných vodovodov a kanalizácií.

Špecifická potreba vody:

1.2 Byty s lokálnym ohrevom teplej vody a vaňovým kúpeľom: 135,0 l/osoba, deň

1.1 Základná vybavenosť - Obec do 1 000 obyvateľov: 15,0 l/osoba, deň

Spolu: 150,0 l/osoba, deň

Priemerná potreba vody (l/s):

2007: 250 ob. x 150,0 l/ob.d = 37 500 l/deň = 0,43 l/s

2025: 270 ob. x 150,0 l/ob.d = 40 500 l/deň = 0,47 l/s

2035: 290 ob. x 150,0 l/ob.d = 43 500 l/deň = 0,50 l/s

Maximálna denná potreba vody $Q_m = Q_p \times k_d$ ($k_d = 2,0$) (l/s):

2007: 2,0 x 37 500 l/deň = 75 000 l/deň = 0,87 l/s

2025: 2,0 x 40 500 l/deň = 81 000 l/deň = 0,94 l/s

2035: 2,0 x 43 500 l/deň = 87 000 l/deň = 1,01 l/s

Pričom k_d = súčiniteľ dennej nerovnomernosti.

Maximálna hodinová potreba vody $Q_h = Q_m \times k_h$ ($k_h = 1,8$):

2007: 1,8 x 75 000 l/deň = 135 000 l/deň = 1,56 l/s

2025: 1,8 x 81 000 l/deň = 145 800 l/deň = 1,69 l/s

2035: 1,8 x 87 000 l/deň = 156 600 l/deň = 1,81 l/s

Pričom k_h = súčiniteľ hodinovej nerovnomernosti.

Ročná potreba vody v roku 2007: $Q_r = Q_p \times 365 = 37,5 \times 365 = 13 687,5 \text{ m}^3/\text{rok}$

Potrebný hydrodynamický tlak (min.):

Podľa STN 92 0400 najnepriaznivejšie umiestnené odberné miesto má mať hydrostatický pretlak 0,25 MPa a podľa STN 75 5401 pri zástavbe do dvoch nadzemných podlaží stačí pretlak 0,15 MPa a maximálny pretlak v najnižších miestach siete nemá prevyšovať 0,6 MPa max. 0,7 MPa.

Požiarne potreba vody:

Podľa STN 92 0400 – Požiarne bezpečnosť stavieb a zásobovanie vodou na hasenie požiarov uvádza v čl. 4.7 Nadzemné požiarne hydranty (podzemné hydranty) sa osadzujú na vodovodnom potrubí, ktorého najmenšiu menovitú svetlosť DN, odporúčaný odber pre výpočet potrubnej siete a najmenší odber z hydrantu po pripojení mobilnej techniky stanovuje tabuľka 2. Položka 2 a to:

a) Nevýrobné stavby s plochou $120 < S < 1\,000 \text{ m}^2$.

b) Výrobné stavby, sklady v jednopodlažnej stavbe s plochou $S = < 500 \text{ m}^2$ je potrubie DN 100 mm pri odbere $Q = 6 \text{ l/s}$ pre odporúčanú rýchlosť $v = 0,8 \text{ m/s}$ a pri odbere $Q = 12 \text{ l/s}$ pre $v = 1,5 \text{ m/s}$ (s požiarneho čerpadlom) a najmenší objem nádrže vody na hasenie požiarov je 22 m^3 .

Výpočet objemu vodojemu $Q_v = Q_m \times 0,6$ (min. 60%) :

rok 2007: $75,0 \text{ m}^3/\text{d} \times 0,6 \% + 72,4 \text{ m}^3 = 117,4 \text{ m}^3$

rok 2035: $87,0 \text{ m}^3/\text{d} \times 0,6 \% + 72,4 \text{ m}^3 = 124,6 \text{ m}^3$

Osadenia vodojemu: Kóta dna vodojemu: 420,00 m n.m.

kóta max. zástavby 400,00 m n.m.

kóta min. zástavby 360,00 m n.m.

Vodojem objemu 150 m^3 zásobuje jestvujúcu a riešenú zástavbu v I. tlakové pásmo.

2.9.2.1.3. Technické riešenie

Pre obec je potrebné vybudovať celoobecný vodovod. Je potrebné zachytiť prameň a prírodným potrubím D 63 dopraviť vodu do vodojemu 150 m³, vybudovanom severozápadne nad dedinou na kóte dna 420,00 m.n.m. Z vodojemu cez zásobné a rozvodné potrubia DN 100 mm, budú zásobované jestvujúce aj riešené objekty cez prípojky. Potrubie bude trasované v zelenom páse alebo v chodníku. Rozvodné vodovodné potrubia budú maximálne zaokrúhované, aby spoľahlivo zásobovali všetky objekty. Územný plán obce nepredpokladá napojenie na Prešovský skupinový vodovod pre značnú vzdialenosť obce od Prešova.

2.9.2.2. Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

2.9.2.2.1. Rozbor súčasného stavu

Obec nemá vybudovanú verejnú kanalizáciu. Objekty občianskej vybavenosti a veľká časť rodinných domov majú vybudované vlastné žumpy. Časť rodinných domov má domovú kanalizáciu zaústenú do priekop, alebo priamo do potoka, čo je spolu s vyvážaním žump hygienickou závadou, pre ktoré je potrebné vybudovať kanalizáciu. Dažďové vody z intravilánu sú odvádzané priekopami a rigolmi, ktoré sú zaústené do neupraveného miestneho potoka. Priekopy a rigoly sú neudržiavané a zanesené.

Poľnohospodárske družstvo na hospodárskom dvore má vybudovanú splaškovú kanalizáciu zaústenú do žumpy. Obsah žumpy sa používa na hnojenie. Hospodársky dvor je v zániku.

Obec má z r. 2006 vypracovaný projekt pre územné rozhodnutie akcie: Odkanalizovanie a výstavba ČOV pre Mikroregión Pukavica. Projekt rieši celoobecnú gravitačnú splaškovú kanalizáciu DN 250, zaústenú do splaškovej kanalizácie z obcí Kvačany a Bajerov s pokračovaním v splaškovej kanalizácii Rokycany do ČOV Rokycany.

2.9.2.2.2. Výpočet množstva splaškových vôd k roku 2035

Výpočet množstva splaškových vôd k roku 2035 je vykonaný podľa STN 75 6701 a Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky číslo 684/2006 Z.z. zo 14. novembra 2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a verejných vodovodov a kanalizácii.

Max. množstvo splaškových vôd: $Q_{h\max} = k_{h\max} \times Q_{24} = 4,4 \times 0,50 \text{ l/s} = 2,20 \text{ l/s}$

Min. množstvo splaškových vôd: $Q_{h\min} = k_{h\min} \times Q_{24} = 0,0 \times 0,50 \text{ l/s} = 0,00 \text{ l/s}$

Pričom $k_{h\max}$ a $k_{h\min}$ sú súčinitele hodinovej nerovnomernosti podľa STN 73 6701, Tab. 1.

Q_{24} – priemerný denný prietok.

Výpočet množstva BSK₅: $290 \text{ ob.} \times 60 \text{ g/ob.d} = 17\,400 \text{ g/d} \times 365 = 6\,351,0 \text{ kg/rok}$

2.9.2.2.3. Technické riešenie

Je potrebné vybudovať verejnú celoobecnú gravitačnú splaškovú kanalizáciu z rúr PVC-U, DN 300 mm zaústenú s pokračovaním do kanalizácie a ČOV Rokycany podľa spracovanej projektovej dokumentácie akcie Odkanalizovanie a výstavba ČOV pre Mikroregión Pukavica.

Územný plán obce odvod dažďových vôd v čo najväčšej miere ponecháva na vsiaknutie do terénu, ktorý je potrebné upraviť tak, aby nevsiaknuté dažďové vody boli odvedené do rigolov, priekop a do recipientu potokov. Nové miestne komunikácie budú odvodnené cez uličné vpuste do dažďovej kanalizácie s vyústením do potoka. Do dažďovej kanalizácie budú zaústene aj záchytné priekopy cez lapače splavenín.

2.9.3. Energetika a energetické zariadenia

2.9.3.1. Zásobovanie elektrickou energiou

2.9.3.1.1. Rozbor súčasného stavu

Obec Žipov je v súčasnosti zásobovaná elektrickou energiou z distribučných trafostaníc 22/0,4 kV uvedených v tabuľke prehľad o jestvujúcich trafostaniciach v obci. Trafostanice sú napájané po VN strane prípojkami VN tvorenými vodičmi 3 x 35 AlFe 6 od kmeňovej VN linky VSD číslo 217 na podporných bodoch.

Elektrické stanice (transformovne) VVN/VN zásobujúce danú oblasť:

Lokalita	Inštalovaný výkon /MVA/	Prevod /kV/	Prevádzkovateľ
ES Prešov I	50+50	110/22	VSD

Vedenia VVN a VN prechádzajúce lokalitou:

Číslo vedenia	kV	Trasa od – do	Vedenie	Prevádzkovateľ
VN 217	22	ES Prešov I	jednoduché	VSD

Prehľad o jestvujúcich trafostaniciach v obci:

Označenie	Umiestnenie	Výkon /kVA/		Prevedenie	Prevádzkovateľ
		Obec	cudzie		
TS 1	na poľnohospodárskom dvore	250	–	mrežová	VSD
Celkom Sc /kVA/:		250	–		

Sekundárne elektrické rozvody NN a verejné osvetlenie:

Existujúce sekundárne elektrické rozvody NN sú realizované vzdušným vedením na podperných bodoch (na betónových stĺpoch) v trasách situovaných vedľa miestnych komunikácií.

Kmeňové vedenia sú prevažne tvorené vodičmi prierezu 3 x 70 + 50 mm² AlFe6, resp. 4 x 70/11 AlFe v trase vedľa hlavných miestnych komunikácií, odbočky do uličiek vodičmi prierezu 4 x (25–35) mm² AlFe6.

Existujúce verejné osvetlenie je tvorené vodičom 16–25 mm² AlFe a výbojkovými svietidlami na podperných bodoch NN siete s napojením a ovládaním z rozvádzača verejného osvetlenia.

2.9.3.1.2. Energetická bilancia potrieb elektrickej energie

Bilancie celkového elektrického príkonu pre bytový a nebytový fond sú vypočítané v zmysle zásad pre navrhovanie distribučných sietí VN a NN podľa metodiky Pravidiel pre elektrizačnú sústavu číslo 2 vydanú SEP–om v roku 1983 a dodatku P1 z roku 1990.

Celkový počet odberov–domácnosti aj s ohľadom na potrebu rekonštrukcie a modernizácie prestarlého bytového fondu :

97 bytov – jestv. (zdroj: VSD a.s. – 2/2006) + 45 bytov – návrh (podľa 2.8.1.2) = 142 bytov je rozdelený podľa kategórie bytového odberu v zmysle STN 33 2130 čl.4.1 a Pravidiel pre ES číslo 2, čl.4.2.1. a tab. číslo 3.3-realizačný stav nasledovne:

kategória	podiel bytov %	počet bytov	jednotkový príkon na byt kVA	celkový príkon kVA
A	40	57	$0,9 + 3,6/\sqrt{n} = 1,4$	80,0
B1	0	0	$1,2 + 4,8/\sqrt{n} = 0$	0
B2	40	57	$1,8 + 7,2/\sqrt{n} = 2,8$	160,0
C1	20	28	$6,0 + 4,0/\sqrt{n} = 6,8$	191,0
C2	0	0	$12,0 + 8,0/\sqrt{n} = 0$	0
Podielové zaťaženie od bytového fondu celkom je Sc ₁ /kVA/				431,0

Príkon podľa jednotlivých kategórií:

- kategória A – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA
- kategória B1 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA
- kategória B2 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA + elektrický ohrev teplej úžitkovej vody
- kategória C1 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA + elektrický ohrev teplej úžitkovej vody + elektrické vykurovanie zmiešané priamotopné a akumulčné
- kategória C2 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA + elektrický ohrev teplej úžitkovej vody + elektrické vykurovanie zmiešané priamotopné a akumulčné + elektrické vykurovanie akumulčné

Podielové zaťaženie na občiansku a technickú vybavenosť:

Celkový počet odberov – podnikatelia, vrátane odberov verejnej správy: 11 odberov jestv. (zdroj:

VSD a.s. – 2/2006) + 1 = 12 odberov: 45 + 11 = 56 kVA

Podielové zaťaženie pre obec v kVA:

Rok	2006	2025
Sc1 – bytový fond	161	431
Sc2 – občianska a technická vybavenosť	45	56
Sc – Celkom pre obec	206	487

2.9.3.1.3. Transformačné stanice a elektrické VN prípojky

Výpočet celkového inštalovaného výkonu transformačných staníc 22/0,4kV s prihliadnutím na dovolené zaťažovanie, ktorý je zameraný len na výpočet potrebného počtu DTS do roku 2025, bude:

$$S_{DTS} = Sc / 0,75 = 487 / 0,75 = 649 \text{ kVA}$$

pre St = 250 je potrebné 2,6 a teda 3 trafostanice o výkone 250 kVA.

pre St = 400 je potrebné 1,6 a teda 2 trafostanice o výkone 400 kVA.

Prehľad o riešených trafostaniciach v obci Žipov:

Označenie	Umiestnenie	Výkon / kVA /		Prevedenie	Prevádzka	Úprava
		súčasný stav	nový stav			
TS 1	na poľnohospodárskom dvore	250	630	mrežová	VSD	rekonštrukcia
TS 2	Horný koniec – smer Margecany	–	250	2-stĺpová	VSD	nová
TS 3	Lokalita L 1	–	100	stožiarová	VSD	nová
Obec spolu:		250	880			
Celkom:		250	880			

Pre riešenie rozvoj sídla je potrebné:

1. S postupom výstavby nových bytových jednotiek v lokalitách a výstavby športovo-rekreačnej a občiansko-technickej vybavenosti zrekonštruovať príslušné jestvujúce trafostanice, resp. zriadiť nové trafostanice s navrhovanými výkonmi podľa tabuľky „Prehľad o riešených trafostaniciach v obci Žipov“ s prepojením na jestvujúcu sekundárnu sieť NN.
2. Vybudovať príslušné VN prípojky k novým transformačným staniciam z linky VN číslo 217 takto:
 - k novej TS 2 a TS 3 nadzemným vedením tvoreným vodičmi AlFe od VN vedenia číslo 217.

2.9.3.1.4. Sekundárne elektrické rozvody NN

Z riešenia územného plánu obce vyplýva potreba:

1. Zrekonštruovať jestvujúcu sekundárnu vzdušnú sieť NN – hlavné kmeňové vedenia na prierez 70mm² (kábel) pre plošné zabezpečenie odberu elektrickej energie (pokiaľ sa to medzičasom nezrealizovalo).
2. Zrealizovať privody NN od TS do nových lokalít káblovými vedeniami po podperných bodoch jestvujúcej NN siete, resp. v zemi podľa vhodnosti a vybudovať novú sekundárnu sieť NN v nových lokalitách rozvodmi v zemi v chodníkoch popri komunikáciách s prepojením na jestvujúce siete NN – rozpracovať podrobnejšie v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie.

Pre návrh elektrorozvodov VN a NN v projektových dokumentáciách jednotlivých stavieb používať štandardy materiálov VSD.

2.9.3.1.5. Verejné osvetlenie

Z riešenia územného plánu obce vyplýva potreba rekonštrukcie jestvujúceho verejného osvetlenia – vymeniť staré a poškodené svietidla za nové.

Verejné osvetlenie v nových lokalitách riešiť samostatnými rozvodmi v zemi s osvetľovacími telesami na stožiaroch.

2.9.3.2. Zásobovanie plynom

2.9.3.2.1. Rozbor súčasného stavu

Obec je plynofikovaná od roku 2006 pri tlakovej hladine 0,3 MPa – stredotlaký plynovod. Odberatelia plynu sú zásobovaní plynom z miestnej STL siete, buď priamo cez STL prípojky plynu (VO), alebo cez stredotlaké prípojky a regulátory tlaku STL/NTL.

Zdrojom zemného plynu naftového je VTL plynovod Drienovská Nová Ves – Tatranská Štrba DN 300, PD 4,0 MPa s ktorého cez VTL prípojku DN 80 a regulačnú stanice (RS 1200) pred Kvačanami je cez STL plynovod Kvačany – Bajerov D 110 a cez STL plynovod Bajerov – Žipov zásobovaná obec potrubím D 90 mm, PN 0,4 MPa. Z STL plynovodu Kvačany – Bajerov sú zásobované Rokycany potrubím D 110 a Brežany D 90. Rozvodné STL plynovody D 50 mm v obci sú vybudované z materiálu PE, SDR 11 a sú nové, bezporuchové s kapacitnou rezervou pre rozvoj obce.

2.9.3.2.2. Technické riešenie

Pre navrhovanú zástavbu sa rozšíria STL plynovody D 50 mm, ktoré sa pripoja na jestvujúce plynovody. Trasovanie plynovodov je v zelenom páse alebo chodníku. Územný plán rieši v zmysle zákona 656/2004 Z.z. o energetike a zmene niektorých zákonov maximálne zokruhovanie rozvodných plynovodných potrubí tak, aby spoľahlivo zásobovali jednotlivé objekty.

2.9.3.3. Zásobovanie teplom

Zdroje a zariadenia na výrobu tepla väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. Zásobovanie teplom v obci je riešené po jednotlivých objektoch samostatne. Výroba tepla v objektoch rodinných domov je

zabezpečená individuálne plynom, spaľovaním hnedého uhlia a dreveného odpadu. Pri stanovení tepelnej potreby je potrebné vychádzať z STN 383350 o zásobovaní teplom, že budovy v obci Žipov sa nachádzajú v krajine s najnižšou oblastnou teplotou -15°C . Územný plán obce aj naďalej považuje zemný plyn za hlavný zdroj tepla s možnosťou využitia doplnkových zdrojov energie a odporúča uvažovať so zmenou palivovej základne prechodom na biomasu. V prípade nedostatočného využitia orných pôd pre poľnohospodárske účely, je možné tieto plochy preorientovať na pestovanie plodín pre energetické účely a ich využitie pri zásobovaní teplom. Zároveň je možné pre energetické účely využívať aj odpady z lesných plôch a bioodpady z obce.

2.9.4. Napojenie územia na telekomunikačné a informačné siete

2.9.4.1. Stav a nároky na telefonizáciu

Obec Žipov je súčasťou Regionálneho technického centra Východ a nemá vlastnú telefónnu ústredňu. Telefónni účastníci obce sú pripojení na telefónnu ústredňu Rokycany po prípojnóm úložnom miestnom kábli. Jestvujúca miestna telefónna sieť je realizovaná úložným káblom s napojením účastníkov vzdušným kábelovým vedením z účastníckych rozvádzačov umiestnených na drevených pätkovaných stožiaroch v trasách situovaných vedľa miestnych komunikácií. Technické údaje o kapacite a využití telefónnej ústredne, miestnej telefónnej sieti a prípojných kábloch sú predmetom obchodného tajomstva Slovak Telecom a.s.

2.9.4.2. Rozvoj pevných telekomunikačných sietí

Územný plán rieši rozvoj pevných telekomunikačných sietí u jestvujúcich telefónnych rozvodov kabelizáciou všetkých jestvujúcich nadzemných rozvodov v obci úložným káblom v zemi kopírovaním vzdušnej trasy a u nových telefónnych rozvodov do všetkých nových ulíc obce pre možnosť pripojenia každého bytu káblovými rozvodmi situovanými vedľa miestnych komunikácií.

Územný plán rieši rozvoj nových pevných telekomunikačných liniek pre 1,5 páru účastníckych prípojok a dva páry pre novú občiansku vybavenosť, čo je pre nárast:

45 nových bytov čo je	67 účastníckych prípojok
1 občianska vybavenosť čo je	2 účastnícke prípojky.

Celkom je potom potrebných 69 nových účastníckych prípojok.

Územný plán pri riešení rozvoja nových lokalít rodinných domov, podnikateľskej činnosti, športových aktivít nevymedzuje trasu – koridor pre následné uloženie telekomunikačných káblov v lokalite. Pre toto je potrebné zabezpečiť podrobné urbanistické riešenie, ktoré stanoví podrobné podmienky zástavby (dokumentácia pre vydanie územného rozhodnutia) a tým aj koridor trás s ohľadom na priestorové usporiadanie v zmysle platných STN. Napojovací bod pre nové lokality a užívateľov určí správca pri začatí územného konania, z ktorého miesta rozvodu to bude a toto bude potrebné dodržať pri realizácii novej výstavby.

Rozšírenie telefónnej ústredne, miestnej telefónnej sieti telefónnej sieti a ich uloženie do zeme zabezpečí podľa potreby na vlastné náklady správca siete.

2.9.4.3. Telekomunikačné a rádiokomunikačné zariadenia

Úložné káble T-Com a.s. sú vedené v obci od obce Rokycany. V riešenom území sa nenachádzajú zariadenia a podzemné telekomunikačné siete T-Mobile Slovensko a.s., spoločnosti Orange Slovensko a.s., ani nie sú požiadavky, ktoré by mali byť zohľadnené v riešenom územnom pláne obce až na spoločnosť T-Mobile Slovensko a.s., ktorá plánuje v horizonte do 5 rokov umiestniť v katastri obce základňovú stanicu s požiadavkou prenajatia v budúcnosti vybraného pozemku o ploche cca 100 m².

Miestny rozhlas je vedený z rozhlasovej ústredne situovanej v priestoroch obecného úradu. Odtiaľ je vyvedený vzdušný rozvod vedený na samostatných oceľových stožiaroch.

Príjem televízneho a rozhlasového signálu v obci je zabezpečený individuálne prostredníctvom antén.

2.10. Ochrana prírody

2.10.1. Koeficient ekologickej stability

Pre potreby výpočtu tohto koeficientu sú ekologicky najhodnotnejšie prirodzené krajinné prvky – predovšetkým lesy, lúky, pasienky, vodné plochy, ktorým pri výpočte sa priradujú vysoké hodnoty koeficientu ekologickej významnosti.

K ekologicky najmenej hodnotným prvkom krajinnej štruktúry patria antropogenné prvky s nepriaznivým vplyvom na krajinu ako sú predovšetkým zastavané plochy vrátane priemyselných a poľnohospodárskych areálov, komunikačných ťahov a tiež plochy intenzívne využívaného poľnohospodárskeho pôdneho fondu – orná pôda.

Výpočet koeficientu ekologickej stability bol získaný váhovým koeficientom podľa vzťahu:

$$KES = \frac{P_{OP} \cdot ES_{OP} + P_{ZA} \cdot ES_{ZA} + P_{TT} \cdot ES_{TT} + P_{LE} \cdot ES_{LE} + P_{VO} \cdot ES_{VO} + P_{ZP} \cdot ES_{ZP} + P_{OP} \cdot ES_{OP}}{CP_{KU}}$$

Pop - plocha ornej pôdy v katastrálnom území
 ESop - ekologický stupeň ornej pôdy (priemerná hodnota 0,77)
 Pza - plocha záhrad, ovocných sádov a viníc v katastrálnom území
 ESza - ekologický stupeň záhrad ovocných sádov a viníc (priemerná hodnota 3,00)
 Ptt - plocha trvalých trávnych porastov v katastrálnom území
 EStt - ekologický stupeň trvalých trávnych porastov (priemerná hodnota 4,00)
 Ple - plocha lesov v katastrálnom území
 ESle - ekologický stupeň lesov (priemerná hodnota 5,00)
 Pvo - plocha vodných plôch v katastrálnom území
 ESvo - ekologický stupeň vodných plôch (priemerná hodnota 4,00)
 Pzp - plocha zastavaných plôch v katastrálnom území
 ESzp - ekologický stupeň zastavaných plôch (priemerná hodnota 1,00)
 Pop - plocha ostatných plôch v katastrálnom území
 ESop - ekologický stupeň ostatných plôch (priemerná hodnota 0,50)
 CPku - celková výmera plochy katastrálneho územia
 KES - stupeň ekologickej stability katastrálneho územia

$$KES = \frac{255 \times 0,77 + 15 \times 3,0 + 157 \times 4,0 + 273 \times 5,0 + 13 \times 4,0 + 12 \times 1,0 + 39 \times 0,5}{764}$$

Koeficient ekologickej stability pre obec Žipov je 3,0. Táto hodnota vyjadruje kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušenia ekologických väzieb v katastrálnom území. Pre úplnosť je však potrebné poznamenať, že táto dosiahnutá hodnota obsahuje iba kvantitatívne hodnotenie z pohľadu súčasnej krajinnej štruktúry a nezahŕňa kvalitatívny rozmer prvkov súčasnej krajinnej štruktúry ako ani napr. znečistenie zložiek životného prostredia. Hodnota KES 3,0 v riešenom území vyjadruje, že riešené územie má priemerný stupeň ekologickej stability (najvyššia hodnota je 5,0). Na základe tohto faktu v rámci koncepcného návrhu ÚSES mierne posilniť ekologicky významnejšie štruktúry v katastri a prispieť ku zvýšeniu biodiverzity.

2.10.2. Prvky územného systému ekologickej stability

Časti prírody a krajiny, ktorých zachovanie v ich pôvodnom prírodnom stave je dôležité pre zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života v krajine, sa vyčleňujú ako prvky územného systému ekologickej stability (ďalej len ÚSES). Prvky tohto systému sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky na nadregionálnej úrovni Nadregionálny ÚSES, regionálnej úrovni Regionálny ÚSES a miestnej úrovni Miestny ÚSES. Prvky ÚSES sú vyznačené vo výkrese číslo 6 grafickej časti územného plánu obce.

2.10.2.1. Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability

Generel nadregionálneho ÚSES bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky číslo 312/1992 (vymedzenie prvkov je v mierke 1:200 000) a následne bol transformovaný do Územného plánu VÚC Prešovského kraja, 2004. V katastrálnom území obce Žipov sa nachádzajú resp. sem zasahujú prvky Generelu nadregionálneho ÚSES. Južnej hranica katastra sa dotýka nadregionálny biokoridor Šarišská vrchovina.

2.10.2.2. Prvky územného systému ekologickej stability na regionálnej úrovni

Prvky regionálneho územného systému ekologickej stability Regionálneho ÚSES okresu Prešov sú definované v dokumente Regionálneho ÚSES okresu Prešov (1994).

Prvky ÚSES na regionálnej úrovni, ktoré boli špecifikované tiež i v Územnom pláne VÚC Prešovského kraja, 2004 nie sú v celom rozsahu totožné s prvkami Regionálneho ÚSES okresu

Prešov. Pre katastrálne územie Žipov sú v texte definované prvky územného systému na regionálnej úrovni z oboch dokumentov.

Regionálny ÚSES tvorí sieť ekologicky významných segmentov krajiny (biocentrá, biokoridory a interakčné prvky), ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov regiónu.

Podľa Územného plánu VÚC Prešovského kraja, 2004 a Regionálneho ÚSES okresu Prešov (1994) z prvkov územného systému ekologickej stability na regionálnej úrovni je v katastrálnom území obce sa nachádzajú tri regionálne biocentra.

V blízkosti katastrálneho územia Žipov sú situované viaceré biocentrá regionálnej úrovne, ktoré môžu ovplyvňovať ekologickú stabilitu riešeného územia, sú však súčasťou susedných katastrálnych území a preto v tejto územnoplánovacej dokumentácii nie sú popísané.

1. Regionálne biocentrum Ortovisko (vo výkrese označené ako RBc1)

Nachádza sa v západnej a časti katastrálneho územia a čiastočne prechádza i do susedného katastra. Predstavuje lesné komplexy rozčlenené eróznymi brázdami so sústavou pramenísk a potokov. Lesné porasty sú tvorené bukovými a jedľovo-bukovými lesmi 3. vegetačného stupňa. Morfológicky tvárny reliéf a naň naviazaná vegetácia vytvára vhodné podmienky pre druhovú diverzitu živočíchov.

2. Regionálne biocentrum Čmeľov (vo výkrese označené ako RBc 2)

Nachádza sa v severnej časti obce medzi dvoma miestnymi bezmennými potokmi, ktoré sú ľavostrannými prítokmi Kanovského potoka. Biocentrum v k.ú. Žipov je časťou rozsiahlejšieho biocentra v rámci Šarišskej vrchoviny, presahujúceho do susedných katastrálnych území. Tvoria ho lesné komplexy s porastmi duba zimného a hrabu, najčastejšie s prímесou buka. Lesné porasty predstavujú najmä biotop národného významu dubovo-hrabové lesy karpatské. Lesné komplexy predstavujú vhodné biotopy pre chránenú lesnú avifaunu.

3. Regionálne biocentrum Povrážky (vo výkrese označené ako RBc 3)

Biocentrum predstavuje lesný komplex nachádzajúci sa juhovýchodne od zastavaného územia a presahujúci do katastrálneho územia Bajerov, vyznačuje sa členitým reliéfom s hlbokými eróznymi ryhami a krátkymi vodnými tokmi. Lesné porasty sú tvorené prevažne kyslomylnými bukovými porastmi, miestami s prímесou jedle. Biocentrum je ostro ohraničené voči okolitej krajine, ktorá je tvorená prevažne intenzívne obhospodávanou poľnohospodárskou pôdou.

2.10.2.3. Prvky územného systému ekologickej stability na miestnej úrovni

Výber prvkov na miestnej (lokálnej) úrovni zohľadňuje skutočnú potrebu hodnoteného územia relatívne plynulého prechodu prvkov územného systému ekologickej stability od prvkov najvyššej hierarchie po prvky miestneho (lokálneho) územného systému ekologickej stability na základe reálneho zastúpenia v území a ich usporiadania v kostre ekologickej stability, na základe poznania, pochopenia a akceptovania jednotlivých prvkov v krajine.

Na základe reálnej existencie nadradeného systému (Generel nadregionálneho ÚSES a regionálny ÚSES) v širšom okolí katastra sú vyčlenené ďalšie prvky ÚSES, ktoré detailizujú kosť ekologickej stability do miestnej úrovne: 2 miestne biokoridory (MBk),

1 miestny interakčný prvok (MIP) a

1 významný krajinný prvok.

Miestne biocentrá neboli v území identifikované. Vymedzené boli tiež dva významné krajinné prvky), ktoré sú súčasťou historickej a druhotnej krajinnej štruktúry, prezentujú spôsob využívania územia a sú charakteristickým krajinným prvkom.

Okrem určených prvkov ekologickej stability sa v riešenom území nachádzajú aj iné enklávy bioty zaujímavej pre ochranu prírody (izolované zhľuky krovín, solitérne erózne ryhy stabilizované vegetáciou, zeleň pozdĺž poľných ciest, ktoré plnia refúgiálnu funkciu pre živočíchy, prípadne i funkciu krajínotvornú).

2.10.2.3.1. Miestne biocentra

V katastrálnom území obce Žipov na základe zhodnotenia reálneho stavu prírodného prostredia neboli miestne biocentrá určené. V území boli v dokumente Regionálny ÚSES okresu Prešov (1994) vymedzené 3 regionálne biocentrá, z ktorých RBc2 a RBc3 svojou rozlohou by bolo možné zaradiť skôr k miestnym biocentrám.

2.10.2.3.2. Miestne biokoridory

1. Miestny biokoridor Bubon – Kanovský potok (vo výkrese označený ako MBk 1)

Predstavuje hydricko-terestrický biokoridor, ktorý je vo výkrese vyznačený ako nespojitý a to z dôvodu, že pri prechode cez zastavané územie stráca niektoré parametre funkčného biokoridoru. Biokoridor je mozaikou lúk, lesa a vodného toku a z tohto dôvodu sa vyznačuje vysokou biodiverzitou. Biokoridor je v časti Bubon, na hranici s katastrálnym územím Križovany, tvorený plochou zarastených lúk s vysokým podielom nelesnej vegetácie až s prechodom do vegetácie charakteru lesa. Ďalej smerom východným je os biokoridoru tvorená Kanovským potokom a pred vstupom do intravilánu je súčasťou biokoridoru enkláva dubovo-hrabového lesa. Za zastavaným územím biokoridor pokračuje už len ako hydrický biokoridor, v rámci ktorého sa výrazne uplatňujú v celej časti pri prechode cez extravilán zachovalé brehovú porasty tvorené vrbami, topolmi a jelšou s bohatým trávovým porastom.

2. Miestny biokoridor medzi Povrážky – Medzi Jarkami (vo výkrese označený ako MBk 2)

Je tvorený eróznou ryhou tiahnuťou sa od zastavaného územia smerom na juh, s krátkym vodným tokom (severná časť biokoridoru). Pokračujúc smerom na juh ho tvorí líniový hustý pás nelesnej drevinovej vegetácie. Biokoridor v jeho najjužnejšej časti sa odporúča doplniť stromovitou a krovitou vegetáciou, čím by vzniklo dobré prepojenie tohto biokoridoru s lesnými porastmi Leviškovej, ktoré sú súčasťou vymedzeného nadregionálneho biokoridoru Šarišská vrchovina. Biokoridor plní okrem krajnotvornej funkcie najmä funkciu refúgia v poľnohospodársky intenzívne využívaní krajine.

2.10.2.3.3. Miestne interakčné prvky

1. Miestny interakčný prvok Pri Hruške (vo výkrese označený ako Mip 1)

Je hydricko-terestrickým prvkom a tvorí pufračnú, prechodnú zónu medzi intenzívne poľnohospodársky využívanou pôdou a lesnými komplexmi v RBc3. Je tvorený príkrymi svahmi, v údolí ktorých preteká miestny potok, vlievajúci sa do Kanovského potoka, so zachovalými brehovými porastami. Svahy zarastajú náletovou drevinovou vegetáciou.

2.10.2.3.4. Ostatné významné krajinné prvky

1. Terasové štruktúry na juhozápade katastrálneho územia, v lokalite Ortovisko (vo výkrese označený ako VKP 1).

Prvok predstavuje historickú štruktúru poľnohospodárskej krajiny a je tvorený líniovou drevitou vegetáciou oddeľujúcou obhospodarované úzkopásové polia a lúky na severovýchodne orientovanom strednom až výraznom svahu. Zemité miestami slabo kamenité terasy a línie drevitej vegetácie, ktorá ich oddeľuje sú orientované súbežne s priebehom vrstevníc. Túto formu antropogénneho reliéfu (poľné medze), ktorej vznik je podmienený poľnohospodárstvom, je potrebné zachovať, zabezpečiť doterajší spôsob jej bežného obhospodarovania a zabrániť likvidácii drevitej vegetácie medzi.

2.11. Konceptia starostlivosti o životné prostredie

2.11.1. Krajinnoekologické opatrenia

Časť z nižšie uvedených krajinnoekologických opatrení je už do určitej miery v návrhu funkčného využitia plôch katastrálneho územia Žipov akceptovaná a ostatné krajinnoekologické opatrenia, ktoré nie je možné vo výkresovej časti územného plánu obce vyjadriť, je potrebné rešpektovať pri ďalšom využívaní územia.

K najdôležitejším všeobecne uplatňovaným krajinnoekologickým opatreniam patrí:

- zachovať a posilňovať funkciu biocentier, biokoridorov a interakčných prvkov ÚSES,
- plochy vymedzené ako prvky ÚSES považovať za funkčné plochy v územnom pláne – plochy s ekostabilizačnou funkciou,
- nezasahovať do plôch s ekostabilizačnou funkciou takými aktivitami, vymedzenie ktorých sa nezakrešuje do výkresov územného plánu obce, ktoré by znížili ich funkčnosť ako prvkov ÚSES,
- minimalizovať vnútorné zmenšovanie vymedzeného plošného rozsahu prvkov ÚSES / ekostabilizačných plôch,
- zabezpečiť súčasný prírodný resp. prírode blízky charakter prvku ÚSES / ekostabilizačnej plochy činnosťami bežného obhospodarovania typickými pre daný druh pozemku,

Ako ďalšie krajinnoekologické opatrenia sú definované nasledovné odporúčenia:

- nerozširovanie existujúcich stavebných objektov nachádzajúcich sa v kontakte s tokom smerom k toku,
- situovanie nových stavieb vo vzdialenosti cca 20 m od brehovej čiary toku,
- zväčšovanie výmery plôch vnútrostránnej stromovitej zelene v rámci vnútornej štruktúry iných funkčných plôch – napr. plôch občianskej vybavenosti, plôch služieb, plôch rekreácie a športu,
- vytvorenie plôch pre výsadbu izolačnej zelene v rámci vnútornej štruktúry funkčnej plochy vymedzenej pre priemyselný alebo iný hospodársky areál,
- zachovanie, obnovenie alebo doplnenie sprievodnej a brehovej vegetácie na pobrežných pozemkoch podľa charakteru toku:
 - regulovaný tok – minimálne 5 m pás zelene na pobrežných pozemkoch,
 - neregulovaný tok – minimálne 10 m pás zelene na pobrežných pozemkoch,
- zachovanie a doplnenie chýbajúcej ostatnej krajinotvornej stromovej a krovitej vegetácie:
 - na medziach,
 - pozdĺž poľných ciest, miestnych komunikácií a ciest v extraviláne,
 - v rámci veľkoblokových poľnohospodárskych štruktúr (okrem iného tiež z dôvodu obmedzenia veternej a vodnej erózie, vytvorenia migračných biokoridorov, úkrytových možností pre biotu),
- realizovanie nových opráv tokov a úprav tokov potrebných z dôvodu ochrany pred prívalovými vodami, prípadne z dôvodu podmyvania a následných zosuvov brehov, ekologicky prijateľným spôsobom tak, aby bol v maximálnej miere zachovaný prírodný charakter toku, v extraviláne i bez zmeny jeho trasy,
- realizovanie navrhovaných premostení tokov a priepustov pod komunikáciami tak, aby umožňovali potrebný prietok vody a zároveň i migráciu živočíchov,
- vykonávanie protierózných opatrení na poľnohospodárskej pôde, najmä na ornej pôde so sklonom nad 7°. Plochy so sklonom 7° – 15° je vhodné previesť do trvalých trávnych porastov a plochy so sklonom viac ako 15° je vhodné zalesniť a previesť do lesného fondu.

2.11.2. Odpadové hospodárstvo

Obec Žipov zabezpečuje zber a odvoz komunálneho odpadu v zmysle všeobecne záväzného nariadenia obce prostredníctvom firmy A.S.A. – Slovensko, s.r.o. OZ Košice odvozom na riadenú skládku odpadov, ktorá sa nachádza na katastrálnom území obce Rozhanovce v okrese Košice okolie, kde sa tento zneškodňuje. Táto skládka je zaradená do kategórie pre nie nebezpečný odpad. Odvoz sa uskutočňuje 1x za 3 týždne. V súčasnosti sa neprevádza ani čiastočná separácia odpadu. Obec až do doby realizácie celoobernej verejnej splaškovej kanalizácie zabezpečuje a bude naďalej zabezpečovať podmienky na vyprázdňovanie obsahu domových žump v obci v zmysle § 36 ods. 9. písm. a) zákona číslo 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách v znení neskorších predpisov.

V súčasnosti sa prevádza čiastočná separácia odpadového plastu, papiera, skla a akubaterii už pri jeho zbere. V roku 2005 bolo na území katastra vyprodukovaných celkom cca 27 t odpadov.

Obec zabezpečila likvidáciu a následnú rekultiváciu všetkých starých záťaží divokých skládok na území obce.

Nakladanie s vyprodukovanými tuhými komunálnymi odpadmi na území obce bude zabezpečované v súlade so s Plánom odpadového hospodárstva obce, ktorý musí byť spracovaný v súlade s Plánom odpadového hospodárstva Prešovského kraja.

V obci je potrebné zvýšiť podiel zhodnocovania a znížiť podiel zneškodňovania týchto odpadov uprednostňovaním jeho materiálového zhodnotenia pred energetickým s využitím ekonomických nástrojov a legislatívnych opatrení. Je potrebné rozšíriť separovaný zber o zhodnotiteľné odpady dobudovaním dostatočného systému separovaného zberu zariadením na triedenie odpadov a v súlade so zákonom číslo 223/2001 Z.z. o odpadoch v znení neskorších noviel zriadiť pre kompostovanie biologicky rozložiteľného odpadu na ploche kompostárne v lokalite severne od hospodárskeho dvora pri ceste II/546.

Riešením odpadového hospodárstva sú vytvorené predpoklady pre zhromažďovanie odpadov, umiestnením kompostárne a separáciou rentabilných odpadov, kým ostatné budú aj naďalej prostredníctvom oprávnenej firmy vyvážané na riadenú skládku.

2.12. Riešenie záujmov obrany štátu a ochrany obyvateľstva

2.12.1. V oblasti obrany štátu

Riešené územie nie je dotknuté záujmami obrany štátu. V riešení územného plánu podľa Správy nehnuteľného majetku a výstavby Ministerstva obrany Slovenskej republiky v Košiciach sa na území obce nenachádzajú žiadne zariadenia ani objekty, ktoré by bolo potrebné chrániť.

V území nie sú stanovené lokálne požiadavky pre zámery rozvoja priestoru obrany štátu. Z riešenia územného plánu obce, ani z jeho prerokovania nevyplynuli požiadavky na stanovenie osobitných zásad vyplývajúcich zo záujmov obrany štátu.

2.12.2. V oblasti civilnej ochrany obyvateľstva

Územie obce v zmysle nariadenia vlády Slovenskej republiky číslo 565/2004 Z.z. z 29. septembra 2004 o kategorizácii územia Slovenskej republiky je zaradené do II. kategórie územného obvodu Prešov. Obec Žipov má spracovaný plán ukrytia, podľa ktorého je ukrytie obyvateľstva obce zabezpečené v čase po vyhlásení mimoriadnej situácie a v čase vojny a vojnového stavu v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne priamo v suterénoch rodinných domov.

Z hľadiska civilnej ochrany je potrebné akceptovať platný plán ukrytia obyvateľstva obce a v územnom pláne hromadné ukrytie obyvateľstva obce riešiť v súlade s ustanoveniami vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.

V území nie sú stanovené lokálne požiadavky pre zámery rozvoja priestoru civilnej ochrany. Územie obce Žipov v zmysle nariadenia vlády Slovenskej republiky číslo 565/2004 Z.z. z 29. septembra 2004 o kategorizácii územia Slovenskej republiky je podľa územných obvodov obvodných úradov Slovenskej republiky zaradené do II. kategórie územného obvodu Prešov.

Územný plán s ohľadom na veľkosť obce rieši hromadné ukrytie obyvateľstva obce v rámci civilnej obrany v súlade s príslušnými ustanoveniami vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany a všeobecnými technickými požiadavkami na výstavbu a ukrytie obyvateľov rieši na území kategórií I – IV v bytových a rodinných domoch s kapacitou do 50 ukrývaných osôb v plynosťných úkrytoch alebo v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne priamo v suterénoch rodinných domov.

Ukrytie pracovníkov výrobnnej sféry na území kategórie I a II v odolných a plynosťných úkrytoch v oblasti ohrozenia na území výroby v účelových priestoroch zabezpečujúcich ukrytie pre najpočetnejšiu zmenu zamestnancov a pre osoby prevzaté do starostlivosti.

Obec zabezpečí dopracovanie a schválenie plánu ukrytia obyvateľstva obce v prípade ohrozenia v zmysle vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo 532/2006 Z.z. a zrealizuje zariadenia na signalizáciu a koordináciu činnosti v stave ohrozenia.

2.12.3. V oblasti požiarnej ochrany

Obec má v súčasnosti požiarnu zbrojnicu v dobrom stavebnotechnickom stave, ktorá svojou polohou a vybavením vyhovuje terajším potrebám obce. Obec má zriadený 39 členný dobrovoľný hasičský zbor. Požiarne ochrana obce je zabezpečovaná dobrovoľným hasičským zborom a hasičskou technikou.

Požiadavky z hľadiska požiarnej ochrany obce sa riadia príslušnými ustanoveniami zákona číslo 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarom a územný plán ich rieši v rámci rekonštrukcií a výstavbe nových miestnych komunikácií, chodníkov a voľných nástupných plôch zabezpečením dostatočných šírkových parametrov prízjazdových ciest, ktoré je potrebné označiť a trvalo udržiavať a zabezpečením dostatočného množstva vody pre účely požiarnej ochrany v rámci verejného zásobovania obce vodou z rozvodných potrubí celoobecného vodovodu. Budovu hasičskej zbrojnice a studne je potrebné zrekonštruovať. Potreba požiarnej vody sa stanovuje v zmysle STN 73 0873. Rozvody vody sú riešené tak, aby bolo možné zokruhovanie jednotlivých vetiev. Každých 80 – 120 m budú na rozvode vody osadené podzemné požiarne hydranty DN 80 podľa požiadaviek požiarnej ochrany.

2.12.4. V oblasti protipovodňovej ochrany

Obec sa rozprestiera v údolí Kanovského potoka. Kanovský potok a ostatné potoky, ktoré sú jeho prítokmi na území obce odvádzajú aj dažďové vody, ktoré sú zachytené priekopami a rigolmi.

Potoky sú na niektorých miestach zanesené. Obec má len čiastočne vybudované záchytné priekopy. V zmysle ustanovení zákona číslo 364/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov pozdĺž oboch brehov vodohospodársky významného vodného toku Kanovského potoka, ktorý má upravené koryto v rkm 2.300–2.685 a 2.750–3.560 iba na cca Q_{20} , je potrebné pre potreby opráv a údržby ponechať územnú rezervu šírky min 10,0 m.

V rámci ochrany pred povodňami v územnom pláne obce je riešené zabezpečenie ochrany zastavaného územia obce pred povrchovými vodami miestnych potokov na Q_{100} ročné a možné prírodné anomálie s riešením záhytu splavenín, pri ktorých je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie „pridaného odtoku“ v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente.

Na území obce je potrebné zabezpečiť:

- Komplexnú revitalizáciu vodného toku v zastavanom území na odvedenie Q_{100} ročnej veľkej vody Kanovského potoka s protipovodňovými opatreniami a so zohľadnením ekologických záujmov.
- Realizáciu vodnej nádrže na miestnom ľavostrannom prítoku Kanovského potoka pre ochranu proti prívalovým vodám severovýchodnej časti zastavaného územia s cieľom znížiť eróziu a zanášanie toku pri povodňových stavoch bez narušenia biotopu.
- Realizáciu vodného rigola pre ochranu severnej časti zastavaného územia proti prívalovým vodám
- Ďalej je potrebné zlepšovať vodohospodárske pomery na území obce na ostatných malých potokoch v povodí Kanovského a Žipovského potoka zásahmi smerujúcimi k stabilizácii vodohospodárskych pomerov za extrémnych situácií počas povodní aj v období sucha.
- Zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov.

Pre realizáciu protipovodňových opatrení je potrebné postupne a včas zabezpečovať prípravu potrebných dokumentácií. Na území obce sa nenachádza zariadenie v správe Hydromeliorácie, š.p. Bratislava.

2.13. Vymedzenie zastavaného územia

2.13.1. Súčasný zastavaný územie

Obec v riešenom období do roku 2025 sa bude rozvíjať v katastrálnom území obce predovšetkým na svojom zastavanom území, ktorého hranica bola stanovená k 1.1.1990 v súlade s požiadavkami ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Toto územie má výmeru približne 28,93 ha. Pri stanovení hraníc nového zastavaného územia obce budú zahrnuté všetky územia, ktoré sú už v súčasnosti zastavané a netvoria súčasť zastavaného územia obce, ktorého hranica bola stanovená k 1.1.1990.

2.13.2. Nové územia určené na zástavbu

Nové územia určené na zástavbu na území súčasne zastavaného územia obce sú vymedzené plochami pre bytovú výstavbu na lokalite L 3 o celkovej výmere 29 163 m² a prírodného kúpaliska. Na pôvodnom hospodárskom dvore sa mení funkčné využitie tejto plochy, pre účely sociálnych služieb, vrátane parkových úprav. Územný plán rieši ďalšie plochy mimo teraz zastavané územie obce. Je to plocha rozšírenia záhradkárskej osady, plochy rekreácie a bývania L1 a L2.

Údaje o výmerách sú získané počítačovou metódou na mapových podkladoch použitých pre riešenie územného plánu a preto sa tieto nemusia zhodovať s údajmi evidencie nehnuteľností. Pre riešenie územného plánu obce sú postačujúce.

2.13.3. Priebeh hranice zastavaného územia obce

Zastavané územie obce Žipov je vymedzené čiarou vedenou na severe od parcely 7 v nadväznosti na súčasnú hranicu, pokračuje západným smerom k hranici zastavaného územia pri cintoríne, ďalej pokračuje po pôvodnej hranici až k parcele 247, kde prechádza po novej miestnej komunikácii obsluhujúcej novú obytnú lokalitu L 2 severne až severozápadne, kde pokračuje po hranici parcely 409 južným smerom k hranici súčasného zastavaného územia na parcele 417/2, po ktorej je vedená nová miestna komunikácia obsluhujúca novú obytnú lokalitu L 2. Nové vedenie hranice zastavaného územia je po východnom, severnom a západnom obvode tejto komunikácie až k jej terajšiemu priebehu v mieste terajšej poľnej cesty. V západnej časti hranica pokračuje od parcely 171 a pokračuje po hranici parcely 405, na ktorej sa nachádza rekreačná lokalita Skalka a vracia sa späť k súčasnej hranici pri parcele 147 a pokračuje v pôvodnej trase. Na východe je priebeh novej hranice po južnom, juhovýchodnom a severnom okraji parcely 311/1. Súčasťou zastavaného územia je aj skutočne

zastavaná plocha hospodárskeho dvora v juhovýchodnej časti obce. Pribeh hranice zastavaného územia je vyznačený na výkrese číslo 3. Jej pribeh je vyznačený aj na výkresoch číslo 2, 4, 5 a 6.

2.13.4. Vymedzenie častí územia pre riešenie vo väčšej podrobnosti

Za účelom zabezpečenia kontinuálnej prípravy realizácie jednotlivých aktivít v katastrálnom území obce Žipov a územia s nim súvisiaceho a v zmysle vecnej a časovej koordinácie je potrebné zabezpečiť spracovanie dokumentácií spodrobňujúcich riešenie územného plánu obce a iné súvisiace dokumentácie.

Formou územných plánov zón:

Z riešenia územného plánu nevyplývala požiadavka riešiť niektoré územie formou územného plánu zóny.

Formou urbanistických štúdií je potrebné riešiť:

- lokalitu bytovej výstavby L 3,
- Rekreačnú lokalitu Skalka v severozápadnej časti obce,
- Rekreačný areál Pri rybníku v severnej časti obce,
- Areál hypocentra Lejková v južnej časti obce.

Ďalej je potrebné zabezpečiť:

- územnoplánovací podklad pre riešenie a vyznačenie peších turistických a cykloturistických trás na riešenom území a súvisiacich priestoroch,
- súhrnný projekt pozemkových úprav,
- aktualizáciu lesného hospodárskeho plánu podľa výstupov zo schváleného územného plánu obce,
- projekt ochrany územia a obyvateľstva pred povodňami,
- dokumentáciu komplexných úprav vodného toku Kanovského potoka vrátane komunikačných, peších a iných súvisiacich objektov,

Podrobné riešenie v rozsahu projektových dokumentácií si vyžaduje:

- stavby pre dopravu, verejného dopravného vybavenia a siete technickej infraštruktúry,
- rekonštrukcia a úprava vodných tokov, melioračných kanálov, priekop a rigolov, objektov proti prívalovým vodám s protipovodňovými opatreniami,
- stavby energetiky a energetických zariadení,
- rozšírenie telekomunikačnej siete obce pre nové funkcie.

Pre plynulé napĺňanie zámerov riešenia územného plánu obce je potrebné zabezpečovať postupne a včas uvedené dokumentácie.

2.14. Vymedzenie ochranných pásiem a plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

2.14.1. Ochranné pásma

Riešenie územného plánu obce vymedzuje ochranné pásma pre jednotlivé siete dopravnej a technickej infraštruktúry v súlade so všeobecne platnými právnymi predpismi a STN takto:

Ochranné pásma cestnej dopravy:

Podľa zákona číslo 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov je ochranné pásmo určené zvislými plochami vedenými od osi vozovky po oboch stranách komunikácie:

25 m – pre cestu II/546 mimo zastavaných častí obce.

Ochranné pásma leteckej dopravy:

V zmysle § 30 zákona číslo 143/1998 Z.z. o civilnom letectve v znení neskorších predpisov (letecký zákon), je potrebný súhlas Leteckého úradu Slovenskej republiky na stavby:

- vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods.1 písm.a),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods.1 písm.b),
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods.1 písm.b).

Ochranné pásma energetiky:

Podľa zákona číslo 656/2004 Z.z. o energetike §36 je ochranné pásmo vonkajšieho / podzemného elektrického vedenia vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia / krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vedenia vodiča / kábla.

Táto vzdialenosť je podľa článku 2 zákona pre vonkajšie nadzemné elektrické vedenia s napätím a) od 1 kV do 35 kV vrátane:

- 10 m – pre vodiče bez izolácie elektrického VN vedenia linky číslo 217 vo východnej časti územia obce,
- 7 m – pre vodiče bez izolácie v súvislých lesných priesekoch elektrického VN vedenia linky číslo 217 vo východnej časti územia obce,
- 4 m – pre vodiče so základnou izoláciou,
- 2 m – pre vodiče so základnou izoláciou v súvislých lesných priesekoch,
- 1 m – pre závesné káblové vedenie,
- vzdušné NN vedenie do 1 kV nemá ochranné pásmo vymedzené.

Táto vzdialenosť je podľa článku 7 zákona pre podzemné elektrické vedenie vrátane vedenia riadiacej, regulačnej a zabezpečovacej techniky:

- 1 m – pri napätí do 110 kV.

Ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia je podľa článku 9 zákona vymedzená zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti kolmo na oplotenie alebo hranicu objektu elektrickej stanice:

- 10 m – od konštrukcie transformovne s napätím do 110 kV.

V ochrannom pásme elektrického vedenia a zariadenia je zakázané:

- zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky a vysádzať trvalé porasty,
- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
- vykonávať činnosti, pri ktorých by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, prípadne by sa mohlo poškodiť elektrické vedenie alebo by sa ohrozila bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky,
- pod vzdušným vedením pestovať porasty s výškou nad 3 m, respektíve mimo vedenia do vzdialenosti 5 m tak, aby pri páde nepoškodili vedenie,
- nad zemným elektrickým vedením jazdiť s ťažkými mechanizmami a bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa vykonávať zemné práce.

Ochranné pásma vodného hospodárstva:

Ochranné pásma verejných vodovodov a verejných kanalizácií podľa zákona číslo 442/2002 Z.z. uvedené v § 19, odstavce 2, slúžia k ich bezprostrednej ochrane pred poškodením a na zabezpečenie ich prevádzkyschopnosti a vymedzujú pásma ochrany, ktorým sa rozumie priestor v bezprostrednej blízkosti verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie. Pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na oboch stranách:

- 1,5 m – pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm.

Ochranné pásma pre plynovody a prípojky:

Ochranné pásma pre plynovody podľa § 56, odstavce 2, zákona číslo 656/2004 Z.z. je priestor v bezprostrednej blízkosti plynovodu alebo iného plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologického plynárenského zariadenia meranou kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je:

- 4 m – pre plynovody a prípojky s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- 1 m – pre NTL a STL plynovody a prípojky s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa, ktorými sa rozvádzajú plyny v zastavanom území obce.
- 8 m – pre technologické objekty plynu,

V ochrannom pásme plynárenského zariadenia je zakázané:

- zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vykonávať činnosti, pri ktorých by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, prípadne by sa mohlo poškodiť vedenie plynu alebo by sa ohrozila bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky.

Bezpečnostné pásmo pre plynovody a prípojky :

Bezpečnostné pásmo pre plynovody podľa § 57, odstavce 2, zákona číslo 656/2004 Z.z. je priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je:

- 10 m – pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,

V bezpečnostnom pásme plynárenského zariadenia je zakázané:

– zriaďovať stavby a konštrukcie.

Ochranné pásmo telekomunikačných káblov podľa zákona číslo 610/2003 Z.z.:

1,5 m – od osi telekomunikačného kábla.

Tieto ochranné pásma súvisia so sieťami technickej infraštruktúry a dopravy uvedenými v príslušných kapitolách a významnejšie z nich sú zdokumentované v grafickej časti.

Ďalšie ochranné pásma vyplývajúce z funkcie jednotlivých funkčných plôch sú:

Ochranné pásmo cintorína k okraju súvislej bytovej zástavby je 50 m od oplotenia, v ktorom sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy podľa zákona číslo 470/2005 Z.z. o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona číslo 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov.

Iné ochranné pásma:

V zmysle ustanovení § 49 zákona číslo 364/2004 Z.z. o vodách pozdĺž oboch brehov vodného toku, kde môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky, je potrebné pre potreby opráv a údržby ponechať územnú rezervu šírky:

5 m – od brehovej čiary Kanovského potoka a ostatných potokov v obci.

2.14.2. Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

2.14.2.1. Plochy ohrozených území

V katastrálnom území obce Žipov sa nenachádzajú žiadne environmentálne záťaže a poddolované územia.

2.14.2.2. Plochy prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

Podľa podkladov Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra v Bratislave sa v katastrálnom území obce Žipov nenachádzajú žiadne ložiská nerastných surovín ani žiadne chránené ložiskové územie.

V obci sa nenachádzajú ani plochy prieskumných území a dobývacích priestorov.

2.14.2.3. Plochy chránených častí prírody a krajiny

Na riešenom území sa takéto plochy nenachádzajú.

2.14.2.4. Plochy pamiatkovej ochrany

Plochou pamiatkovej ochrany, ktorú určil Krajský pamiatkový úrad Prešov na základe dosiaľ evidovaných archeologických lokalít je plocha historického jadra obce, ktoré má stredoveký pôvod je potrebné považovať za územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku, kde sa podľa tradície nachádzal zaniknutý stredoveký kostol. Podmienky jej ochrany zabezpečuje Krajský pamiatkový úrad Prešov v územnom a stavebnom konaní.

2.15. Vyhodnotenie použitia poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske využitie

Vyhodnotenie poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu na nepoľnohospodárske využitie tvorí samostatnú textovú prílohu. Grafické znázornenie tohto vyhodnotenia je vyjadrené vo výkrese číslo 7 grafickej časti územného plánu.

2.16. Hodnotenie navrhovaného riešenia

Riešenie územného plánu vyplynulo z potreby vypracovať pre obec Žipov dlhodobú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja, pretože obec Žipov nemá v súčasnosti záväzný územný plán obce, ani žiadne územnoplánovacie dokumentácie, ktoré by vytvorili adekvátne územnoplánovacie podmienky pre rozvoj jednotlivých funkčných zón predovšetkým pre bývanie, rekreáciu, turizmus a cestovný ruch. Z rozvojového programu obstarávateľa nevyplývala požiadavka spracovať varianty a alternatívy. Obec nemá viac ako 2000 obyvateľov a preto nebolo potrebné spracovať v zmysle § 21 odstavca 2 stavebného zákona koncept územného plánu obce. Bilančným rokom územného plánu obce bol zadaním stanovený rok 2025. Riešenie Územného plánu obce Žipov dôsledne vychádzalo zo zadania schváleného Obecným zastupiteľstvom v Žipove dňa 15. 11. 2007 uznesením číslo 6/2007 na základe stanoviska Odboru územného plánovania Krajského stavebného úradu v Prešove, odboru územného plánovania číslo 2007–913/002 zo dňa 7. októbra 2007 k posúdeniu návrhu zadania pre spracovanie Územného plánu obce ako základného záväzného podkladu pre spracovanie územného plánu obce.

V riešení sú dodržané záväzné zásady a regulatívy Územného plánu VÚC Prešovského kraja 2004. Z riešenia územného plánu nevyplývajú žiadne požiadavky na preschválenie zadania.

Riešenie územného plánu splnilo všetky požiadavky schváleného zadania a vyriešilo hlavne ciele riešenia Územného plánu obce Žipov, ktorými bolo prehodnotenie súčasnej urbanistickej štruktúry obce. Tieto vzťahy a výhľadové požiadavky obce zosúladuje v kontexte obce a záujmového priestoru. Navrhlo optimálne usporiadanie funkčných plôch, navrhlo občiansku, dopravnú a technickú vybavenosť z pohľadu perspektívneho rozvoja sídla. Riešenie rešpektuje záujmy ochrany prírody, definuje výhľadové potreby siete technickej infraštruktúry a dopravného systému a to tak nadriadeného, ktoré vyplýva zo štruktúry osídlenia ako aj lokálneho. Riešenie posilňuje krajinné-estetické a ekologické faktory v území využívajúc morfológické danosti územia ako aj vodný tok Kanovského potoka. Sídlny potenciál zhodnocuje štruktúru obyvateľstva, demografický vývoj a predpoklady pre bilančné obdobie k roku 2025 pri akceptovaní prirodzeného prírastku obyvateľstva ako aj vytvorenia ponuky pre rekreáciu a turistický ruch. Riešilo záujmy v oblasti obrany štátu, civilnej ochrany obyvateľstva, požiarnej a protipovodňovej ochrany. Vyhodnotilo vplyv hospodárenia na poľnohospodárskom a lesnom pôdnom fonde a stanovilo zásady odpadového hospodárstva.

Riešenie územného plánu stanovilo zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. Vymedzilo nové hranice zastavaného územia obce, ochranné pásma a stanovilo nové ochranné pásma. Vypracovalo zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a zoznam verejnoprospešných stavieb. Navrhované zámery zosúladilo s územným systémom ekologickej stability, v rámci ktorého sú definované prvky z Generelu nadregionálneho územného systému ekologickej stability a navrhnuté prvky kostry ekologickej stability na miestnej úrovni.

Územný plán je tak základným nástrojom pre obec na riadenie celého investičného procesu v obci počas záväznosti územného plánu obce. Umožňuje priechodnosť investičných zámerov pri konkrétnej povoľovacej činnosti riešenej v územnom pláne obce a následnom vydávaní územných rozhodnutí a stavebných povolení, umožňuje koordináciu zámerov výstavby v území, je záväzným podkladom pre projektovú prípravu dopravnej, technickej a sociálnej vybavenosti v obci. Umožňuje realizovať v obci stavby verejnoprospešného charakteru.